

INSCRIȚIA FIZ. TIMIȘ. DOCT
SALA DE LECTURĂ

Miercuri, 7 iulie, a început vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în județul Constanța

Sub semnul voinței ferme a întregului popor de a înfăptui neabătut politica partidului, obiectivele cincinalului

In pag. 2-3, reportajele vizitelor de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Botoșani și Suceava

17 ani de la Congresul al IX-lea Cronica umanismului revoluționar

Cheia de boltă: omul

Cînd ne referim la cei 17 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, perioadă purtînd puternic amprenta personalității secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, avem, firește, în vedere marile realizări obținute de poporul român în toate domeniile de activitate, în primul rînd în sfera producției materiale. Astfel, producția globală industrială a crescut de mai bine de 5 ori (de la 178,4 miliarde de lei în 1965, la peste 900 miliarde de lei în 1981, urmînd ca în 1982 producția marfă să crească, față de 1981, cu 4,7 la sută, iar producția netă cu 5,6 la sută); a sporit, de asemenea, productivitatea muncii în industrie, de la 343 la sută (luînd ca bază 1950) în 1965, la 950 la sută în 1981, anul acesta fiind planificată o creștere de 4,1 la sută față de anul trecut. În perioada pe care o avem în vedere, producția agricolă s-a dublat. Ca urmare, venitul național a crescut de la 146 miliarde de lei în 1965, la 519,3 miliarde de lei în 1981, urmînd ca în 1982 să sporască cu 5,5 la sută față de anul trecut; pe cap de locuitor, venitul național s-a triplat. Datorită acestor succese și, totodată, dezvoltării științei, învățămîntului, culturii, România — după cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie a.c. — a depășit în multe domenii caracteristicile unei țări în curs de dezvoltare, societatea noastră caracterizîndu-se printr-o dezvoltare multilaterală economică, științifică, culturală, precum și în ceea ce privește nivelul de trai general al poporului.

Dar trăsătura esențială a celor 17 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului o constituie faptul că, potrivit conceptului fundamental de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în centrul tuturor preocupărilor s-a aflat omul, că scopul tuturor măsurilor și acțiunilor, al tuturor înfăptuirilor a fost creșterea continuă a nivelului de trai, a bunăstării celor ce muncesc. De aceea, toate succesele despre care am amintit stau sub acest semn.

Înainte însă de a evidenția cîteva aspecte ale creșterii nivelului de trai, ale ridicării calității vieții, e necesar să subliniem încă o dată interacțiunea dialectică dintre avîntul forțelor de producție și creșterea bunăstării oamenilor. Căci dacă dezvoltarea puternică a industriei și, pe această cale, a celorlalte ramuri productive, a tuturor sectoarelor de activitate, nu reprezintă un scop în

(Continuare în pagina 4)

L. CODRU ■

ISTORIA NOASTRĂ, VIAȚA NOASTRĂ

Moldova a fost mereu la ea acasă și locuită de români

— VICTOR SPINEL, un om încă tînar care n-a împlinit 40 de ani (s-a născut la 26 octombrie 1943), cercetător la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopoli” din Iași, a publicat recent, în Editura științifică și enciclopedică, o carte fundamentală. Nu doar pentru sine ca istoric, ci pentru istoriografia noastră națională, pentru istoria neamului românesc.

Moldova în secolele XI-XIV proiectează lumini de mare intensitate peste drumul parcurs de societatea românească de la est de Carpați, începînd cu primele mențiuni scrise și pînă la constituirea statului feudal de sine stătător.

Am fost la Iași și l-am întîlnit la masa sa de lucru, preocupat încă de aceeași epocă, studia și conspecta un volum de René Grousset, *L'Empire des Steppes (Attila, Gengis-Khan, Tamerlan)*, despre care pregătește încă o lucrare. Referințoare tot la Moldova.

— De ce Moldova, Victor Spinel? De ce secolele XI-XIV v-au atras din toată istoria provinciei în care v-ați născut, ați studiat și ați rămas să lucrați?

— Simplu! Lucrez la Iași, în institutul de cercetări a cărui rațiune este de a se ocupa de istoria Moldovei. Asta ar fi un aspect; al doilea: trebuia ca cineva să-și ia inima în dinți să se ocupe și de aceas-

tă epocă foarte controversată care, destul de mult a fost lăsată la o parte de alți istorici ai noștri — au apărut lucrări speciale și chiar articole de sinteză, axate însă pe domenii — necesită un studiu, o monografie menită să dea răspuns anumitor idei, interpretări și ipoteze arbitrare, eronate sau contradictorii, susținute cu persistentă și perseverență în literatura de specialitate de către anumiți istorici, unii chiar răuvoitori, împotriva realității istorice. Pe de altă parte, i se simțea lipsa în întregirea unei imagini de ansamblu asupra epocii în întreg spațiul românesc; pentru alte regiuni ale țării, s-au scris deja monografii referitoare la prima jumătate a mileniului al II-lea. Există o monografie pentru Transilvania — a academicienului Ștefan Pascu, pentru Maramureș, secolul XIV, — a lui Radu Popa — și tot pentru secolul al XIV-lea, privind Țara Românească, există monografia de aleasă ținută științifică a lui Dinu C. Giurescu. Moldova era cumva vitregită.

— Care sînt acele teorii ale istoricilor

(Continuare în pagina 15)

CICI IORDACHE ■

27
ANUL XXXI (1435)
Vineri, 9 Iulie 1982
Flacara
Săptămînal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

DIN SUMAR :
■ UN INTERVIU CU REGIZORUL ION COJAR (pag. 9) ■ De 250 de lei trădare (pag. 17) ■ EL MUNDIAL: ultima linie dreaptă (pag. 21) ■ Dacă ar îngheța cheltuielile militare... (pag. 22)

Cenaclul Flacăra într-un nou periplu transilvan

(Citiți cronicile intîmplărilor literar-artistice în paginile 12-13)

Boicil — o luptă

VINDECĂRILE MIRACULOASE

În fața mea se află un om serios care îmi vorbește despre vindecările miraculoase de la Timișoara.

— Ce vindecări? îl întreb.

— Păi, s-au vindecat bolnavi de sclatiță, de reumatism acut și chiar cronic, migrene persistente...

— Poate nu erau bolnavi respectivii...

— Vechimea bolii era uneori de ore, alteori de zile, alteori de ani și chiar de decenii.

Omul din fața mea îmi pune o bandă de magnetofon, cu mărturiile ale fostilor bolnavi și ale rudelor lor. Sînt foarte numeroși. Omul care vindecă de reumatism, sclatiță și alte asemenea boli se numește Vasile Boicil și este medic pensionar, la Timișoara.

Mă obsedează o formulă care revine aproape pe buzele fiecărui fost bolnav „ca și cînd mi-ar fi luat durerile cu mina”.

Se pare că Vasile Boicil e în posesia unui leac miraculos. Să nu rîdem! Sîntem datori să încercăm în condiții încurajatoare această șansă de apărare a ființei umane.

Un medic din Timișoara crede că detine leacul reumatismului și al sclatiței, leacul migrenelor și al altor dureri asemănătoare. Cele mai vechi cazuri de vindecare au aproape două decenii. Vechile dureri n-au mai revenit, după cum se sus-

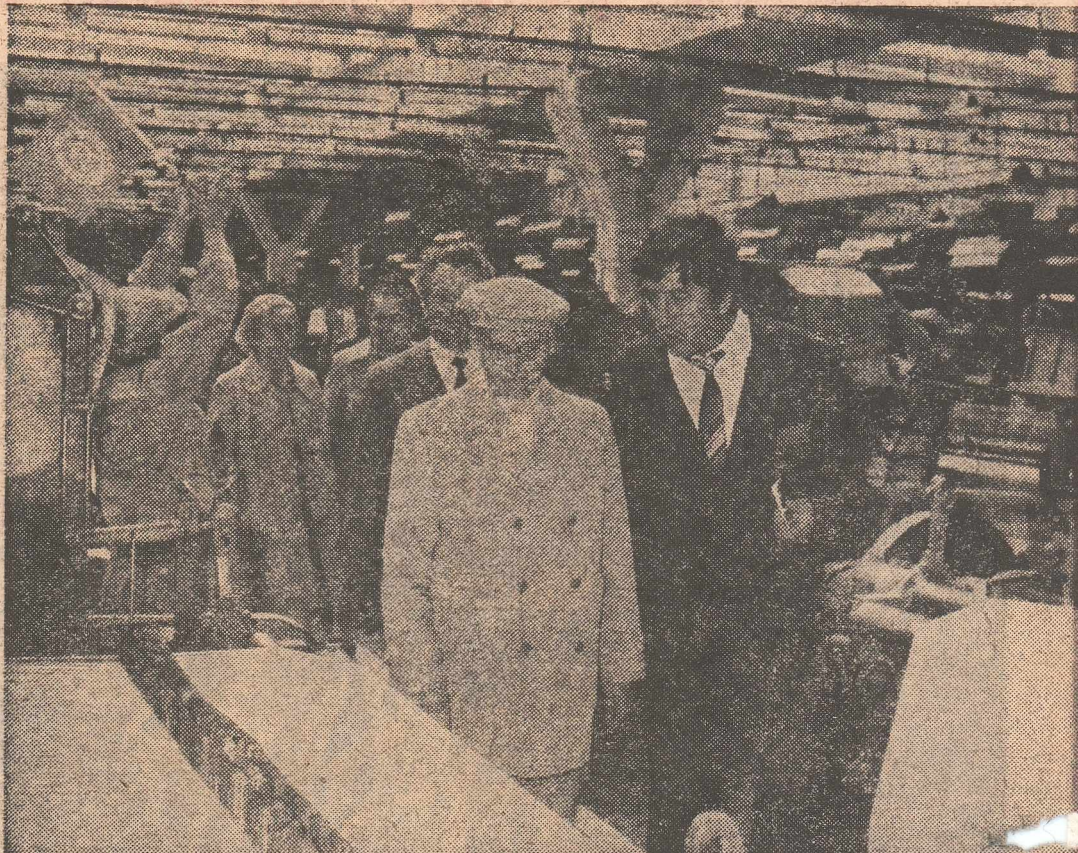
(Continuare în pagina 18)

Vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în județele Botoșani și Suceava

Sub semnul voinței ferme a întregului popor de a înfăptui

„Ne aflăm în județul și municipiul Botoșani într-o vizită de lucru. Am venit și în această parte a Moldovei pentru a ne consfătuși cu oamenii muncii, cu consiliile de conducere, cu organizațiile de partid asupra felului cum se acționează în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a hotărârilor Congresului al XII-lea al partidului, a planului cincinal 1981-1985. Și vă putem spune că avem impresii bune; am constatat, cu multă satisfacție, că oamenii muncii din Botoșani — ca de altfel oamenii muncii din întreaga țară, întregul nostru popor — acționează cu toată hotărârea pentru înfăptuirea obiectivelor strategice ale trecerii țării noastre la un nou stadiu de dezvoltare, ale realizării unei noi calități a muncii și vieții în toate domeniile”.

Joi, 1 iulie, și vineri, 2 iulie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut vizite de lucru în județele Botoșani și Suceava. La vizite au participat tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii Constantin Dăscălescu, Iosif Banc, Emil Bobu și Constantin Olteanu. Noile întâlniri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu cu muncitorii și specialiștii, cu lucrătorii și ogoarelor din unitățile vizitate, cu reprezentanții ai organelor locale de partid și de stat, cu factori de răspundere din unele ministere economice a prilejuit o amplă analiză a modului în care se acționează pentru realizarea sarcinilor de plan pentru anul în curs, pentru aplicarea fermă a noului mecanism economico-financiar și perfecționarea continuă a autoconducerii muncitorești, precum și stabilirea măsurilor ce se impun pentru înfăptuirea prevederilor actualului cincinal în condițiile unei înalte eficiențe și calități. Analiza, efectuată în spiritul exigențelor tot mai mari pe care le ridică înfăptuirea amplului program de edificare a socialismului, a evidențiat cu putere hotărârea fermă a colectivelor de oameni ai muncii din județele Botoșani și Suceava de a-și mobiliza și mai mult eforturile în vederea transunerii neabătute în viață a istoricelor hotărâri ale Congresului al XII-lea al P.C.R., a sarcinilor izvorite din magistra-

la expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1-2 iunie, de a acționa pentru ridicarea activității politico-ideologice și cultural-educative la nivelul cerințelor sporite ale actualiei etape de dezvoltare economico-socială a României.

La Botoșani și Suceava, ca pe întreg cuprinsul țării dialogul de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii a evidențiat în mod pregnant legătura strinsă, indisolubilă, între partid și popor, faptul că socialismul este opera conștiinței a maselor muncitoare, că el se construiește cu poporul și pentru popor. În același timp, vizitele de lucru — evenimente cu profunde rezonanțe în conștiințele celor ce trăiesc și muncesc în această parte a țării, care a avut loc în pragul împlinirii a 17 ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R., cînd în fruntea partidului fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu — se înscrie printre momentele politice semnificative ce premerg Conferința Națională a partidului. Desfășurată într-o atmosferă de vibrantă angajare patriotică, ea a prilejuit oamenilor muncii de pe meleagurile botoșănene și sucevene posibilitatea reafirmării hotărârii de a-și amplifica eforturile în marea întrecere socialistă, de a acționa cu spirit revoluționar, cu înaltă dăruire pentru a contribui cu noi și tot mai mari realizări la înaintarea patriei noastre pe drumul luminos al

neabătut politica partidului, obiectivele cincinalului

„Într-adevăr, Suceava – asemeni tuturor județelor patriei noastre – a cunoscut în cincinalul precedent o dezvoltare puternică. Dealtfel, toate unitățile industriale pe care le-am vizitat astăzi sînt construite sau au început să fie construite în cincinalul pe care l-am încheiat în 1982. Suceava a devenit un puternic centru industrial, are o agricultură dezvoltată ; ea a devenit, de asemenea, un centru al învățămîntului, al științei și culturii. Putem spune că Suceava reprezintă și ea un exemplu de ceea ce pot să realizeze oamenii muncii – constructori ai socialismului, stăpîni în țară pe bogățiile patriei, hotărîți să facă totul pentru a-și făuri în mod conștient viitorul comunist, viața demnă, liberă și independentă !”

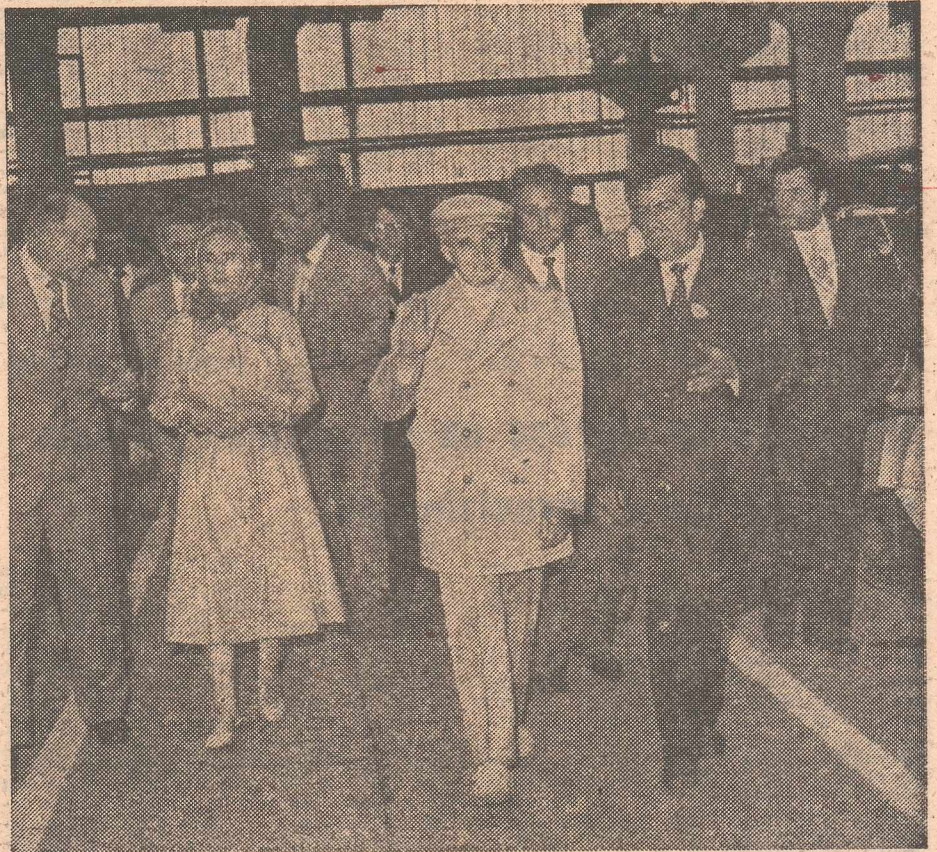
socialismului și comunismului, dorința lor arzătoare de a trăi în pace, într-o lume fără arme și fără războaie.

Cele mai importante momente ale vizitelor au fost cuvîntările de la marile adunări populare ale oamenilor muncii din municipiile Botoșani și Suceava, ambele avînd comune prețioase îndrumări ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu : „Trebuie să acordăm o atenție mult mai mare creșterii eficienței economice, reducerii cheltuielilor materiale și de producție, a consumurilor în toate domeniile de activitate. Să asigurăm mai puternic creșterea producției nete, a veniturilor naționale, a bogăției naționale – calea sigură și singură pentru îndeplinirea programului de dezvoltare pe noi trepte a patriei noastre, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului – țelul suprem politicii partidului nostru comunist, esența societății socialiste pe care o edificăm în România.” – a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la Botoșani. Iar la Suceava, domnia-sa a adăugat : „După cum este cunoscut, Congresul al XII-lea a trasat ca obiectiv fundamental realizarea unei noi calități a muncii și a vieții în toate domeniile de activitate, a pus ca obiectiv strategic trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare. Trebuie să facem totul pentru a realiza, în actualul cincinal, aceste obiective de importanță

hotărîtoare pentru îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism. Este necesar, deci, ca toate consiliile de conducere, oamenii muncii din toate unitățile economico-sociale să facă totul pentru a asigura unirea eforturilor în realizarea acestor obiective importante pentru viitorul României socialiste. Și nu uităm nici un moment că tot ceea ce am realizat pînă acum este rezultatul muncii, al eforturilor poporului nostru, care a demonstrat că știe să-și îndeplinească îndatoririle de onoare, de a fi demn de trecutul glorios, de prezentul măreț și de a făuri un viitor de aur, României”.

Prin impresionantele manifestări de dragoste, stimă și recunoștință cu care l-au înconjurat la tot pasul pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul iubit și stimat al poporului român, proeminentă personalitate a lumii contemporane, pe tovarăsa Elena Ceaușescu, eminent om politic, savant de renume mondial, oamenii muncii din județele Botoșani și Suceava și-au exprimat încă o dată adeziunea unanmă la politica internă și externă a partidului, voința de a asigura traducerea sa în viață.

MIRCEA MARIUS

17 ani de la Congresul al IX-lea

Cronică a umanismului revoluționar

Devotamentul, un sentiment care se învață

Intr-o țesătură, firul n-are personalitate. Un fir cu personalitate, altfel decât cel din dreapta și din stînga lui strică întregul. Omul care cumpără țesătura privește bobul ei fin și egal pe toată suprafața convins fiind că vede lucrul mașinii. Filmele ne-au obișnuit cu imaginea sofisticatelor războaie de țesut moderne capabile — acolo, în film — să facă totul. Adevărul e mai simplu și, ca orice adevăr, mai uman: cu cit mai complicate se fac războaiele de țesut, cu atât mai mult stau ele în pricepera omului. Cu cit de mult? Vasile Cucu, maestrul cu peste 31 de ani vechime la întreprinderea textilă „Dacia”, crede că 90%. Chiar așa? maestrul Vasile Cucu ia un aer grav, se gîndește un timp și cu aplombul profesional al celui care știe că un cuvînt, odată rostit, angajează, face următoarea precizare: Mai mult de 90%!

Realitatea este că munca unei țesătoare e muncă grea și că femeia angajată să țesea pinza la războiul tip „Jackard” trebuie să trăiască o viață de om al muncii oarecum în felul pinzei: sobră, fără evenimente de natură a deosebi o zi de alta.

Elena Tudorache are 27 de ani și e la „Dacia” din 1972. A absolvit o școală profesională, cu contract pentru „Dacia” și e în piine, cum s-ar spune, de la 16 ani. Elena Tudorache e o femeie mai degrabă gingașă, din soțul acela de om numai fibră și ambiție. Are doi copii, pe care-i crește cum se creștea mai toți pruncii orașenilor de la un timp, cu programul după programul de muncă al părinților, în schimburi și, la vremea școlii, cu cheia de gît, ceea ce, după opinia Elenei Tudorache nu înseamnă nici mai bine, nici mai rău ci, pur și simplu, altfel. E membră de partid din 8 martie 1974, e secretara organizației U.T.C. din secție și, acestea fiind zise, băgăm de seamă că biografia țesătoare este echilibrată. Echilibrul unei vieți Elena Tudorache l-a învățat de la tatăl său, indestosebi, macaragiul la forja Uzinelor „Grivița roșie”. Un om în preajma pensiei, care e de o viață la macara și nimeni nu știe că-i navetist. Țăranul din Coștești Dimboviței merge zilnic cu trenul cale de peste 40 de kilometri, de la gară acasă mai are un drum cu bicicleta, munca o face în trei schimburi, motive ca să întîrzie ar exista, dar omul nu întîrzie de la macara lui niciodată. Obişnuim să vorbim mult despre monotonia unor profesii. Cînd firul de bumbac trebuie să fie riguros același iar pinza fără accidente, e de înțeles că lucrul țesătoarei e cam monoton. Dar, de fapt, e monoton?

Elena Tudorache spune că o țesătoare are atît de puțin timp în orele de serviciu încît ca să-și pună întrebări despre cum e munca i-ar trebui tot pe atîta timp în afara lor. O femeie are în grijă 5 răz-

boaie. Echipa e formată din 5 muncitoare, o ajutoare și doi mecanici. Dacă la 25 de războaie e nevoie de doi mecanici, înseamnă că oamenii aceștia au ce meșteri la ele. Cînd intri într-o țesătorie, prima impresie e teribilă. Mașinile fac un zgomot considerabil, oamenii se înțeleg prin semne, cuvintele se cîștesc de obicei pe buze. Avînd de discutat unele chestiuni ale U.T.C.-ului cu tineretele din secție, Elena Tudorache le-a discutat și a răgușit. Toți, fluctuația cadrelor în „Dacia” e foarte mică. „La noi, spune Elena Tudorache, lucrurile se discută realist la încadrare. Uite, dragă, îi zici fetei care vrea să se facă țesătoare, vreo două-trei săptămîni ai somnul neliniștit. Nu trebuie să renunți, fiindcă omul are posibilități pe care nu și le cunoaște. Ai să te miri cum tot ce te speria în primele zile, nu mai are nici o importanță în celelalte. Tot ce are importanță e calitatea țesăturii. Părerea mea e că oricît ai fi de neglijent, pinza aceasta imaculată, cu firul egal și disciplinat, îți reeduce toate deprinderile. Te schimbă, te învață să fii conștient. Un țesător bun e acela care preîntîmpină defectul. Muncitoarele măi vîrstnice se pricep să „cîtească” grosimea și calitatea firului numai pipăindu-l. Și să jîncim cont că firul cu care lucrăm noi e mult, mult mai subțire decât firul de ață. Omul capătă un simț special. De fapt, țesătorii sînt niște persoane mai speciale. Au un fel de talent pentru rezolvarea problemelor sociale. Și unde-s multe femei, sînt și probleme sociale. Un om inteligent nu le ignorează. Omul inteligent se gîndește nu atît la cit să-i ceară muncitorului să producă, fiindcă e simplu să ceri, ci la felul în care îl poți pune pe muncitor în situația de a produce, de a munci cu plăcere. O meserie e plictisitoare dacă îți îngădui timp pentru plictiseală. Dar firul se rupe de zeci, de sute de ori într-un schimb, iar războiul se oprește. Trebuie să fii iute, atent, țesătoarele au un fel de agerime profesională care-i calitatea cea mai de seamă.”

Maistrul Vasile Cucu, care-i un observator subtil al treburilor meseriei, e convins că în industria țesăturilor ce contează la un muncitor e devotamentul. Iar devotamentul, mai spune el, se modelează. Devotamentul e unul din sentimentele care se pretează cel mai bine la școlire. Înveți, acesta-i adevărul, să iubești un loc de muncă, tocmai pentru că e greu. Or, mai degrabă, din cauză că e greu. Nu-ți vine să-l lași în voia oricui și a întimplării. Devotamentul e un sentiment ce se cîștigă greu și de aceea are preț.

TUDOR OCTAVIAN

Spiritul muncitoresc nu se obține, pe bon, de la serviciul aprovizionare

Muzică spaniolă la Titu, pătimaș în suferința ei parcă fără leac, prin preajma întreprinderii de aparataj electric. Cîntecul care face să vibreze pinza unui difuzor trece peste curtea întreprinderii și se pierde în foșnetul șirului de plopi de peste drum. Valentin Toma spune că-i place, în general, ca orice cîntec să aibă un ritm și o melodie, tocmai de aceea închide aparatul de radio ori de cite ori se transmite muzică dintr-aceea, zice el, de parcă se sparg ferestrele în vînt ori s-a răsturnat dulapul cu veselă în bucătăria vecinilor. Valentin Toma e maestrul sculer matrițelor în această întreprindere și conduce o formație de 40 de oameni în atelierul de reparații-ștanțe. Aceștia, spune el, sînt „doctorii” fabricii. Toate sculele care se strică în timpul producției, în cele citeva secții ale întreprinderii, sînt aduse în acest atelier pentru a fi reparate. Cu totul, întreprinderea folosește vreo 400 de feluri de scule. Ca să înveți rosturile fiecăreia, trebuie să treacă timp. În meseria asta, zice Valentin Toma, ajungi muncitor foarte bun abia după ce-ai implinit 30 de ani.

Cei mai mulți din formația lui Valentin Toma n-au apucat să treacă peste acest prag de viață. El însuși l-a trecut în urmă cu 4 ani, fiind astfel cel mai vîrstnic dintre cei 40. Maistrul este numai de citeva luni. Motivul pentru care, mărturiseste, se bucură că a ajuns să stăpînească bine meseria ar fi acela că, în prima tinerete, nici nu-i trecuse prin minte că va ajunge vreodată sculer matrițelor. După ce-a terminat liceul știa că vrea să devină agronom. În '67 cînd a reușit la admitere, a fost, chiar convins că va deveni agronom. N-a urmat însă decît un an cursurile facultății la care rîvnise, pentru că, din cauza unei boli care s-a abătut peste el în urma unei răceli puternice, a trebuit să renunțe la studenție și să încerce să-și caute sănătatea. Și după ce a crezut că și-a regăsit, intr-adevăr, sănătatea pierdută, a doua bucurie a lui a fost că începuse să se construiască la Titu o întreprindere republicană în care știa că e loc să ajungă un bun muncitor pe cit ar fi avut loc, în lungul și latul pămîntului, să fie un bun inginer agronom. S-a angajat la 11 ianuarie 1971, a făcut parte din primul lot de muncitori

trimiși să se califice la București, la Electroaparataj. După un an s-a întors la Titu muncitor calificat, iar cînd întreprinderea și-a pornit complicatul ei mecanism, pentru a începe să producă, atunci, prin '72-'73, s-a contat fără îndoială pe seriozitatea unor tineri ca Valentin Toma, dar, e de înțeles, nu fost detașați și citeva muncitori cu experiență din București, Aurel Pena și Vasile Cubeică de exemplu, de la Electroaparataj și Electronica. Pentru el, zice Valentin Toma, asta a fost a doua școală de calificare, fiindcă a înțeles că stea cit mai mult prin preajma acelor „muncitori formidabili, de categorie specială”, ale căror nume le rostește și azi cu admirație și respect. Fîind, numele amintite, un semn că în această meserie, ca-n oricare alta, chemați sînt mulți, dar aleși sînt mai puțini. Chemat a fost, de exemplu, și un anume Ion Năstase, dintr-unul din satele de pe lîngă Titu, însă n-a trebuit să treacă mult timp ca să se vadă că răsfățul lui de a se lăsa, în repetate rînduri, „educat”, s-a încheiat prin defacerea contractului de muncă. Întreprinderea nefîind locul potrivit pentru dezalcoolizare și neîngăduindu-și să aibă program de grădiniță pentru bărbați în toată firea. Tot prin anii cit Valentin Toma a fost șef de echipă Marin Mardare ba dădea, ba nu dădea pe la fabrică, în ciuda sfaturilor pe care le primea din toate părțile, pînă s-a trecut pe sistemul retribuiri în acord, iar el a început să primească, pentru munca lui pușină doar citeva sute de lei pe lună. Și n-a fost nevoie să treacă decît vreo citeva luni dintr-astea mai negre, pentru ca el să devină ceea ce este și astăzi, un muncitor conștient. E limpede, exemplele de mai sus nu sînt decît două dintre cele mai multe asupra cărora ar putea stărui Valentin Toma și amîndint despre ele înțelegem că vorbim despre ceva mai important, decît întreprinderile, prizele sau siguranțele automate care se produc la această întreprindere de aparataj electric, anume chiar despre colectivul acestei întreprinderi, despre felul cum el s-a făcut și s-a răzucit într-o încercare de alcătuire din ce în ce mai temeinică a sa și a spiritului muncitoresc despre care Valentin Toma, ca și alți muncitori destoinici, precum Alexandru Oprea, George Rădulescu,

Marin Preda sau Ghiță Alexandru, au știut că nu se poate obține printr-un bon de comandă de la serviciul aprovizionare. Peste un an sau doi, în atelierul reparații-ștanțe nu va mai lucra nici un muncitor care să nu fi terminat liceul și asta nu înseamnă că nu vor mai fi probleme, crede Valentin Toma, dar înseamnă că ele vor fi rezolvate mai ușor decît pînă acum, pentru simplul motiv că ele vor fi înțelese mai repede. Maistrul a făcut armata la aviație, într-o echipă de întreținere a avioanelor, și își aminteste că odată un mecanic a uitat o surubelniță prin instalația electrică a unui avion. De n-ar fi fost descoperită, în urma unui control, ea ar fi putut provoca un scurt-circuit și poate un

incendiu. Acum zece ani, cînd a pornit fabrica, dacă povestea această amintire din armată, erau unii care ar fi înțeles că nu e vorba decît de o surubelniță, nimic mai mult. Acum toți cei 40 din atelierul condus de Valentin Toma, ne încredințază maestrul, cunosc această întimplare și știu că este vorba despre ceva mai mult decît o surubelniță, și anume chiar despre simțul ordinii, al disciplinei, al corectitudinii fără de care, în mod egal, avionul acela n-ar fi putut să zboare iar întreprinderea lor n-ar putea să facă aparataj electric de bună calitate.

D. CONSTANTINESCU

Adevărul muncii, cîteodată, ca și sudoarea, are mai multe culori

La ieșirea spre București a Urziceniilor șoseaua se încapăținează să rămînă pustie. Numai cînd și cînd se tirăste pe asfalt cite un autoturism particular, dar șoferii abia izbutesc să găsească un loc copiii și nevetei, printre toate catrafusele cu care reveneau de pe litoral, din concediu, și la semnele desperade ale călătorului de ocazie nu le mai rămînea decît să ridice din umeri, neputincioși. Intr-un tîrziu a tras totuși pe dreapta, îndurîndu-se să-l adune de pe drumuri pe autostopist, autocamionul utilitar 36-B-4864, o grămadă de fierărie ajunsă pe pragul ruinei, dar încă în stare să se miște spre țeluri cu vreo 25-30 km pe oră. În loc de nimic, era bun și prilejul acesta.

Bărbatul de lîngă șofer mi-a făcut un semn spre lada din spate și tocmai cînd ridicasem un picior pe cauciuc, să mă ridic spre o claie de scule amestecate, s-a deschis pe neașteptate o ușă, chiar alături, și o mină vinjoasă m-a tras într-o cutie de tablă, nu mai mare decît un vagonet de mină. Și așa m-am trezit alături de Marin Goia, Sandu Sava, Gheorghe Maxim, Ștefan Scridon și Florică Moise, într-o penumbră fierbîntă, ca de captor. Genunchi în genunchi și frunte în frunte, întocmai ca într-un vagonet de mină, schimbau între ei cuvinte puține, măsurate, despre întîmplări mai mult sau mai puțin obișnuite, trecînd domol de la una la alta, nu chiar cu lehamite, ci cu îndărătnicia tărăgînată de a-și spune unul altuia tot ce aveau să-și spună. Nu de alta, dar ca să rămînă toate dintre ei curate, ca și ieri. Afară era o căldură de iad. Sub tabla incinsă, căldura se îndoiese cu respirația jilavă a oamenilor. Sudoarea le curgea pe temple și pe gît încet și sicitor. Erau toți o apă, desi nu ajunseseră încă acolo unde truda urma să stoarcă din ei o sudoare adevărată. Fîind și sudoarea de mai multe culori.

Locul trudei lor, mereu, începe de la rădăcina unui stîlp în sus. Cînd șoferul Gheorghe Costache a frînat autocamionul, Ionel Negriță și Iile Plisicar, alți doi electrieni din echipa lui Traian Lupășcu, de la centrul din Urziceni al IREB-ului, deja vîndecau un stîlp de metehnele lui, călărîndu-l nu departe de creștet. Și asta le este treaba de zi cu zi: se adună din Moldoveni, din Movilita, din Girbovi sau Nenișor și realcătuiesc echipa din mersul hîrducăit al mașinii lui Gheorghe Costache. Se realcătuiesc în echipă sau iar se imprăștie, în lungul a zeci și zeci de kilometri de rețele de joasă tensiune, după greul lucrărilor sau după cum le-a risipit întimplarea. Sau după cum lovește hazardul meteorologic, iară mai cu seamă, cînd se dezlănțuie și viscoalele, măturînd Bărăganul în întinderea căruia nu întîlnesc nici o stavilă. Și de aici înainte numai Traian Lupășcu însuși mai poate lîmpezi cit de cit ce înseamnă rutină și

ce înseamnă destoinicie în munca lor aspră.

E un bărbat scurt, zdravăn, va implini curînd 50 ani de viață, 24 de slujbă și 14 de cînd a devenit comunist cu carnet. Are doi copii: Toma e electromecanic și Elena va termina curînd liceul electrotehnic din Urziceni, ceea ce nu înseamnă decît că tîndăra nu sare departe de trunchi, mișcîndu-se și ei pe aproape de meseria tătului lor. Numai că în dresura aceasta a puterilor care se scurg prin cabluri au apucat sau vor apuca un loc mai privilegiat. Lui Traian Lupășcu și oamenilor lui, în schimb, le-a rămas greul, o osteneală cu adevărat crîncenă, de care nu-i va scuti nimic și nimeni. Și alții își zic electrieni, dar stau și apasă butoane. Pentru unii un cîmp troienit înseamnă un peisaj, nu mai mult. Pentru ei, același cîmp înseamnă rupere de oase înaintea unui lan de capcane. Ce înseamnă rupere?

Înseamnă destoinicie? Iată o întrebare la care Traian Lupășcu nu s-a gîndit vreodată și, dacă ar sta să se gîndească, poate ar ajunge, pe neașteptate, la adevărul că uneori destoinicia poate fi una cu rutina. E firesc să muncеști și să-ți faci datoria departe de orice îndemni, de orice ochi scrutător. Cine i-ar împiedica, de pildă, să tragă mașina pe dreapta și să se odihnească la umbră? Doar prin stația de radio montată pe mașina lui ostentivă nu se poate vedea tocmai de la Urziceni dacă sînt cățărați pe stîlpi sau au eșuat într-o berărie... Din clipa cînd au trecut de barieră, Urziceni, rîmîn doar ei între ei și nu le-au trebuit niciodată cuvinte pentru a ajunge laolaltă la înțelegerea faptului că încrederea se cuvine să rămînă încredere, și între oameni care se văd la față, și între oameni care nu se văd la față.

Întîmplări neobișnuite? Același, mercur stîlpi căzuți, fire rupte, transformatori împușcați... Numai decorul, de la anotimp la anotimp, mai poate fi altul: un soare torid, necruțător, ca în acest început de iulie, sau geruri sub care palmele abia se mai dezlipesc de patent. Și una peste alta, cam acesta ar fi adevărul muncii lor și aceea conștiința muncitorească despre care se vorbește prin ziare, cu spiritul de echipă despre care se vorbește prin alte ziare, cu obiceiul de a înțelege destoinicia ca o chestiune de simplă rutină, mărturiseste Traian Lupășcu, au venit toți de acasă. Și e greu de crezut că ai putea deprinde mai multe pe drumuri decît ai deprins de acasă. Cînd casa omului este casă, cu copii ascultători, cu părinți îngăduitori, și nu balamuc. Dar despre toate acestea, bineînțeles, s-ar mai putea spune multe... Decamdată, însă, din întîlnirea lui Traian Lupășcu, prima lui întîlnire cu un gazetar am ales doar credința că adevărul muncii, cîteodată, ca și sudoarea, are mai multe culori.

MIHAI PELIN

Cheia de boltă: omul

(Urmare din pagina 1)

sine, ci un mijloc, este dovedit că numai pe această cale se poate ajunge la belșug, la înflorire multilaterală. Iată de ce la baza strategiei, elaborate de Congresul al IX-lea, a dezvoltării armonioase a tuturor ramurilor, a stat creșterea impetușă a forțelor de producție, ca factor esențial al victoriei socialismului în România, al progresului și bunăstării întregului popor.

Ce au adus poporului român cei 17 ani care au trecut de la Congresul al IX-lea? Au adus, mai întîi, o creștere a veniturilor. Astfel, atît retribuția medie nominală netă, cit și cea reală au crescut de mai bine de 2 ori. De la 1 028 lei în 1965, retribuția medie nominală netă a ajuns în 1981 la 2 340 lei. Tot de peste două ori au sporit și veniturile țărănimii. Corespunzător creșterii veniturilor, desfașurările de mîrfuri cu amănuntul prin comerțul socialist au sporit continuu, de la 63 miliarde de lei în 1965, la 232,7 miliarde în 1981, volumul lor fizic fiind de peste trei ori mai mare. Față de 1965, în prezent există la fiecare 1 000 de locuitori de două ori mai multe aparate de radio, de 7 ori mai multe frigider și televizoare, de 4 ori mai multe mașini de spălat rufe, de peste 20 de ori mai multe autoturisme. La fel, a sporit volumul prestațiilor de servicii către populație care,

de la 9,4 miliarde de lei în 1965, s-au ridicat în 1981 la 49,1 miliarde de lei.

O impresionantă creștere, de mai bine de trei ori, au înregistrat-o cheltuielile social-culturale de la bugetul de stat (învățămînt, sănătate, asistență socială, pensii, ajutor de stat pentru copii, educație fizică și sport, cultură și artă): de la 1 100 lei pe cap de locuitor în 1965, la 3 325 lei pe cap de locuitor în 1981; suma totală a fost, în 1981, de 74,3 miliarde de lei. În 1982, cheltuielile social-culturale de la buget ar urma să depășească 90 de miliarde, din care 18,9 miliarde de lei pentru învățămînt și 15,2 miliarde de lei pentru sănătate. Reținem, totodată, avîntul construcțiilor de locuințe: 96,3 mii de apartamente în 1976, 164,2 mii în 1981 și 130 mii anul acesta.

Cele de mai sus reprezintă, desigur, doar citeva aspecte ale problemei abordate. Ele demonstrează însă cu fermitate că în opera de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în țara noastră, operă ale cărei baze au fost puse de Congresul al IX-lea al partidului, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cheia de boltă a constituției și o constituie omul, cu tot ce ține de el: asigurarea bunăstării materiale și spirituale, asigurarea condițiilor deplinei afirmări a capacităților și a personalității lui.

Chiar dacă este vorba despre ape, datoria noastră rămâne aceea de a nu le lăsa baltă

În plin efort de extindere a bazei proprii de materii prime și resurse energetice, subliniat de recentul decret pe profil, utilizarea apelor geotermale își conturează un teritoriu distinct, cu dificultăți specifice, dar și cu prejudecăți pe măsură. Adâncindu-și investigațiile, reporterii noștri au constatat că nici această problemă nu este o problemă în sine, pretabilă la a fi tratată și epuizată izolat; dimpotrivă, se relevă că ne aflăm și aici, ca în orice punct de interes social și economic, la hotarul unor discipline tehnice diferite și că numai prin conlucrarea lor putem conta pe rezultate viabile și eficiente. Iar prejudecățile teritoriului, desigur, decurg din obiceiurile statonice ale unora de a nu duce lucrurile până la capăt. De data aceasta, chiar dacă este vorba despre ape, datoria noastră rămâne să nu le lășăm baltă.

Atenție, resursele nu-s inepuizabile!

A circulat într-o vreme falsă idee că sursele de apă geotermală sînt inepuizabile. Dacă pentru sondele sau sursele izolate lucrurile într-adevăr așa stau și nu-i nici un motiv de îngrijorare, pentru cele care în schimb se îngrămădesc fără discernămint pe un perimetru restrîns presiunea în zăcămintul astfel exploatat scade treptat, punînd sub semnul întrebării însăși existența acestuia, dar mai ales rentabilitatea utilizării lui. Experiența ultimilor doi ani, cînd de fapt s-a trecut la studiarea științifică a evoluției în timp a zăcămintelor acvifere mai intens exploatate, a spulberat definitiv a această părere. Excepție fac de la aceasta doar Băile Felix, 1 Mai și Herculanee ale căror rezerve de apă termală sînt practic de nesecat. În rest sînt epuizabile. Mai ales zăcămintele geotermale din formațiunile nisipoase — sînt de părere specialiștii — prezintă fără echivoc tendințe evidente de declin de producție la o exploatare mai intensă.

Legat de această din urmă constatare, am aflat că cercetătorii și practicienii din domeniu și-au propus, ca un important obiectiv al lor, stabilirea densității optime de amplasare a sondelor de producție pentru a asigura, pe temeiuri riguroase științifice, necesarul de căldură al unui sau mai multor obiective pe un timp cît mai îndelungat și a preveni astfel scăderea presiunii în zăcămint și secătuirea acestuia.

În condițiile cînd o sursă se întîmplă să intre în declin de producție nu-i un motiv grav de îngrijorare. Pentru că există, totuși, un remediu preconizat de cercetători: reciclarea sau injectarea artificială în zăcămint a apelor geo-

termale uzate tehnic. Procedul se justifică și preventiv, atît pentru menținerea presiunii constante, cît și pentru evitarea impactului ecologic — poluarea cursurilor unor riuri. Așa fiind cazul zăcămintelor carbonatate din zona Borș—Oradea, dar — cum au arătat mai recente experimentări — speranțele de injectare, mecanică, prin pomparea apei îndărăt, în straturile de unde a venit, sînt foarte mici în zăcămintele nisipoase și greu se justifică din punct de vedere economic.

Un dușman care poate fi învins

Am numit astfel depunerile de carbonați care se produc pe interiorul instalațiilor scoțindu-le prematur din funcțiune și care încă mai constituie un serios handicap pentru sondele și mai ales pentru beneficiari. Remediu s-a găsit însă, se înțelege, nu fără eforturi și cheltuieli.

Pe unele zăcămintele, cum e cazul celor de la Borș și Salonta, specialiștii grupului orădean de foraj și exploatare au reușit să prevină și să evite producerea depunerilor, prin injectarea în sonde a unor inhibitori ieftini, precum produsul Vama și tripolifosfatul de sodiu. Instalînd la capul sondei o stație de separare a gazelor și montînd pompe de vehiculare a apei în instalațiile de încălzit, se limitează pericolul apariției crustei pînă după pompă. Acolo unde depunerile apar totuși, se procedează la curățirea lor periodică prin spălarea cu acid clorhidric diluat.

Tehnic deci problema este ca și rezolvată. La ora de față preocupările specialiștilor se concentrează spre conceperea și realizarea unor separatoare de

gaze mai puțin costisitoare (o astfel de instalație costă momentan aproape 500.000 lei!), precum și spre extinderea și generalizarea metodei de prevenire a depunerilor prin injectarea de inhibitori. Aceasta este materializarea practică a rezultatelor unei importante teme de cercetare abordată de specialiștii grupului menționat în colaborare cu Institutul de cercetări pentru petrol și gaze Cimpna. Iar experimentările efectuate pînă în prezent se dovedesc a fi optimiste.

Mai trebuie înlăturat un mit

Orice apă geotermală provenită din adîncuri este radioactivă și asta trebuie bine știut nu numai de specialiști, ci de toată lumea. E momentul să-i zicem deci radioactivității pe nume, intrucît în cercuri neavizate și aiurea, în rîndul celor interesați să ne pună dește-n roate, s-a exagerat vehiculîndu-se cu nesonlanță pericolul iminentei infestări.

Cercetările efectuate în zonă de Laboratorul de Igiena radiațiilor din orașul Dr. Petru Groza au arătat că, cu excepția unor surse din perimetrul municipiului Oradea, radioactivitatea, existentă într-adevăr, nu depășește limitele admise. Mai ales la Felix și 1 Mai, aceasta este cu mult sub limite și s-a ajuns la concluzia că nu prezintă absolut nici un pericol pentru organismul uman (ba, pînă la un punct, e chiar o binefacere în terapia controlată), nu se acumulează și nu se transmite în instalații.

Totuși, pentru o mai deplină siguranță s-au limitat anumite folosințe ale apei cu un grad mai ridicat de radioactivitate. S-au conceput și realizat schimbătoare de căldură și s-a restricționat în unele cazuri folosirea ei ca apă potabilă.

Încă o problemă: deversarea!

Cum, unde și în ce condiții se procedează la deversarea și evacuarea apelor geotermale uzate? Iată încă o problemă complicată care se pune azi cu acuitate și la rezolvarea căreia sînt chemați să concure o serie întreagă de factori, inclusiv constructorii de stații de epurare. Scopul e dublu: de a asigura, pe de o

parte, o exploatare completă și cît mai eficientă a acestor ape, iar pe de altă parte, de a preveni poluarea chimică și termică, de a păstra nealterat mediul ambiant.

Aici se analizează și reanalizează atent indicii de impurificare, se caută cu insistență soluții optime de redare către circuitul natural a unor ape cît mai curate cu putință. O singură chestiune rămîne încă deschisă. Anume, reconsiderarea clasării apelor geotermale uzate. Pentru că în nici un caz ele nu pot fi tratate la fel cu apele reziduale provenite din industria chimică, ci diferențiat. Pur și simplu, ele trebuie doar lăsate să se răcească și atît.

...La Oradea am văzut o seră cu flori minunate filtrîndu-și căldura din apa vie a adîncurilor cu foc veșnic nestîns; am fost acasă la un muncitor, în confortabilul său apartament din cartierul Nufăru, și l-am întreb pe acel om, numit Ioan Szalacs, cum se simte cu caloriferul și cu baia lui funcționînd cu apă termală, și el mi-a răspuns simplu: bine, chiar excelent mă simt!...

Am vorbit îndelung cu sondele și hidrologii care sfredelesc neostoiți izvoarele fierbinți în inima pămîntului. Ei și citiva prestigioși slujitori ai cetății orădene a științei s-au străduit, iată, să mă introducă în tainele de început ale energeticii și geotehnicii...

Iar la Băile Felix, în această veritabilă perlă de faimă europeană, am admirat într-o dimineață cum se ridică aburul ca un caier alb deasupra modernelor piscine pline ochi cu miraculoasa apă tămăduitoare. Era în mai, în miez de primăvară, cînd totul mi s-a înfățișat proaspăt și plin de neasemuită frumusețe.

Și parcă abia acum am înțeles bine cît e de anevoie dar și cît de realist, cît de măreț este drumul apelor geotermale românești de la sorginea lor din străfunduri și pînă la confluența cu marea efort al țării, al acestui popor pentru obținerea independenței energetice naționale.

MIHAI STĂNESCU

E timpul să depășim faza artizanală

Cu circa doi ani în urmă, un cititor din Arad ne semnala — și revista noastră a consemnat — cum că în orașul de vest al țării s-au descoperit ape termale, dar că s-ar duce pe apa... simbetei, neocupîndu-se nimeni de valorificarea lor, într-un fel sau altul.

Adevărul era și nu era acesta, mai este și nu mai este acesta. Ocupînd un loc important în programul național de cercetare și valorificare a surselor energetice noi, apele geotermale nu mai curg chiar pe apa simbetei, dar nici nu au ajuns încă pe locul pe care îl merită potențialul și calitățile lor energetice, precum chiar practica și experiența județului Arad o demonstrează.

În cadrul Centrului județean de proiectare funcționează de peste doi ani un colectiv anume constituit care se ocupă de valorificarea resurselor locale și a apelor termale. Geologul Constantin Brătuianu, un entuziast și încredător în perspectivele „acestei surse de energie de mare valoare și perenitate și pentru județul nostru”, a inventariat resursele, de la Vest la Est, în sensul în care merg fațiile geologice care le adăpostesc, încercînd să stabilească și toate celelalte date tehnice privind debitele, chimismul, radioactivitatea, depuneri și grad de coroziune în conducte etc., etc. Și există, ne spune, pe traseul Socodor — Simand — Sintana — Curtici — Iratoș — Arad izvoare demne de luat în seamă (și în calcul), cu ape a căror temperatură urcă pe scara Celsius de la 28—30 grade la 60 și chiar 77 de grade, cu debite între 3—8 litri pe secundă și 30 de litri, puțin justifică în multe localități investiții și programe îndrăznețe. Și totuși, rămîn încă „o pată destul de albă” în județ, deoarece nu sînt prospecțiuni suficiente, ne informează tovarășul Nicolae Georgescu, vicepreședinte al Consiliului popular județean Arad. Noi am căutat să determinăm organele în drept, în speță întreprinderea de foraj și lucrări geologice speciale de la București, și am găsit înțelegere „printre picături”. „Avem un material ce poate ilustra gradul de prospecție pe teritoriul județului nostru față de Timiș și Bihor. E vorba de o prospecție de amănunt care să finalizeze concluzii certe pe baza cărora să putem să ne fundamentăm programe concrete de aplicare. Avem la ora actuală doar o prospecție privind curbele izoterme, știm cam pe unde avem ape geotermale, dar prea puțin foraje cu toate datele și caracteristi-

cile acestora și mai ales privind calculul de rezerve. O investiție nu poate fi un hazard. La Nădlac, de pildă, unde se află, se pare, cea mai bogată și promițătoare sursă de pe teritoriul județului avem un singur foraj de prospecțiuni și unul în pregătire. Datele pe care le deținem provin de la sondele de prospecție a feteiului și nu efectuate în mod expres pentru ape, așa cum s-ar cuveni. La Curtici, unde după toate datele cercetării geologice trebuie să existe resurse însemnate, s-a efectuat tot unul singur și alte patru sînt cam demult începute și nefinalizate. În afară de acestea s-au mai întreprins cîteva — la Chișineu-Criș, la Dezna, la Moneasa care nu au însă concluzii. În rest, nu prea mai există, deci cîteva zone ne-ar interesa în mod deosebit, cum este Pecica, viitor centru economic, industrial-agrar, așezare cu 14.000 locuitori. Se află pe fația bogată în astfel de ape și am vrea să le utilizăm la încălzitul cvartalului de locuințe aflat în construcție, la sere, în zootehnie. Avem, de asemenea, în program utilizări și în zona comunei Vinga, a comunei Cărand (aici pentru piscicultură), ce ne-ar aduce o reducere a consumului de energie și combustibili clasici destul de importantă. Am solicitat — tot timpul insistăm — mai mult sprijin din partea Ministerului Geologiei — pentru a ajunge din urmă cu prospecțiunile nivelului necesar. Să știm pe ce mizăm, ce fel și în ce cantități avem ape. Căci acolo unde avem date certe le-am și pus în valorificare, ca apă caldă menajeră și încălzit menajer (la Curtici, de pildă, încălzim astfel o școală și un grup de sere), la încălzitul grajdurilor și al hălelor în sectoarele zootehnice, în stranduri termale, ca ape industriale. Numai pentru încălzitul serelor avem un program special, de unde vom disponibiliza o mare cantitate de combustibili clasici”.

Dacă prospecția și omologarea surselor sînt punctul de pornire, sint, desigur, o primă condiție, necesară, o rațiune absolută într-un program de valorificare energetică a apelor geotermale (iar la acest capitol I.F.L.G.S. rămîne datorare județului Arad) nu sînt și suficiente, nu sînt singurele probleme ce se cer grabnic rezolvate. Le urmează cele privind tehnologia și aparatura necesare, unde iarăși ne întîlnim cu pete albe. În municipiul Arad, spre exemplu, din cele 5 foraje executate se folosesc doar două: unul pentru un strand termal al pensionarilor și altul

pentru încălzitul unei sere. Proiecte sînt multe și frumoase (și foarte realiste) dar bariere tehnice nu insurmontabile, ci insuportabile prin tărăgănarea lucrurilor, le fac deocamdată impracticabile. Una dintre acestea se cheamă pompele de căldură. Numeroase din sursele de ape ale județului Arad nu au o termalitate ridicată, înregistrează, cum spuneam, 30—38—40 de grade. Pentru a putea fi utilizate ca agent termic primar, în diverse sisteme de încălzire, termoficare, centrale termice... este nevoie să li se ridice nivelul de temperatură, ceea ce s-ar putea face perfect cu ajutorul pompelor de căldură. Revista noastră a scris în cîteva rînduri, specialiștii din țara noastră dețin un interesant brevet de invenție, care a ajuns în faza de prototip și experiment (chiar cu ape termale, la Felix) în domeniul pompelor de căldură, specialiști care se plîngeau de lipsa de beneficiari! (Nu știm cum se întîmplă de nu se găsește între ei, beneficiarii cu producătorii!). Cert este că, la Arad ele sînt reclamate cu acuitate iar acestea se pot produce, atît de aproape de Arad: la Cluj-Napoca, la întreprinderea pentru tehnica frigului și utilaje pentru industria alimentară! În microstațiunea pensionarilor, numită la propriu „Băile termale 7 Noiembrie”, cu bazine închise și deschise, se află în construcție chiar un cazan (cu combustibili lichizi), o microcentrală termică proprie menită să ridice temperatura apei geologice atît pentru încălzitul sălilor cît și pentru tratament.

Din lipsa unei pompe de căldură, ne spune președintele Casei de ajutor reciproc a pensionarilor, Vasile Paulescu. Și, totodată, cu datele Centrului de cercetări gaz metan Medias, ne demonstrează că apa termală iese la suprafață însoțită de gaze naturale, de gaze de sondă pe care nu le captează nimeni; nu s-a elaborat încă o asemenea tehnologie pentru forajele de ape. Iată, la un metru cub de apă ies și se pulverizează în vînduș 3 metri cubi de gaz de sondă. O avere! „Folosit chiar și numai pentru arderea în cuptoare și cazane menite să ridice temperatura apelor termale, cărora să le putem da astfel utilizări energetice mai mari, cîștigul ar fi enorm”, gîndește cu voce tare acest bătrîn pentru care problemele timpului și problemele țării sînt încă și problemele sale personale. „Noi am tatonat pe ici pe colo, cine ar putea să se intereseze de o asemenea treabă și n-am aflat”. Oare nici centrul de cercetări care a făcut constatarea?!

Necesitatea degazozării se ridică pentru toate sursele și forajele din județ, precizează geologul Constantin Brătuianu, ca și inginerul Anton Hanciu, directorul I.A.S. Semlac. Un om și un conducător receptiv la noua cure în momentul cînd pe pămîntul I.A.S.-ului s-a descoperit sursa de apă

(mai mult din întîmplare, printr-un foraj experimental efectuat de specialiștii din Oradea) cu un debit extraordinar, 8,5 litri pe secundă, și o temperatură de peste 60 grade, a împins cîmpul cu conducte și astfel sînt încălzite un bloc de locuințe cu 32 apartamente, toate grupurile sanitare pentru muncitori, atelierele de reparatii, creșa de vîței, maternitatea de vaci, grupurile de muls (29 la număr cu o capacitate a cîte 134 locuri fiecare), fiind cont că aparatura de muls nu funcționează decît la o temperatură de 18—20 de grade... Și proiectele sînt numeroase. Dar aminate deoarece se repetă și aici aceleași probleme tehnice: gazele de sondă (pe care nu le captează nimeni), reziduurile (nisip, nămol... pentru care nu există utilaje de separare), sărurile minerale (care corodează pereții conductelor și care ar trebui cercetate, elaborîndu-se mijloacele de neutralizare), lipsa pompelor de căldură (pentru realizarea proiectului unei centrale termice)... „Am vrea să folosim în trepte căldura apei, la întoarcerea din sistemul de încălzit menajer și în zootehnie, avem un proiect să încălzească o seră înmulțitor și răsăd-nițe, I.A.S.-ul nostru avînd 450 hectare legume. S-ar reduce astfel, cu un procent considerabil, cheltuielile de producere a răsădurilor (cam cu 15—20 la sută). Ne lipsesc încă pompele de împingere a apei pe conducte. Organele județene au întreprins toate demersurile la Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, și deocamdată, nu sînt decît promisiuni”.

La Topitoria de in și cîneșă din Nădlac întîlnim aceleași probleme, deși apele termale si-au demonstrat aici cu prisosință virtuțile. De cîteva ani nu se mai consumă un kilowatt ori o tonă de combustibil clasic pentru topirea a mii și mii de tone de in și cîneșă. Se face cu apă termală, în orice anotimp, ba mai mult, este chiar răcită, în bazine speciale de aerare.

„Dacă cercetarea și industria constructoare de mașini ne-ar rezolva mai repede asemenea probleme, apele geotermale pot deveni curînd o sursă nouă de energie a țării. E momentul să depășim faza artizanală în acest domeniu cert”, concluzionează însoțitorul nostru, geologul Constantin Brătuianu.

Pe parcursul reportajului nostru am vizat deschis unii factori direct implicați, alții se pot simți implicați dat fiind îndatoririle pe care le au pentru asigurarea și exploatarea, încă în acest cîncinal, a surselor energetice noi. Așteptăm, în context, răspunsuri, opinii, soluții pentru rezolvarea situațiilor semnalate.

CICI IORDACHE

„Stimate tovarășe Constantin Ciubuc, vă aducem pe această cale mulțumirile noastre călduroase pentru noua donație pe care ați făcut-o Muzeului de istorie al municipiului București”, semnează director Petre Dache.

Ministerul Muncii pentru Stoica Voica din Mangalia: Vă așteaptă funcția de casier la Cooperativa „Avintul” din orașul dv.

În ianuarie am cerut cărți printr-o scrisoare obișnuită. Idem în februarie. În martie am trimis-o recomandată. N-am primit nimic. În aprilie am dat-o recomandată cu confirmare de primire. Cui? Universal Coop., Librăria cartea prin poșta, Mărgărit Aurel, Lăcrămioarelor 42, Băicoi, Prahova.

Cătănoiu Nadia, București, str. Fabricii nr. 6, bloc 25/3, scara A, apartament 6: În 1981 a apărut manualul de chimie pentru clasa a XII-a. Pentru a-i corecta erorile s-a publicat o erată. La erată a apărut o nouă erată. Absolvenții clasei a XII-a sînt în pragul admiterii la facultate. După care erată vor fi corectate lucrările?

Procuratura județeană Dimbovița: Plîngerea lui Dumitracu C. Ion din comuna Văcărești, satul Piersinari a fost admisă, în parte, ca întemeiată, intrucît miliția nu a efectuat cercetări pentru infracțiunea de furt din avutul obștesc.

Aviz doritorilor: 623 locuri de cazare confort II și III, o cantină modernă pentru 540 persoane, 1.000 de trandafiri plus alte 30.000 de flori în curs de plantare. Unde? La stațiunea balneară Bazna. Semnează Ioan Penția, din Sibiu.

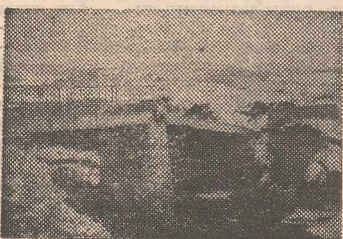
Consiliul popular al județului Iași pentru Rusu Constantin din Colintirești: Ați fost transferat la secția de mobilă Pașcani, pentru a fi mai aproape de familie.

Direcția Generală a Vămlilor pentru Szabo Elisabeta, Timișoara: De la 1 ianuarie 1982 introducerea în țară a covoarelor este permisă numai cu plata taxelor vamale în valută, majorată cu 200 la sută față de taxa vamală prevăzută în tarif. În cazul dv., valoarea covorului este de 675 lei m.p., total 4.050 lei.

Consiliul municipal al sindicatelor București: Se confirmă abuzurile săvîrșite de Florea Ileana, maistrul, președintele al sindicatului de la „Electronica”. Ele au fost posibile cu concursul a doi membri din comitetul sindical, Covaciu Lucia și Popa Ileana. Abuzurile au fost eliberate din funcții și sancționate pe linie de partid.

Ciocu Ștefan, Constanța, str. Dumitru Petrescu 73, bloc P2, scara 2, apartament 299, fost campion de box al Dobrogei în 1939 și 1940, mare mutilat de război: Știu ce înseamnă durerea, am suferit ororile războiului, am rămas fără picioare, am văzut ce înseamnă distrugerea de vieți. Faceți să nu se mai repete!

Constantin Brîndușoiu, Reșița, Aleea Albăstrele, bloc 2A, apartament 34: Podul peste apa Hușniței a fost construit în 1979. Peste un singur an s-a prăbușit

și arată ca-n fotografie. De doi ani li se tot promite locuitorilor din Igroasa, Biltane, Drăgoești și Arnătești că va fi reparat.

D.P.M.O.S. Caraș-Severin pentru Bogdan Rodica din Reșița: Prezențați-vă la serviciul personal al B.J.A.T.M. pentru a fi încadrată.

Lupu Ioan, Focșani, str. Ecaterina Varga 13. Din librării lipsesc cărțile cu conținut numismatic. Din 1978 n-a mai apărut nimic.

Direcția județeană de poștă Arad: Ca urmare a articolului din Flacăra, începînd cu 17 iunie, presa centrală pentru municipiul Arad se trimite cu avionul.

Bogdan Aurel, Drobeta Turnu Severin, str. Calomirescu 242: Cursa I.T.A. pentru comuna mea natală, Grecești, a fost scurtată cu 7 kilometri. În plus, pleacă la ora 4,10. De ce?

Consiliul popular al sectorului 6, București: Scrisoarea tovarășului Maiovschi Gheorghe se confirmă, găsîndu-se prezintă deficiențe constructive. S-au luat măsuri pentru remedieri în termenul de garanție.

Dumitru Păpușoiu din Tirgu Frumos: Concetățenii mei au efectuat 2.000 ore de muncă patriotică, timp în care au curățat, plantat și săpat flori în peluze pe 2.500 metri liniari, au curățat 300 de pomi și au sudat 800 de metri de gard metalic.

Consiliul popular al județului Bihor: Lui Drugaș Gheorghe, instructor la Corpul de pază militarizată, i s-a desființat contractul de muncă pentru că a sustras carne și vin de la întreprinderile de profil.

Ciutacu Gica, Constanța, str. Ecaterina Varga 28: Vrînd să preschimb buletinul m-am adresat Miliției din comuna natală—Ciochina, Iadomița. Mi s-a spus să-l preschimb acolo unde lucrez, la Constanța, adică. De la Constanța sînt re-trimis la Ciochina. Ce să mai fac?

Inspectoratul de Miliție al municipiului București: Soții Constantin Petre și Elena recunosc că și-au deranjat vecina cu prilejul aniversării fiului lor, precum și cu ocazia unor vizite. Au primit un avertisment scris. În caz de recidivă vor fi sancționați conform Decretului 153/1970.

Negulescu Gheorghe, București, str. Aviator Capsa nr. 11: De patru ani, intrarea în curte kmi este blocată de 2 tronsoane de scară și de două grinzii de beton. I.C.R.A.L. Pajura susține că ar fi ale Grupului 1 de șantier C.M.M.B. I-am sesizat, dar tac.

Mihai Ioan, comuna Livezi, Botoșani: Am lucrat la TCMM Brașov de unde am plecat prin demisie. Vreau să mă angajez la Cooperativa „Constructorul” din Botoșani, dar brașovenii nu vor să-mi elibereze carnetul de muncă.

Uniunea județeană Argeș a C.A.P.: Tovarășă Preoteasa Maria a fost schimbată din funcție ca urmare a abuzurilor săvîrșite în calitate de președintă a C.A.P. Broșteni, județul Argeș.

Comitetul Uniunii sindicatelor din transporturi și telecomunicații: La Marșul factorilor poștali din acest an au participat la fazele orașenești, municipale și județene 12.000 de bărbați și 3.000 de femei.

Lăzărică Filofteia, București, str. Popa Nicolae 41-43, bloc C, scara 1, apartament 10: Venim transpirați și murdari de pe drum și de la serviciu, vrem să facem un duș cald, pînă pe 11 iunie centrala termică a fost în revizie, acum merge după un program pe care nu-l cunoaștem.

Academia R.S.R., Direcția cancelarie, în legătură cu starea monumentului funerar al lui Joan Fétu: Nu avem competența și nici nu dispunem de fondurile și personalul necesar pentru recondiționarea și îngrijirea monumentelor funerare ale celor care, pe parcursul vremii, au făcut donații fostei Academii Române.

C.A.P. Ivanda, Timiș: În Flacăra nr. 21 din 1980 a apărut articolul „Ivanda. Hala de îmbuteliere a apei minerale a fost transformată în grajd”. Pe 25.09.1980 v-am răspuns că avem nevoie de ajutor. Lucrurile nu s-au schimbat nici azi. Intervenți dv. I.N.R. Nu noi, ci autoritățile județene.

Grup de locuitori: Pe străzile Lascăr Catargiu și Desrobirii din Cîmpulung-Muscel diminețile și seările nu se mai poate sta în curte ori în balcoanele blocurilor. Se pare că cei de pe platforma chimică aruncă apele uzate în canalizarea orașului.

Rodica Georgescu, București, str. Dr. Sion 1, bloc 15, apartament 156: Sînt operată și bolnavă. Am deseori nevoie de consultații. Policlinica Grivița este foarte aglomerată. Într-o zi am stat la cabinetul de cardiologie de la 10,00 la 19,00. Tot acolo, ca să poți obține bon, trebuie să vii dis-de-dimineată de la 3,00-4,00. Nu putem fi repartizați și în alte sectoare?

ROMVARED pentru Muraru Constantin, str. Cristalului 3, Dorohoi: Urmare a scrisorii trimisă revistei Flacăra am întreprins cercetări la vagonul restaurant reclamat. Gestionarul și ospătarul au fost sancționați ad-

ministrativ. N.R. Fiți amabili, ce înseamnă administrativ?

Un grup de locatari: Pe strada A.I. Cuza, vizavi de Liceul economic din Tirgu Jiu, este o creșă. Cît a trăit bătrînul Oatu, curtea creșei era o adevărată desfătare, covorul de iarbă era superb. Acum, același loc arată ca un maidan.

Edu Vasile din Miercurea Ciuc: Mulțumim pentru „Tractorul harghitean”. Ne-au plăcut însemnările despre sculerul matritruer Kovács Ioan. Felicitări pentru ținuta „ziarului” dv. uzinal.

Zaharia P. Dan și Doina P. Corneliu, București, Drumul Taberei 54, apartament 20, respectiv 66: În seara zilei de 20 iunie, la orele 19,00, pe terasa restaurantului „Orizont” din Drumul Taberei ni s-a servit bere alterată. Ospătarul Rădăcină ne-a spus că n-avem decît să n-o bem, dar trebuie s-o plătim, iar condica nu ne-a dat-o.

Sculptorul C. Iordache: În parcul Herăstrău, lângă Expoflora, există trei statui mici plasate direct pe sol. Au o deosebită valoare artistică. Las' că le murdăresc toți cîinii, dar s-ar putea ca bronzul să-l tenteze pe cine știe care meispărit. Aveți grijă!

Direcția de telecomunicații a municipiului București: Suma încasată lui Nedulescu Ioan din București, bd. Leontin Sălăjan nr. 18, bloc B 3 bis, scara 3 pentru mutarea telefonului este conformă cu Decretul 122/27.03.1982.

Cezar Belteu, Institutul de marină „Mircea cel Bătrîn”: La Iași am văzut expuse pentru vânzare niște produse oribile cu pretenții de artă: un fel de artizanat care reprezintă grosolan un marinăr cu tricou vîrgat și bereta pe-o sprînceană, dar imaginat într-o stare de abjectă beție, agățat de un stîlp. Producătorii unor astfel de kitsch-uri ar trebui să afle că marinarii sînt, înainte de toate, OAMENI. N.R. Să nu exagerăm, Kitsch-ul rămîne într-adevăr Kitsch. Dar și între marinarii sînt oameni și oameni. Și unii, la ananghie, se agăță și ei de ce pot.

Consiliul popular al municipiului Ploiești: Mutarea usii l-a fost aprobată cetățeanului Nistor Paul, lucrarea urmează să fie executată pe cheltuiala sa.

Consiliul Popular al județului Vâlcea pentru Mitrană Maria din Călimănești: Concursul pentru ocuparea postului de administrator, pe care l-ați cîștigat la 22 ianuarie, a fost anulat pentru că s-a desfășurat în afara normelor legale.

Gheorghe Aprihănescu Dragomir, București, Bd. Dimitrov 105: Am cumpărat și eu papucii de baie din plastic transparent, cu găurele, despre care ați scris critic de curînd. Aveți dreptate, în articolul publicat în Flacăra, papucii miroseau îngrozitor, am fost nevoit să-i arunc.

Volintiru Constantin, Tirgoviște, Micro 4, bloc C, scara 2, apartament 5, membru cooperativ: Ca urmare a articolului „După furtună, cine poate navighează mai departe”, vreau să cer scuze pentru proasta calitate a serviciilor prestate, dar aceasta se datorează proastei organizări, a faptului că sîntem anunțați dinainte cînd ne vin controale — se înțelege motivul — și a cotelor procentuale prea mici pe care le primim din cauza numerosului personal TESA pe care-l întreținem din realizările noastre.

Nicu Sbucnea, Hațeg, bloc P 30, apartament 17: Vreau să scrieți despre Gheorghe Mărgineanu de la cooperativa meșteșugărească „Retezatul” din Hațeg. Este un excelent țîmpalar și, deși pensionar, continuă să lucreze. Ce-i iese din mîini e curată artă. Celor care-l întreabă cum s-a perfecționat le răspunde că-i place meseria.

U.J.C.A.P. Neamț pentru Antoc V. Elena din Reditu, Neamț: În toamna lui 1981 ați intrat abuziv pe terenul comasat și ați recoltat o cantitate de porumb, fapt care a determinat organele locale să vi-l ridice și să-l predea cooperativei.

Comănescu R. Alexandru, comuna Tătărăști de Sus, satul Udupu, Teleorman: Încă din 1977, în comuna noastră a fost proiectată începerea construcției unui dispensar. Și proiectată a rămas.

Inspectoratul școlar al județului Suceava pentru prof.

ing. Carolea Vasile: Cererea dv. de titularizare la Zvorîștea va fi soluționată favorabil, după publicarea posturilor vacante de către M.E.I.

M. Ciucă, președintele Consiliului popular al orașului Băilești, pentru Negoianu Marin din orașul Băilești: Este adevărat că vecinul dv. Ristea Marin, cînd vine seara de la serviciu, obișnuiește să asculte muzică la aparat ceva mai tare. Noi i-am atras atenția în mod serios ca în viitor să folosească muzica numai pentru el și familie.

L. Cazan, Cugir, str. Mureșului 5, județul Alba: În aprilie 1981 am trimis la B.A.I.A Ilfov 320 de lei pentru miceliu de ciuperci. A trecut anul și încă două luni și n-am primit nimic.

Ministerul de Interne pentru Ungureanu Petru din Lugoj, str. Cerneli 28: Pensia pe care o primiți este conformă prevederilor legale.

Ursu D. Costache, Hirlău, str. Republicii 8, bloc O1, scara A, apartament 3: Lucrez la Unitatea de panificație din Hirlău. Am calificare de maistru, dar lucrez pe post de muncitor brutar; în timp ce numitul Simon Avram e ținut pe post de maistru, dar calificare n-are.

Ministerul Turismului pentru Corescu Anabelle din Craiova: Pentru siaba calitate a serviciilor de la cabana „Casa turisților” a fost schimbat șeful de unitate, al șefului stațiunii Păltiniș i s-a atras atenția să dovedească mai multă exigență.

Consiliul popular al județului Mureș: Minorii Cucuieț Hortensia și Cucuieț Laurean din Tirnăveni, str. Plopiilor 104, au fost incredințați bunicii materne Szász Susana, căreia i s-a acordat și cite 300 de lei pentru fiecare copil.

Chivoiu Vasile, str. Caporal N. Cerga 4, bloc P 4-5, scara 3, apartament 116, București: Am cumpărat un aspirator „Ideal” de la magazinul Unirea din București. Acasă, după 10 minute de funcționare, s-a defectat. Am fost la magazin. N-au vrut să-l primească. Am fost la Coop. „Casnica”, unitatea 18 din Colentina. L-a reparat, dar acasă n-a mers decît 10 minute. Iar am dus „Idealul” la reparat. De față cu specialiștii a început să scoată fum. Am comunicat asta la fabrica constructoare. Mi s-a spus să-l trimt la dumnealor, la ELECTROARGES. M-am executat, dar... nu l-au primit. Cel puțin așa mi s-a spus. Am reclamat la întreprindere în citeva rînduri. Am reclamat la miliția din Curtea de Argeș.

După trei luni m-am re-trezit cu „Idealul” acasă, sub eticheta remediat în termen de garanție, fără certificat de calitate, fără să meargă.

L-am re-expediat la ELECTROARGES. Acuma aștept. N.R. Și noi.

Teodorescu Alexandru, pensionar în vîrstă de 67 ani, domiciliat în Brașov, str. Calea Poienii nr. 23, ne scrie următoarele:

Sînt bolnav de cancer, avînd următoarele diagnostice:
— Kariochineză prostatică nediferențiată, descoperită în urma operației efectuate la Clinica Tg. Mureș în noiembrie 1981, conf. F.O. Nr. 1 220/1981. Metastază tumorală malignă cutanată nediferențiată (celule mici), conf. Bul. Nr. 22 935 — 6/11.V.1982 — Dr. Trifu — Spit. Colentina. Metastaza a proliferat în 2-3 luni sub formă de noduli de diferite mărimi localizați la nivelul toracelui anterior (f. numeroși) pe git, față, regiunea inghinală dreaptă. În situația dată, urmare a articolului apărut în revista Flacăra / 21.V.a.c., m-am adresat doctorului Iulian Voinea din Arad în ziua de 31. V.a.c., care mi-a dat ca tratament o soluție pe care s-o iau sub formă de picături, precum și un unguent cu care să ung de două ori pe zi regiunile invadate de noduli. Cantitățile mi-au fost date pentru o lună de zile, urmînd ca, în funcție de evoluție, s-o repet. Boala a reacționat la tratamentul conform descrierii făcute de dr. Voinea în revista Flacăra / 21.V.a.c. După trei săptămîni de tratament, o parte din noduli, după

ce au trecut prin toate fazele descrise de dr. Voinea, s-au vindecat, alții, care au evoluat mai tîrziu, sînt în fază de ulcerare, iar alții evoluează abia acum. Medicamentul fiind aproape terminat, am ajuns în situația disperată de a nu mai putea continua tratamentul peste o săptămînă. În această situație, m-am adresat Ministerului Sănătății cu o cerere, la care am anexat certificate medicale, oferindu-mă ca subiect pentru experimentarea medicamentului, puțînd în felul acesta să continui tratamentul. Am încredere în acest tratament atît în urma rezultatelor obținute pînă în prezent, precum și pentru modul dezinteresat cu care dr. Voinea a oferit acest tratament refuzînd categoric orice fel de recompensă materială. Apeleze la dumneavoastră cu rugămintea de a sprijini în timp util cererea mea adresată Ministerului Sănătății, pentru a-mi putea continua fără întreruperi tratamentul.

Ceea ce și facem publicîndu-i scrisoarea.

Pagină realizată de MIRCEA BUNEA

Poșta redacției

Stan Gr. Florea — București: S-a procedat corect. Instalarea posturilor telefonice se face după noile tarife. **Ștefănescu Elena — Cluj-Napoca:** comisia a stabilit diagnosticul și v-a comunicat dv. conduita terapeutică necesară în viitor, urmînd ca în cursul trim. IV a.c. să fiți internată într-un sanatoriu. **Constantin Neșu — Com. Jilava (București):** Potrivit Legii nr. 4/1977 începînd cu data de 1 ianuarie 1978 — fi înscrisi la pensie pu operatorii care au împlinit vîsta de 65 ani, bărbații, și 60 ani, femeile, și au cel puțin 10 ani vechime în muncă în C.A.P., în care să fi realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală. Au dreptul la pensie, în condițiile de mai sus, și persoanele care au cel puțin 5 ani vechime în muncă în unitatea agricolă cooperativă, dacă au lucrat și în sectorul de stat, iar perioada lucrată în cele două sectoare este mai mare de 10 ani. Aceste prevederi sînt aplicabile numai persoanelor care solicită pensia pentru prima dată, atît în sectorul de stat, cît și din sectorul C.A.P., după data de 1 iulie 1977. **Ioan Gelu Petrar — Turda:** Vi s-a reparat un flacon de Volon urmînd să vi se comunice prin Oficiul farmaceutic Cluj farmacia de unde îl veți ridica, în baza unei rețete medicale, contra cost.

Corneliu Costache — Călărași: În conformitate cu posibilitățile perfecționate, privind tratamentul în anumite afecțiuni, mează să vă tratați în instituțiile noastre de specialitate. **Alexandrina Nichita — București:** Comisia de evaluare a C.P.M.B. a stabilit o despăgubire, iar dv. solicitați ca aceasta să fie calculată conform tarifelor din Decretul nr. 467/1979; se aplică numai pentru imobilele trecute în proprietatea statului după data de 04.01.1980. **Constanța Savu — Lehliu Sat (Călărași):** Nu îndepliniți condițiile cerute de lege: nu aveți vîrstă de 55 de ani și nu faceți dovada că pînă la decesul soțului ați născut mai mult de 4 copii, de asemenea nu sînteți încadrată în gr. I sau II de invaliditate, cum prevede art. 41 din Legea nr. 3/1977. **Ioan Ghereg — Dumbrăveni (Sibiu):** Vă puteți adresa tov. dr. Adrian Ionescu de la Spitalul Colentina, direct. Potrivit prevederilor legale, bolnavul poate solicita consult la orice specialist din orice unitate sanitară, medicul avînd obligația să-l consulte și să instituie măsurile corespuizătoare. **Mihai Ganea — București:** Marioara Dumitrașcu din com. Podgoria, jud. Buzău, a optat, conf. art. 42 din Legea nr. 3/1977, pentru pensia de urmaș, în acest caz sistarea pensiei C.A.P. fiind legală. **Locatarii blocului nr. 17, str. Republicii, Bacău:** Pînă la noi dispoziții, blocurile de locuințe realizate în anul 1979 vor continua să consume energia electrică pentru prepararea hranei la bucatării. **Florica Teodorescu, dr. Cezar Gamulescu:** Vă așteptăm la redacție. Data urmează să o alegeți dumneavoastră.

PIA OLARU

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

— Siateți, stimate Ion Cojar, o figură recunoscută a regiei noastre de teatru. Se apreciază în chip deosebit adevăratele valori ale teatrului național și universal, cum și ambiția de a iraduce pe scenă nu formele epatante, ci sensurile operei. Cel care face spectacole de epatare vorbesc despre un public lenes, care trebuie trezit prin orice mijloace. Dv. vreți să-l „treziți” prin revelarea sensurilor. Să fie oare publicul nostru lenes, puțin receptiv? Să fie oare mai puțin revelator spectacolul de idei?

— Publicul nu doarme, nu e cazul să-l trezim cu formule-trucuri. Astăzi, cel puțin. Ce va fi mine deinde de ceea ce-i vom oferi. Publicul e liber să aleagă la ce anume să meargă sau să nu meargă. Publicul nu e o entitate uniformă, cu un singur nivel de receptare. Există categorii, și diverse grade de interes și de înțelegere a fenomenului teatral, iar cel care, după cum spuneți, face spectacole de epatare și vorbește despre un public lenes, probabil că se referă la o categorie anume, despre care pot afirma aceasta. Asumându-și, evident, întreaga responsabilitate a afirmației? Pentru că, dacă ar vorbi despre public în general, ar risca să aducă o jignire greu reparabilă acelei nări, astăzi foarte mari familii de iubitori ai teatrului, care dovedeste contrariul. „Cinematografia și teatrul” spunea ovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta mare lărgită a C.C. al P.C.R. — sunt două lucruri importante în educarea constituției revoluționare a oamenilor muncii. Unul din factorii care le atestă importanța sau eficiența educativă fiind — și o mai spunem? — tocmai larga lor audiență la public.

— Dar când e vorba de spectacole „dificile”, „cu probleme”?

— Pierdeți-vă câteva minute, la ora începerii spectacolelor, lângă turnul „Intrării”, pe Sărindar sau lângă piața C.A. Rosetti, la Izvor sau la Grădina Icoanei, la Majestic, pe Magheru sau în spatele Muzeului R.S.R., când se joacă piese considerate de unii croniciari — sau activiști culturali, sau chiar oameni de teatru — ca „dificile”. Afluența de public, numărul impresionant de solicitanți de „bilete în plus” dovedesc o apetență artistică la fel de stimabilă ca și spontanele sărbători ale cărții, când, pentru a obține un volum nou, același public se instalează de ce ce noapte la porțile caselor de lansare. Nu mi se pare justificată nici una din afirmațiile despre amorteala interesului pentru cultură teatrală al publicului. Ultimele stagii confirmă contrariul. Mai degrabă aș zice că somnolența factori ai vieții teatrale, care consistă în a „știi” ce anume, cum anume, și mai ales ce anume înțelege publicul. Poezia și teatrul, cartea, spectacolul, în general arta cuvintului care comunică idei, adică adevăr, și atitudine, sint azi la o foarte mare prețuire.

— Nu credeți că absolutizați? Chiar credeți că toată lumea se bate pentru spectacolul de idei?

— Există, da, și o categorie, chiar numeroasă, care asigură succesul unor producții teatrale submediocre și care merge la teatru sporadic, considerându-l doar un mijloc de divertisment. O categorie al cărei gust e neformat și ușor de satisfăcut cu texte de duzină, cu frivolități „șarmante” și cu grimasele unor vedete de șusane. Frecvența unor asemenea subproducții, ca și proliferarea teoriei spectacolelor de succes cu texte „fără probleme”, supune spectacolul de idei unei noi, grele și mai ales inechitabile concurențe. Multe spectacole de calitate au eșuat prematur, ca urmare a acestei oferte inegale.

— Despre spectacolele „de epatare” nu

Ion Cojar:

„Publicul nu doarme, nu e cazul să-l trezim cu formule-trucuri”

ne-ați spus nimic. Și tocmai de la ele porușem.

— În privința epatării aș spune că ea este un fel de a lupta cu viața și un mod de a lupta notorietații. Și că se manifestă în toate meseriile. Poate că în artă ea se descoperă mai lesne, pentru că nu privește doar pe insul ce și-o asumă, ci și pe cei cărora îi se adresează. E manifestarea ambiției de a se impune atenției, de a-și fi banal.

— Deci nu e totdeauna o dovadă a lipsei de substanță?

— Cred că și Picasso a epatat. Și nu numai el. Dar nu a rămas la atât. S-a salvat prin geniu, prin capacitatea de a impune o viziune proprie asupra realității, o modalitate proprie de a ordona materia sensibilă. Nu știu cât a crezut chiar el în ea — e multă ironie, chiar dispreț în desenul lui — dar a știut să o exprime coerent. Însă a rămas dificil de receptat și aceasta, este problema. Cu toate că specialiștii l-au explicat, mergând pînă la situația lui într-un netărmurit realism, sensurile picturii sale au rămas, la prima vedere, încă greu de explicat.

— De mai mulți ani, în regia teatrală se desfășoară o polemică privind lectura textului dramatic. Sint regizori care dirigează dincolo de text și peste text, sint regizori care slujesc textul. Vă numărăm, după câte știu, printre cei din urmă. De ce?

— Pentru că nu cunosc și nu recunosc o altă menire mai importantă a regizorului decît revelarea sensurilor operei. Din ea derurge cea mai deplină libertate a sa față de text. Poate exista libertate mai mare decît dreptul la lectură personală, violent subiectivă, a unei opere?

— Nu-i totuși o libertate — ca să zicem așa — constrîngătoare?

— Da, tocmai din această libertate decurg constrîngerile ce nu pot fi eludate. Fiecare citește ceea ce înțelege, cit înțelege. Putem „cădea” pe sensuri sau alături de ele. Propriile noastre limite ne pot priva, sau ne pot îngusta libertatea, pînă atunci nelimitată, față de o operă. O receptare parțială sau deformată a mesajului în cadrul limitat al unei lecturi particulare îl privește personal pe insul care o săvîrșește. Dar construirea unui spectacol, punerea decîi în circulație a unui text prin prisma unei înțelegeri eronate, deformatoare, e altceva, e o chestiune de etică și una de drept.

— Să nu fim gravi!

— Ba da! Iată, dramaturgul englez Wesker, într-un interviu publicat de P. Tutungiu în revista „Teatru”, afirma (revista o am la îndemînă, voi cita exact) următorul principiu: „Lucrările unui scriitor sint proprietatea lui sacră. Orice încercare de a obliga un text să se supună unei alte concepții este un fel de cenzură. Consider că este un soi de viol”. Și mai departe: „Regizorii revendică dreptul la creație. Răspunsul meu este: poți să faci două lucruri — fie să recreezi o operă clasică, cunoscută de toată lumea, fie să-ți scrii singur piesele. Dar nu călca peste mine!”

— Dv. n-ați călcat niciodată peste un autor?

— În 1963, cînd am început lucrul la prima punere în scenă a piesei: „Nu sint turnul Eiffel”, Catrinel Oproiu mi-a spus fără ocol: „Dacă iese bine, sintem pătași; dacă iese prost, ești singurul vinovat, piesa e bună. Gîndeste-te bine; cum a stat în sertar cîțiva ani, mai poate sta”. Tonul nu era deloc glumeț și în privirile autoarei nu sticlea nici un licăr de concesie sau de „înțelegere”. acel licăr pe care-l stim atât de bine din uitătura grafomanilor, în stare de toate compromisurile doar pentru a se vedea jucată.

— A sluji textul înseamnă a-l transpune pe scenă fără nici cea mai palidă intervenție?

— Există multe feluri de a sluji textul. Chiar regia „peste” text e în unele cazuri binevenită. Piese cu idei enunțate doar, dar neîmplinite dramatic, construite stîngaci, din care se ivesc destule la secretariatele literare ale teatrelor și, din diverse motive, unele intră chiar în producție, nu pot avea și nici nu pot pretinde o „altă soartă”. E firesc să se caute „peste”, „dincolo” de ele.

— Poate că ar fi mai bine să fie lăsate în spectacol așa cum sint?

— Dar care e actorul sau regizorul, în general omul de teatru, care să-și facă meseria indiferent, cu nepăsarea care degreadează atîtea alte domenii? În teatru, „romantismul”, la care se face mereu apel e desuși și rezolvă, suplinește, salvează de multe ori situații insurmontabile altfel. Aportul regizorului, al colectivului, e în asemenea cazuri benefic. Dar acestea sint cazuri speciale și, desigur, dv. nu la ele v-ați referit, ci la acea tendință a regiei de a se pune pe sine în primul plan al actului teatral. Căci scena, ca și hirtia, suportă multe.

— Și-atunci?

— Fidelitatea sau infidelitatea față de un text nu e întotdeauna urmarea unei concepții, ci, pur și simplu, o chestiune de potență artistică, de capacitate sau incapacitate profesională. Așa cum, într-un sens, aprecierea actului regizoral doar pe criteriul „fidelității”, cînd lipsește forța transfigurării, capacitatea de a su-

(Continuare în pag. 14)

ILIE PURCARU ■

Cuget, deci exist

Filosofia lumii românești (V)

Viitorul trecutului filosofic

Ca să fie înțelese și cu adevărat pătrunse „vremile bătrîne”, ale filosofiei românești, cu capitolele ei răsfrînte în întreita înțelepciune a tilcurilor despre „toate cile sint” și a „socoaintelor” despre lume și viață, vor trebui învinse prejudecățile instaurate cu neștiință sau cu trecătoarea conștiință a unora.

Cugetul filosofic românesc, în originea lui alcătuită, își asumă lumea și existența în genere, vînd s-o descopere în decantările și în sinuosele ei înfățișări. E ca și cum ar asista la geneza lucrurilor și a fenomenelor însoțitoare, de vreme ce cugetarea se încumetă să ne arate „icoana lumii”, așa cum a fost, așa cum poate va fi întotdeauna. Și iată că ceea ce se instituia de veacuri și milenii într-un fel de a fi și de a gîndi al trecutului devine o doctrină în cugetarea viitorului. Căci sint puține, comparativ cu cele din spiritualitatea românească, îndreptările din ființă ale omului spre lumea naturii, transfigurată de sentimentul cosmic al participării la tot ce ființează, după expresia adîncă a filosofului Vasile Băncilă. Și poate că sint și mai puține înțelegerile firești ale lucrurilor necăutate de către noi în tiparele greoaie ale altora, ci cum s-a spus, într-un „puternic instinct de proprie existență (s.n.) care nu a lipsit niciodată românilor”, fiind un principiu unic, îndătinat în firea și în tiparele dinții ale vieții lor.

Dealtfel, deși n-a avut încă parte de un comentariu adecvat, trecutul nostru filosofic a prefigurat multe din ideile fundamentale ale sistemelor moderne de gîndire. A existat în filosofia românească o metafizică a stelelor, o cunoaștere paremiologică, o doctrină a spiritului justițiar izvorit din dreptul cutumiar, o filosofie a vieții, biruitoare în ritualurile de trecere, în fine, o deschidere spre om, plasat cu puterile lui de a desmărgini, dincolo de posibil. Cine va deschide cărțile vechi de înțelepciune românească va găsi acolo o cugetare care defrișează universul nemărginit și constelațiile în toate rîndurile lor, legate de ritmurile terestre. Așa s-a urzit străvechea imagine gnomică despre univers, trecută în „foile” de piatră ale calendarelor de la Sarmizegetusa, recent descoperite. La îndemnul lui Hasdeu, fiica sa, geniala Iulia Hasdeu, a cules aceste însemne ale cugetului autohton și le-a statornicit în lucrarea sa de doctorat, intitulată: **Filosofia în literatura nescrisă a poporului român**. De atunci a trecut un veac. Nimeni nu s-a gîndit, pînă la Blaga și Mircea Vulcănescu, să despice lumea incrementată a cugetării românești nescrise. Restituirea întîrzie. Așa se explică de ce o singură lucrare de filosofie românească își deschide paginile ei de început cu izvoarele filosofice ascunse în adîncimile trecutului. Lucrarea aceasta, care a părut în 1922 și aparținea lui Marin Ștefănescu, își avea însă criteriile deteriorate de unilateralitatea concepției. Era mai mult o intenție de restrîngere a gîndirii la un principiu de credință, decît o situare în perspectivă a ideii de armonie. Oricum, trecutul dovedea că filosofia se născuse și aici. Ea nu era o danie pentru noi.

VASILE VETIȘANU ■

Vorbiți și scrieți

românește

Cochetărie... lingvistică? (II)

Nu dintr-o altă plăcere decît sensul în sine, ne oprim, filologic, și la un alt cuvînt soching. E vorba de dres, neînstare de a ține piept etimologiei. Fără încoială, pluralul drésuri (cu accentul pe e) trebuie distins de dresură — dresuri (cu ũ accentuat) cu sensul „dresare” (din germanul Dressur), care ne duce la verbul „a dresa”. Și dres este de mare circulație (și mult căutat de femei). Absent din celelalte dicționare, îl găsim înre-

gistrat abia în „de curînd apărut” Dicționar de cuvinte recente. Considerat anglicism (de data aceasta), termenul dres e definit ca „ciorap-pantalon” (în engleză, dress). Așa este zicerea și înțelegerea comună (feminină). Oricum, în acest sens, corespunde francezului collant sau germanului Strumpfhose, adică „pantalon-ciorap” (prin magazine, aud, ciorap cu chiloți sau, greșit: ciorap cu chilot, corectă e forma de plural: chiloți). Există Dress și în germană, dar are înțelesurile: „costum de sport, uniformă sportivă în culorile clubului”. Dar, pe linia amintită din engleză, dress, ca verb, înseamnă „a îmbrăca (pe cineva), a împodobi, găti, înfrumuseța” și, chiar, „a se pieptăna”, iar ca substantiv denumește „îmbrăcăminte, rochie de seară, toaletă de bal, invelis exterior, penaj, rochie elegantă” etc. Reluînd

observații anterioare, din celelalte limbi, cu privire la sensul limitat din românește, trebuie să remarcăm că citatele (nu le mai reproducem) sint extrem de semnificative și deschid perspectiva explicării prin concurența mai multor limbi (cel puțin pentru sens). Nu e, desigur, locul să judecăm legitimitatea unei cercetări pur lingvistice, pentru acest cuvînt atât de uzitat (pentru un obiect vestimentar atât de căutat). Vom constata — surprînsi numai — că forma de plural drésuri tînde să înăture singularul (dres), care pare — și prin articulare — oarecum incomod. Profitabil sau nu, o mentalitate naivă și o apropiere cu altele îngăduie pronunția dresuri, ceea ce este, după cum am arătat mai sus, cu totul altceva. Despre asemenea greșeli — fiindcă veni vorba de modă — anunziata nu ne mai atrage luarea-amînte,

ci continuă (ca în nr. 602) să ne delecteze cu diminutive: „o sălăciță, o ciresică, o ridichiută” (atenție, lexicografi!) și o ia pe ocolite — zice — „pentru a nu vă panica” (de la panica, verb absent din dicționarele ultime) „sau doar speria” (parcă panica n-ar fi însemnînd și „spaimă, sperietură”; aici stăm și mai dihai cu pleonasmul!). Dar, dincolo de răsfațul model, pleonasmul trec neobservat, căci „grăția și farmecul voluptuos (corect voluptos!) al (deci, nu ale!) fapturilor involănate” au o indiciabilă savoare de autentic și de frumos. Cit. despre „avalanșa de volane” (d-ale model, nu de la autovehicule — deși ne duc la aceeași etimologie), ele sint mai nimerite pentru gîtelele nurlui. Or, dacă și unii scriitori pot spune „se tălăziesc lin” (dar, în dicționar, a tălăzui — a se ridica în tălăzuri, n face valuri mari,

tumulțuoase, și numai figurat „a undui”) sau „ca o înrouare opăcită”, de ce am mai face acest biet recurs lingvistic și terminologic model? Reflex firesc pentru moda în sine. Faptul dezolant e însă altul: tendința de a se face și din limbă o modă, trăgîndu-se cortina peste legile ei. Dar, vorba anunziată-ei (sic!) : „Sezonul estival se anunță bogat în eșarfe și turbane, iar ciorapii verii sint (nu sint?) bleu (a se pronunța blă), roz bombon și galben pal” (Săptămîna, nr. 591). Roz ca roz, dar ce ne facem cu bombon (din franțuzescul bombon) care are pluralul bombone? Și-atunci, n-aș putea zice și eu că mai trebuie să ne ocupăm de... metalurgia cuvintului? Fără au-delă (e bine?)... așa, într-un inter-val și într-o retroversiune (nu moda retro!). De l Suflet lingvistic nou l.

GH. POALELUNGI ■

CARTE

Trei cărți de debut la Albatros

Un prim comentariu privind debuturile poetice editoriale ale anului 1982, la Editura Eminescu, a apărut în numărul trecut al revistei noastre. Intenționând să continuăm seria acestor considerații și la adresa debuturilor de la Editura Albatros, sintem puși în situația de-a ne referi la cele trei cărți apărute în... 1981. De ce? Pentru că rezultatele concursului pe anul 1981, rezultate ce s-ar fi transformat, desigur, în debuturile anului 1982, abia de curând au fost date publicității. Departe de noi gândul de a aduce vreo acuza la adresa respectivei edituri. Știm că întirzierea s-a datorat, printre altele, și faptului că numărul concurenților, ce și-au dorit, cu o deosebire adesea, cele trei premii a fost mai mare ca niciodată.

Așadar, dincolo de această introducere și motivație, intrând în subiectul propriu-zis al rindurilor de față, despre cele trei cărți de la Albatros pe anul 1981 (Mariana Marin — Un război de o sută de ani, Viorel Mureșan — Scrisori din muzeul pendulelor și Dumitru Chioaru — Seară adolescentină) vom declara, din capul locului, că ele se înscriu în limitele unanim acceptate ale noțiunii de debut. Cu alte cuvinte, cei trei poeți, buni minutori ai versului și cu o cultură poetică la zi, n-au încă totuși o voce a lor. Dar, totodată, se străvede limpede, la toți trei poeții, dorința și strădania lor de a-și recorda universul și zicerea la cele mai recente căutări și reușite ale poeziei contemporane de pretutindeni, mai puțin la cea care, de-o bună bucată de vreme, cu aprecieri unanime, atît în țară, cît și în străinătate, se scrie, catalogată fiind ca poezia generației lui Nichita Stănescu, la noi. Să ne mulțumim, deocamdată, în absența acelei voci proprii, cu această încercare de desprindere de sub tutela unor modele poetice autohtone? Răspunsul la această întrebare îl vom avea, desigur, peste cîțiva ani, cu prilejul următoarelor cărți aparținînd celor trei debutanți de la Albatros, precum și ale altor tineri poeți ce se înscriu în aceeași direcție.

Dar să adăugăm acestor scurte considerații și cîteva exemplificări, Viorel Mureșan intitulîndu-și poemele cu o singură literă (Z,V,S,O) sau ceva mai complicat (Poem de dragoste despre litera T, Despre singurătatea literei I, Portret de literă [I], Propunere pentru o înfățișare mai concretă a literei E) ori epatînd cu alte stranii titluri (Batista cu voale a cîntăreței de cameră Rosa Silber — după Paul Klee —, Despre singurătatea sau construcția unui ceas pe o insulă), nu ne convinge că ar fi avut motive temeinice să procedeze ca atare. Pentru că, la urma urmelor, de ce se numește M acest poem: Despre tăierea sunetului cu o oglindă / planetă de fosfor prin mină curgînd. / Așa se bîciuește sunetul / ca un cal pe colină rămas / fără privire? Să recunoaștem că se putea numi oricum altfel și același lucru îl putem spune și despre celelalte poeme, care aduc a pictură ultrasupraabstracționistă. În concluzie, o zicere fără de noimă, o cheltuire de imagini incoerente.

Mai structurat pe o anume idee, mai ușor de descifrat, dar, în același timp, mai naiv, ca într-un desen de adolescent, Dumitru Chioaru convinge numai prin siguranța cu care minuește materialul poetic. Sugestiile metaforelor sale se circumscriu unui enunț limpede exprimat. Unitar și bine conceput ciclul Cuvîntul în prag, precum și poemele eu trimitere spre arta plastică. Neconturat, totuși, în restul poemelor ce trădează o continuă căutare a celui ceva care să-l aparțină.

Mărturisind, prin substanța poemelor sale, imaginea contorsionată a unei vieți dramatice, Mariana Marin își conține discursul liric pe mai multe planuri deodată, de unde o permanentă rupere a expunerii, de unde, în același timp, o foarte dificilă refacere a întregului. Dincolo de obstacolele ivite în calea lecturii, dincolo de unele extravagante lingvistice, inclusiv metaforele, cartea Marianei Marin se impune, totuși, atenției, fie și pentru simplul fapt că poemele sale vin dintr-o ardere totală. Astfel, vorbind despre propria ei poezie, acea „sărmană pasăre / pre versuri toemită”, Mariana Marin ține să spună: „Cenușa de sub aripa ei sint și nu de cenușa mă tem”. Majoritatea poemelor cuprinse în volumul ei de debut confirmă această intensă și totală ardere.

VICTOR NIȚA ■

● Muzică ●

Festivalul tinerilor dirijori

Bușteni, 27—29 iunie 1982, cea de-a IV-a ediție a Festivalului tinerilor dirijori — „o tribună destul de severă și, în același timp, o competiție nedecarată”, după cum îl numește criticul muzical Smaranda Oțeanu. În cele trei seri muzicale, la pupitrul Orchestrei filarmonice din Ploiești au evoluat 10 tineri dirijori din principalele școli muzicale din țară: București, Iași, Cluj-Napoca, oferind unui foarte numeros public o veritabilă demonstrație de talent și maturitate artistică. Organizat sub egida C.C.E.S. și a Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă Prahova, de către A.T.M. — Colegiul criticilor muzicali și Filarmonica din Ploiești, Festivalul tinerilor dirijori este la ora actuală singura tribună de afirmare a tinerilor muzicieni ai baghetei.

Programul celor trei seri muzicale a fost astfel gândit încît să servească și unui scop de educare muzicală a publicului. Astfel, în prima seară Gheorghe Costin, Emil Aluaș și Dorel Pașcu au dirijat un program de piese clasice (Haydn, Beethoven), apoi, în cea de-a doua, s-a cîntat muzică romantică (Liszt, Enescu, Schumann, Ceikovski) sub bagheta lui Liviu Buiuc, a Mihaelei Roșca, a lui Florin Totan, Mihai Vălcu și Emil Aluaș, iar în cea de-a treia, muzică modernă (Ravel, Dvorak, Violeta Dinescu și Ernest Chausson) sub conducerea lui Ion Marin, Mihai Diaconescu și Mihai Damian. Concertele au fost prefăcute de fiecare dată de către un critic muzical — Vasile Donose, Elena Zottoviceanu, Nicolae Brindus —, prin comentarii pe cit de succinte, pe atît de consistente, surprinzînd cu finețe notele caracteristice ale creației compozitorilor respectivi și ale momentului muzical pe care sint chemați să-l reprezinte în acest festival.

Ca fiecare din edițiile anterioare, actuala confruntare dirijorală a impus atenției cel puțin patru nume, despre care cu siguranță că în anii ce vin vom mai vorbi: Mihai Vălcu („o natură dirijorală excepțională, născut pentru a fi dirijor” — Elena Zottoviceanu), Ion Marin („neîntrecut în paginile de rafinament, mergînd pe un drum pe care de obicei se ajunge mult mai târziu, acela al muzicii franceze” — Smaranda Oțeanu), Emil Aluaș („un dirijor cu o mare putere de interiorizare și cu un foarte bun-simț al construcției muzicale” — E. Zottoviceanu) și Dorel Pașcu.

O mențiune deosebită se cuvine în acest festival lui Mihai Damian, pentru opțiunea sa repertorială de o deosebită dificultate, în lucrarea Violetei Dinescu: Anna Perenna, o partitură care solicită din plin inteligența și simțul construcției din partea dirijorului, cît și o deosebită acuratețe din partea orchestrei.

Să nu uităm, însă, pe protagonistul principal al Festivalului tinerilor dirijori, care a fost (pentru a doua oară consecutiv) Orchestra filarmonică din Ploiești. Pe lângă marile sale disponibilități interpretative, dovedește a fi și un colectiv deosebit de generos, acceptînd să susțină concertele programate în cadrul acestei manifestări muzicale care, din punctul de vedere al instrumentiștilor, a căpătat uneori atributele unui adevărat „maraton”. Importanța Festivalului tinerilor dirijori este deja un lucru evident. Pentru cei care-l susțin, acest festival nu este numai o demonstrație de valoare, ci și, pentru mulți dintre ei, o șansă de a apărea în fața unei orchestre, chiar și o dată pe an (Mihai Vălcu). Orchestrele simfonice ale țării sint așa cum sint și dirijorii lor, așadar nimic nu trebuie precupețit cînd este vorba de calitatea acestora. Și cum, la ora actuală, multe din filarmonicile noastre funcționează cu un singur dirijor titular, ne gîndim că acest festival ar trebui să reprezinte cu adevărat o rampă de lansare a celor mai buni dintre cei tineri către pupitrele filarmonicilor țării. Acesta este drumul firesc și inițiativele realizatorilor actualiei ediții se concentrează deja către găsirea celei mai potrivite formule organizatorice pentru anii ce vin.

Masa rotundă, organizată într-una din zilele festivalului în ambianța de simplitate și rafinament a Casei memoriale „Cezar Petrescu” (cu participarea unor cunoscuți critici muzicali, muzicologi, compozitori: Smaranda Oțeanu, Elena Zottoviceanu, Vasile Donose, Mihaela Gavrilă-Sturza, Rodica Sava, precum și reprezentanți ai forurilor locale și ai publicului din orașul Bușteni), a jalonat deja preocupările pentru organizarea ediției din anul următor, în ideea de a transforma aceste trei zile de muzică în niște Cursuri de vară de dirijat, în cadrul cărora să se desfășoare o paletă mai largă de manifestări: cursuri de dirijat, concerte sub bagheta unor dirijori consacrați, conferințe pe teme muzicale, un festival și un concurs rezervat dirijorilor etc.

Așadar, încrederea și speranțele ce se leagă de ediția 1983 a Festivalului tinerilor dirijori sint pe deplin îndreptățite!

TANIA RADU ■

ESEU

Precizie și onestitate

Victor Felea
Prezența
criticii

Cronicle literare semnate de Victor Felea — din care o parte sint reunite în volumul Prezența criticii, recent apărut la Editura „Cartea românească” — impresionează în primul rînd prin precizia informațiilor comunicate într-o manieră sobră. Ele nu stîrnesc adevărate inflăcărări, dar nici nu pot fi contestate cu vehemență fiindcă nu vor cu nici un preț să tulbure, ci, dimpotrivă, să întreprindă analize atmosferice cit mai senină, necesară receptării lor exacte. Victor Felea nu încearcă să ne incinte oferîndu-ne spectacole atractive, cu idei montate ingenios și surprinzătoare interpretări. Comentariile lui rîmîn mereu la obiect, sint limpede precum cristalul și pline de argumente expuse tacticos, într-o ordine lesne de descifrat și perfect plauzibilă.

Cele mai multe dintre aceste cronici cuprinse în Prezența criticii sint dedicate unor cărți de critică și istorie literară sau altora care se află „la hotarele criticii”. Se conturează astfel, cu o mină sigură, o hartă care pune în evidență o parte din valorile actuale ale criticii noastre literare. Indiferent dacă scrie despre „un precursor” — Ion Chinez, despre reprezentanți ai generației virstnice precum Șerban Cioculescu, sau despre tineri critici, ca Petru Poantă, Victor Felea dovedește de fiecare dată un mare respect pentru scrierile acestora și totodată o comprehensibilitate intelectuală demnă de toată admirația. El nu pretinde ca lucrările pe care le citește să se supună unor canoane rigide și admite, cu o deplină înțelegere — semn al unui larg orizont cultural — „stilul colocolial și surpriza analitică”, cît și „maturitatea și fervoarea” din scrierile confrăților săi sau „starea lirică — starea de grație”. Să remarcăm totuși un paradox: criticul scrie mai avîntat despre autori ca Ion Negoițescu, Cornel Regman, N. Manolescu, Eugen Simion, Lucian Raicu ale căror scrieri, mai elaborate din punct de vedere artistic, nu seamănă cu ale sale.

Parcînd volumul Prezența criticii nu-l dîșperim niciodată pe autorul lui tratînd cu superioritate pe cei despre care scrie. Dimpotrivă, critica sa e de protecție, plină de bunăvoință, vrea parcă să preîntîmpine obiecțiile ce ar putea fi declanșate de cărțile care îi plac. Tocmai de aceea el spune în general lucruri lesne de acceptat în unanimitate: pentru ca operele respective să fie înregistrate de conștiința cititorilor ca repere demne de încredere. Victor Felea nu-și permite nici să ironizeze înălțat pe un pedestal de unde să contemple cu condescendență pe confrăți și nici nu vrea să ne întreprindă la modul agreeabil despre cele citite, ca la o conversație de salon, spumoasă și plină de farmec poate pentru moment, dar din care nu mai rețîni nimic. Autorul Prezenței criticii seamănă mai curînd cu un mesager care aduce vești dintr-un țînt necunoscut nouă și nu-și îngăduie să fabuleze în legătură cu cele văzute și nici nu se preocupă să-și transforme expunerea într-un fastuos joc de imagini. Dacă nu sint senzaționale, impresiile sale de lectură sint în schimb foarte obiective și bune călăuze pentru cititorii dornici să se familiarizeze cu cărți importante ale criticii noastre literare de azi. Desaltfel, iată ce pretinde Victor Felea unui bun critic literar: „o gîndire limpede, un temperament echilibrat și statornic, un simț judicios al evaluărilor, o expresie netedă și alertă ce merge direct la țîntă, adică e perfect adecvată intenției tranzitive a actului critic”. El însuși respectă astfel de prescripții fiind o prezență critică înconfundabilă în peisajul literaturii noastre de azi, o prezență căreia i se poate orînd acorda credit, deoarece departe de mode și de jocul intereselor de culise, depune întotdeauna o mărturie onestă despre cărțile comentate.

GEORGE ARION ■

● CAP LIMPEDE

EFLORESCENȚĂ

Actorul și poetul Dinu Ianculescu publică, după cele 41 de sonete din 1975, 60 de rondeluri într-un elegant volum, dens și definitiv pentru orizontul meditației sale și pentru mijloacele expresivității poetice, prefigurată din prima pagină: Imi vorbește românește. El asociază aici discret natura și gîndul, pentru a decanta imagini de marcă, de mare finețe plastică. Sentimentul fragilității față de eternitatea naturii etern frumoasă, pe cînd viața e mereu schimbătoare și, de la o vîrstă, în declin, domină elegia rondelurilor.

Cuvîntul, în acest volum, dobîndeste semnificații noi, conotații sugestive, odată cu restrîngerea cantitativă a lexicului — supus, în rondel, unor chinși neiertătoare. Comprimarea frazelor e urmată de dilatarea semantică lor; toată car-

tea e o demonstrație a poeticității — termenul apare în recenta carte a lui J. Cohen, „Le haut langage — une théorie de la poeticité”. Caracterul expresiv-artistic al versurilor încercă termenii, foarte puțini, mai ales în rondeluri, cu valori sugestive infinite, căci nici o spetă literară, poate, nu e mai obligată să practice adevărul dictonului latin „Non multa sed multum”. Rondelurile cîntă natura, iubirea, trecutul, marcînd cu un stil de lumină istoria subiectivă, afectivă, a poetului copleșit de viață, dar aspirînd la durată prin cuvînt, prin idee: „De-atîtea ori am strîgat, / de-atîtea ori am tăcut... / Voi trece seara prin sat / și nu veti ști c-am trecut / precum un fum nevăzut / și ca prin vînt un oftat”.

În rondel, gîndirea poetului îndelung familiarizat cu toate secretele scenei, loc de confruntare a visului cu realitatea, selectează imaginea ca să

expriie aforistic adevăruri profunde ale naturii umane. Se știe că Maiorrescu, vorbind de „farmecul limbajului — semnificarea lui”, cu referire la tînrul Eminescu, a subliniat rolul esențial al construcției lingvistice în poezia capabilă să sugereze icoane vii ale vibrației lăuntrice a poetului. Iată acum ilustrarea acestor adevăruri în densul rondel din finalul volumului despre care vorbim: „Caii fug, pătura țace, / zarea s-a umplut de singe. / Învătam mereu a plînge / între flori și dobitoace. / Depărtările cu ingeri / noptile nu ne dau pace. / Caii fug, pătura țace, / zarea s-a umplut de singe. / Ce se face, se desface. / Ce s-a risipit se strînge. / Marea pe nisip își frînge / valurile-ncolo-ncoace. / Caii fug, pătura țace”.

Omagiul autorului adus lui Eminescu se află pe pagina de încheiere, așa cum volumul precedent de sonete se deschidea cu o poezie de antologie

închinată Luceafărului: „Înalt cuvîntul meu rostînd cuvîntul / la steaua susă, trudnică povară / pe care-o port lăsînd-o să mă doară. / și-nșingurat cu versul lui mă mintui”. (Gh. Bulgăr)

ADRESA CU GHINION ?

Pe strada Cezar Petrescu din Bușteni, la numărul 13, se poate vedea o clădire impunătoare, relativ nouă, cu etaj și terasă spațioasă, al cărei parter este ocupat de o bodegă și de o cantină a O.J.T.-ului. Ambianță... specifică: miroas de mîncare, lăzi cu bere, mai spre seară ceva hărmălaie, mult fum etc. Pînă aici însă nimic deosebit. Pînă la parter adică, fiindcă la etaj... La etaj se află Casa de cultură a orașului!

Intrigați de această „simbioză” nefirească, am căutat lămurirea ei în discuțiile cu cîțiva factori de răspundere din

domeniul activității culturale din renumita stațiune prahoveană: Tacea Milete, secretar cu probleme de propagandă în cadrul Comitetului orașenesc de partid, Nicolae Papij, metodist al Casei de cultură din localitate, Eugenia Teleanu, muzeograf al Casei memoriale „Cezar Petrescu”. Am aflat pe această cale că, în ciuda repetatelor sesi-zări către forurile superioare, Casa de cultură din Bușteni continuă să rămînă chiriașă O.J.T.-ului, avînd de plătit lunar o sumă considerabilă (evident, din încasările proprii) pentru favoarea de a ocupa etajul unei cantine și al unei bodegei...

Și totuși, oamenii de aici se străduiesc să nu se vadă nimic din greutățile pe care le intim-pină. Aici își desfășoară activitatea formația de dansuri populare „Cairamanul” distinsă cu

placheta „Egreta de aur”, la ultimul Festival al portului și dansului popular de la Brăila, taraful, care prezintă spectacole bilunare atît pentru localnici, cît și pentru cei veniți la odihnă, formația de teatru, montajul literar-artistic, cenacuul literar „Cezar Petrescu”, universitatea cultural-stiințifică, ale cărei cercuri, pe probleme literare, de autoconducere muncitorească și de perfecționare a maistrilor, de lîmba engleză, s.a.m.d. Dacă adăugăm la aceasta deschiderea către cultură a buștenenilor, nevoia lor exprimată cu diferite ocazii de evenimente culturale și materializată în primul rînd în generozitatea cu care găzduiesc atîtea manifestări culturale (Festivalul tinerilor dirijori, Săptămîna activităților politico-ideologice și cultural-educative „Bușteni-poartă a Bucegilor”, Zilele medicale, Zilele literaturii contemporane), manifes-

Polițistul ghinionist

Il chemă Clement, ca și pe tatăl său, mort la datorie, eroic. Ca un prost, adaugă unul din foștii lui prieteni și colegi. Primise adică, aidoma unei ținte de antrenament, 7 gloante în părțile esențiale ale trupului, ca o intruchipare a preceptului polițienesc conform cărui polițistul, în exercițiul funcțiunii, nu se teme de gloante. Nu s-a temut, dar a murit, lăsându-i fiului cu lîmbă de moarte dorința de a-l urma în glorioasa și scurta sa carieră. Tîmpenia lui, fiindcă toată lumea îl crede idiot, este congenitală. Ca și tatăl său, Michel Clement crede în tot ce zboară sau mai exact în tot ce scriu regulamentele și prezice litera unei morale folositoare în manuale și discursuri și foarte puțin în viață. Bravul Michel parcă este intruparea lui Bulă al nostru. Iată-l în sediul poliției pariziene, în prima sa zi de stagi. Tântos, cu pachetul de mîncare în buzunar, greoi și fericit. Este luat drept infractor, printr-o întîmplare căreia numai el îi putea cădea victimă. Și, bineînțeles, bătut. Michel se indignează, nu pentru că este bătut, ci fiindcă lucrătorii, viitorii lui colegi, nu cunosc pur și simplu litera regulamentului: Folosirea forței, zice el doct, în timpul interogatoriului este interzisă. El e deștept, instruit, dovedind, nu-i așa, o bună cunoaștere a instrucțiilor pentru care șeful, marele grangur, ca un bun pedagog, ar trebui să-l felicite pentru ținerea de minte și cunoașterea perfectă a paragrafelor regulamentului. E pocnit a doua oară, a treia oară... Spre hazul spectatorilor, deoarece, desigur, bătaia nu-i adevărată, dar bine-i face năvingului, el, năvingul, avînd în film tocmai acest rol, să facă pe prostul și să ia bătaie pentru asta. Iar cînd e descoperit de foștii lui colegi de școală însingerați și maltratați din pricina unei confuzii nu aieargă, nebunul, să le ceară confirmarea identității sale pierdute și terfelite, ci se jenează, pudic, pentru halul în care se găsește, și ca și cum s-ar afla întîmplător acolo, ca la dentist, la face semne de amicitie, tandru și grotesc. Bietul Clement! Nu e nici măcar simpatic — răsfățat, neîndemnat, obtuz, cu priviri furșate, unșuroase, vanitos — pus în umbră de propria natură și de nimbul și aplombul celor din jur, șefi sau escroci, strălucitori, dezinvolti, eleganți, ironici și subtili, anticipativi și nobili, cu o gamă variată de a comunica cu sala spre deosebire de el, unidimensionalul Michel pare și este caraghios nu numai fiindcă el singur mai crede în regulamentul de ordine morală, ci fiindcă ajunge să admită că lumea însăși este morală în întregul ei, el, polițistul. Și iată-l escrocat, manipulat, făcut cu ou și cu oțet, devenit unealta însăși a infractorului pe care năzuiește să-l prindă. Și cit de coplesitor de disproportionată în defavoarea lui este imaginea Marelui Infractor — chipes, suplu, cu un zîmbet cuceritor. Sărmanul este o drept și definitiv condamnat să suporte în felul lui și al tatălui lui disprețul lumii. Pentru el nu există salvare, salvarea ar fi să rămînă cum e și să moară eroic, acoperit de glorie postumă întodeauna mai generoasă și înfinit mai discretă cu victimele sale.

Dar Michel nu vrea să moară. Sămînta eroică a suferit prima și definitivă grefă din viața nouă a planetei. Michel vrea să trăiască și nu oricum. Împrejurările îl ajută, așa cum poate fi ajutat Michel, este pus cu alte cuvinte în cea mai delicată și fără de lesire încercătură din cîte au fost vreodată oferite polițistilor din lumea întreagă: devine unealta Marelui Infractor și nu există martor care să-i probeze bunele intenții. Michel, bunul și năvingul, n-are de ales, face adică ce zice popa, nu ce face el, Marele Prieten Infractor, evadează, se ascunde, înșală, răpește, șantajază, cu mult succes, cu mai mult succes decît dramata cu zîmbet cuceritor, fiindcă Michel chiar e instruit, și bun psiholog, și curajos, și îndemnat — iată! — chiar frumos, da, și simpatic, ca o stea de cinema. Michel a gustat din cupa victoriei și a succesului, elixirul fără de care însuși șeful său nu e decît un troglodit, infatuat și nepriceput.

NICOLAE CRISTACHE ■

Artă și meșteșug

Pictura lui Virgil Demetrescu-Duval, foarte agreată de public și cu colecționari devotați, rămîne pentru criticul de artă o problemă deschisă. Cauzele sînt mai multe, dar cea mai interesantă dintre toate pare a fi, în chip paradoxal, strălucitorul ei meșteșug. În creația contemporană, măiestria ori mai bine zis arta de a lucra culoarea pe pînză, de a face din suprafața pictată un fapt tactil tot atît de seducător, de unic precum, bunăoară, operele unor vestiți seniori ai șevaletului din trecut îl indeamnă pe o seamă de comentatori la prudență. Sînt preferați — aceasta-i situația! — artiștii ce cată să inovaze în totul. E judecată, cu prioritate și cu o anume aplicație afectivă, teoria artistică de la baza unei opere. În foarte, foarte multe cazuri meșteșugul nici nu intră în discuție pentru că teritoriul în care vrea artistul contemporan să izbindească nu-i deloc teritoriul meșteșugului. Sau, ca să fim mai aproape de adevăr, fiecare pictor își inventează și procede-e adecvate, la ce are de spus. O diversificare ce sfîrșește prin a discredita oarecum orice statornicie. În expozițiile lui Virgil Demetrescu-Duval modul de a picta e nu numai frapant, dar și cu o viguroasă susținere profesională. Frumoasă, în felul în care va fi întodeauna frumoasă, desfătătoare o voce de tenor italian într-o operă italiană, pictura peisajelor românești și de pe aiurea, din preajma Mediteranei, îndeosebi, semnat de Virgil Demetrescu-Duval înseamnă pentru critica de artă o subtilă sfi-dare. Iată, prin urmare, un artist dotat în chip superior, a cărui producție spirituală, de o originalitate nonviolentă este totodată omagiu unei direcții a tradiției. Lesne de recunoscut, stilistic bine așezată în matică, pictura lui Virgil Demetrescu-Duval își face un titlu de onoare din evidențierea unor îndatorări: la unii maeștri din perioada interbelică, cu siguranță la Pătrașcu și — cu toate că nu atît de devotat ca alții — la Ciucurencu, al cărui student a fost.

Peisagist din pasiune pentru desfășurările maiestuoase ale naturii, din drag pentru murii monumentali ai orașelor, Virgil Demetrescu-Duval construiește, pur și simplu, volumele cu pasta pusă din cuțit. Iubește lumina ce dramatizează lucrurile, ce dă o aură arhaică și triumfantă volumelor altfel comune. Pictorul vede spectacolul și înălțarea romantică acolo unde nu-i decît pitoresc de rînd. Artă lui cea mai de seamă constă în repede intrare în rol.

O consecință a marilor sale putințe, a unor dexterități de paletă e numărul totuși însemnat de lucrări de vibrație medie. Nu toate pinzele lui Virgil Demetrescu-Duval reușesc să comunice sentimentul unic al întoarcerii în timp, în niște timpuri, mai bine zis, cu zidiri grele de piatră, numai patină și abur istoric, cu lumini misterioase de teatru și sunet evocator în toate. Cînd pictorului îi reușete însă întreaga partitură, tabloul are prestața obiectului de muzeu.

Cea mai recentă selecție din pinzele sale, prezentată la galeria Institutului român pentru relații culturale cu străinătatea, e rodul unor drumuri italiene. Pictura e o tîlmăcire, „lumină și memorie, în primul rînd — cum observa la vernisaj profesorul Alexandru Balac — o lumină generală, care inundează, de la Alpi la mări, coborînd trepte geologice, dar urcînd în intensitate de culori...“ Ar fi o experiență culturală incitantă, o expoziție mai cuprinzătoare cu pictura unor compatrioți venind din cunoașterea și-a altor meleaguri; fiindcă o astfel de expoziție ne-ar lămuri asupra unor manierisme, ar da încă un reper de sinceritate la motiv, ar proba calitatea observației în condiții de emoție nouă.

Pictor cu gustul unui meșteșug arbitru, Virgil Demetrescu-Duval e și o pildă de încredere în sine. În tot ce a întreprins în artă vedem mereu o morală, iar meritul de căpătîi al acesteia e limpezimea.

TUDOR OCTAVIAN ■

Funcționarul de la Domenii

În grădina de pe strada Batiștei, ce-i drept cam neprimitoare, am văzut zilele trecute un spectacol delicios, plin de umor și voie bună, încît sînt tentat, înainte de a așterne pe hîrtie cele câteva gânduri, să vă îndemn, stimați cititori, să cumpărați bilete la comedia lui Petre Locusteanu, **Funcționarul de la Domenii**, reluată după mai bine de cinci decenii. Timp de două ore vă veți amuza copios, vă veți destinde, redescoperind un autor și o piesă pe nedrept îngropată în colbul timpului.

Înainte de a spune cîteva cuvinte despre actul dramatic ce se întîmplă seară de seară în grădina sau în sala Teatrului C. Tănase, se cuvine un gînd de mulțumire pentru neobositul om de teatru Matei Alexandru, pentru a fi propus readucerea la rampă a unui talentat autor. Tot el, Matei Alexandru, și-a asumat punerea în scenă distribuind un lung șir de nume sonore, în marca lor majoritate aparținînd Naționalului bucureștean, care fără doar și poate ridică ștacheta interpretativă. Fiind timp de vară, regizorul a propus mai mulți actori pentru același rol, asigurîndu-și astfel continuitatea actului dramatic și pe timpul concediilor.

Cine este Petre Locusteanu? Un talentat scriitor și ziarist, născut la București în 1893, sfîrșit din viață la numai 36 de ani, ca urmare a unei drame familiale. Nu a scris prea multe piese de teatru, în schimb a dus o constantă activitate ziaristică, fiind colaborator permanent al revistei lui C. Banu, **Flacăra**, unde a susținut ani în șir rubrica **Figuri contemporane**, rubrică ilustrată de nu mai puțin celebrul Iser. După primul război mondial s-a refugiat la Iași, unde a activat ca secretar de redacție și administrator la ziarul **România**, pe care, fiind prieten cu frații Octavian și Eugen Goga, a încercat să-l scoată și la București. De formație, Petre Locusteanu a fost actor și a jucat la Naționalul craiovean, dar a abandonat scena pentru a se dedica scrisului. Puținul timp pe care l-a petrecut pe scenă i-a îmbogățit paleta cunoștințelor artel scenice, dîndu-i posibilitatea să scrie piese după toate cerințele genului: construcție dramatică, personaj, replică. Talentul și seriozitatea cu care s-a aplecat peste coala imaculată de hîrtie au făcut ca lucrările sale să dăinuiește peste timp. Și încă cu mult succes. Ne amintim cu plăcere de un interviu dat nu demult de un mare om de teatru, care afirma că în zilele noastre spectatorul este dornic și de melodrame și de comedii, deciderat de care va ține scama cînd va elabora viitorul repertoriu al teatrului pe care-l conduce. Mergînd pe această linie, ne gîndim că ar trebui recitiți dramaturgii dintre cele două războaie, care, avem convingerea, au dat opere ce pot fi jucate și astăzi cu succes.

În piesa lui Petre Locusteanu rolul principal al funcționarului de la domenii, botezat pompos de către autor H. Popescu-Piscifling, a fost interpretat de o mai veche cunoștință a noastră, Eugen Cristea. Dacă memoria nu ne înșală, este primul rol de mai mare întindere care i se încredințează talentatului actor de cînd a venit în București. Cu inteligență și talentul pe care îl cunoaștem, ajutat de o vestimentație adecvată, Eugen Cristea a gîndit un personaj cînd timpit, cînd lucid, cînd insinuant, dar totdeauna conștient de interesele sale, personaj pe care-l plimbă cu haz, tristețe și împertinență de o manieră remarcabilă pe scenă. Ileana Stana Ionescu, actriță inteligentă, înzestrată cu un ridicat simț al ridicolului, realizează alături de Piscifling un cuplu remarcabil, care primește aplauze la scenă deschisă. Mare lucru partenerul în teatru. Din distribuție remarcăm mai vechi cunoștințe, actori pe care i-am revăzut cu plăcere, făcînd fiecare din partiturile ce le-au revenit mici bijuterii: Matei Alexandru, Coca Andronescu, Matei Gheorghiu, Constantin Brezeanu. După noi, Ion Henter este în afara rolului; prea multă agitație strică.

Spre surprinderea noastră, aflăm că în ultima săptămînă piesa nu se mai joacă în grădina, aceasta fiind, ași ghicit, în reparație. Oare pînă acum nu a fost timp suficient? Bănuiesc că spectacolul din sală trebuie să fie chinuitor de urmărit în aceste zile toride de iulie. Păcat!

DAN BIRLADEANU ■

• CAP LIMPEDE

tări pe care forurile locale le sprijină atît moral cît și financiar, cu ambiția de a arăta că aici se găsește mereu o ușă deschisă pentru tot ceea ce înscamnă artă, știință și cultură, că aici sînt oameni care știu să prețuiască și să trăiască faptul de cultură; adăugînd deci toate acestea, mai adăugăm că, poate, un astfel de oras cu inimă largă ar merita mai mult decît etajul închiriat al unei bodegi pentru cultura sa. Oare O.J.T.-Busteni n-ar putea — ca întreprindere extrabugetară — să-și construiască în altă parte o cantină — pentru că de bodegă nu cred că ducem lipsă nici la Busteni și nici aiurea — așa încît să capete și bustenienii o sală de spectacole ca lumea, la parterul frumoasei clădiri ce pare să poarte toate ponoasele aceluia... 13 de la poartă, astfel încît cei veniți pentru activitățile Casei de cultură să nu mai fie tentați să rămînă în

„asezămintele“ sus-nu-mite și jos-asezate?... Oare nu s-ar putea găsi o soluție ca mille de turisți care-si petrec vacanța la Busteni — și nu numai ei, firește — să poată vedea spectacolele unui teatru venit în tur-neu (căci sînt destule prin apropiere) sau să asculte un concert simfonic acolo unde i-ar fi locul — adică în lăcașul de cultură al orașului?... Oare, în condițiile actuale, nu riscă să obosească inițiativele culturale ale celor din Busteni, tot urcînd scările unor etaje de birocrație întepenită?...

„TÂNDARICA“ LA PLIMBARE

Nu de mult, în curtea unei școli generate (nr. 92 — cartierul bucureștean Balta Albă) a apărut o mică estradă improvizată, iar în fața ei cîteva rînduri de bănci, totul ca de jucărie. Cîteva zile, puștii din împrejurimi le-au folosit cum s-au priceput: ca ascun-

zătoare, ca scenă pentru spectacole ad-hoc, ba chiar și ca ring pentru infurțări... mai mult sau mai puțin sportive și tot ad-hoc. Iată însă că, în 22 iunie a.c., amenajările cu pricina și-au demascat destinația odată ce un autobuz cu însemnele Teatrului Tîndărică a „acostat“ la poarta școlii. ...Și așa a început stagiunea estivală a Teatrului de păpuși bucureștean, cu un spectacol pus în scenă special pentru reprezentații în aer liber: **Tîndărică cloșcă**, de Mihai Stoian, în regia lui Ștefan Lenchiș. Este de la sine înțeles că urmasii micilor spectatori (care au cumpărat numai intr-o singură seară peste 500 de bilete!) ce au putut veni la... teatru în tîmna liberă (de joacă, adică tricou și genunchi mai mult sau mai puțin jולי).

Actuala stagiune estivală a Teatrului Tîndărică va da în această vacanță spectacole în aer liber cu piesa **Tîndărică cloș-**

că în careurile școlilor din cartierul Titan (4-5 spectacole pe săptămînă), iar în fiecare sîmbătă și duminică teribilele aventuri vor poposi în parcul Cișmigiu.

Același inimos colectiv de artiști a avut în vedere și faptul că vacanța înseamnă și munte sau mare, pregătînd un spectacol itinerant cu **Tigrul purpuriu** cărui li plăceau călătoriile, care se va juca în taberele pionerești din toată țara. (Tania Rado)

UN PROFESIONIST AL GENULUI

Marin Traian este o veche cunoștință a ascultătorilor de radio și televiziune. De mulți ani numele său e prezent pe genericii numeroaselor emisiuni umoristice și sa-

tirice. El susține de ani de zile la televiziune rubrica **Un zimbet pe 16 mm**, rubrică așteptată cu nerăbdare de telespectatori, datorită verbului critic și incisiv pe care-l folosește talentatul umorist. Scriind toate acestea, ne gîndim la „zimbetul“ pe care l-a realizat, împreună cu talentatul operator Petre Iordănescu, cu ani în urmă, cînd și-au instalat pentru cîteva zile un șantier-farsă în plină Piața Națiunii, intitulat la liberă inspirație U.Z. 16 mm. Anii au trecut, zimbetul și-a îmbunătățit temele, devenind o rubrică de interes și prestanță.

De circa 3 luni îl întâlnim pe Marin Traian ca prezentator al Albumului duminical. Cuvîntul prezentator nu i se potri-

vește, poate mai degrabă animator, dar îl folosim în lipsa unui alt cuvînt mai definitoriu. De ce scriem toate acestea? Pentru a saluta apariția pe micul ecran a unui profesionist al genului care, la început timid, apoi mai aproape de ceea ce se vrea a fi, ne încintă ochiul și auzul, duminică de duminică, cu o participare efectiv creatoare, cu spiritul și verva pe care i le cunoaștem, cu intervențiile sale pline de aplomb, spirit și bun simț. În fine, a mai apărut un om care nu-și aruncă ochii pe hîrtie decît atunci cînd trebuie să rotească cu exactitate numele interperților. În rest, Marin Traian improvizază cu mult talent, umor și inventivitate. (D.B.)

Flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

La Cluj-Napoca, Sibiu și Brașov și Făgăraș, tinerețea a fost ea însăși, îndrăgostită de muzică, îndrăgostită de poezie, hotărâtă să urmeze în deplină unitate de gând și simțire, indiferent de naționalitate, politica partidului, pe președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu

Făgăraș în varianta sa în aer liber

Un cina pentru orice vreme

Dor de Cluj

Cluj-Napoca, 29 iunie, ora 20

Iată-ne pentru a doua oară în acest an în orașul în care odinioară răsunau poeziile de Blaga, pentru a doua oară în Cluj-Napoca de la renașterea cenaclului nostru. Trebuie să recunoaștem că ne-a fost dor de Cluj, atât de dor încât la sfârșitul drumului dintre stațiunea Cheia și Cluj, de sus de pe Feleac, zăbindu-i luminile, am simțit că fără să vrem am început să cîntăm, cu Ștefan Hrușcă. **Dor de Cluj:** „Și Clujul e tot hohotire de clopote / Și pașii lui Blaga pe străzi se aud...”

Cenaclul Flacăra a revenit la Cluj dînd curs numeroaselor solicitări din partea tinerilor (au fost peste 20.000 de cereri nominale). Și de această dată spectacolul propriu-zis și apoi întîmplarea au constituit și pentru noi, membrii cenaclului, și pentru spectatori, un succes.

Pe masa conducătorului cenaclului au sosit 418 bilete din sală, care mai de care mai interesante. Unul dintre ele emoționant, cu atât mai emoționant cu cît o parte dintre membrii cenaclului sînt cadre didactice, spunea: „Pentru efectul educativ al acestui spectacol, Cenaclul Flacăra merită să fie sărbătorit, la 30 iunie, împreună cu toți educatorii din România. La mulți ani!” Noi, membrii cenaclului, nu mai sesizăm exact (din obișnuință) efectul binefăcător al cenaclului asupra oamenilor.

Tineri sau mai vîrstnici, spectatorii deveniți ad-hoc membri ai cenaclului, participă la fiecare moment — cîntă, dansează, recită și mai cu seamă ovaționează într-o atmosferă greu de descris, numele celui mai iubit fiu al poporului nostru, numele președintelui țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, alături de cuvîntul Pace; Ceaușescu — Pace — două cuvinte scumpe nouă tuturor: „Cuvintele mi se par sărace, pentru că tot ceea ce se petrece acum, aici, nu se poate descrie decît cu ochii sufletelor noastre înmănușate pentru această seară (și pentru totdeauna) în cel mai minunat buchet închinat păcii, prieteniei și frumuseții din oameni. Trăim cea mai

frumoasă seară, cel mai frumos dar pe care ni-l putea oferi cineva — Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar. Vă mulțumim din suflet, vă iubim”. (Dana, Ioana, Andrei și Marilena, clasa a IX-a B Liceul N. Bălcescu)

Ce să mai zicem ?

Roș, galben, albastre sînt razele Clujului Furtuna din veac mai de preț le făcu Bătrîni înțelepți poartă grija grădinilor. Cei tineri pe piept au insigne cu „U”.

VASILE ȘEICARU ■

Bis

Cluj-Napoca, 30 iunie, ora 20

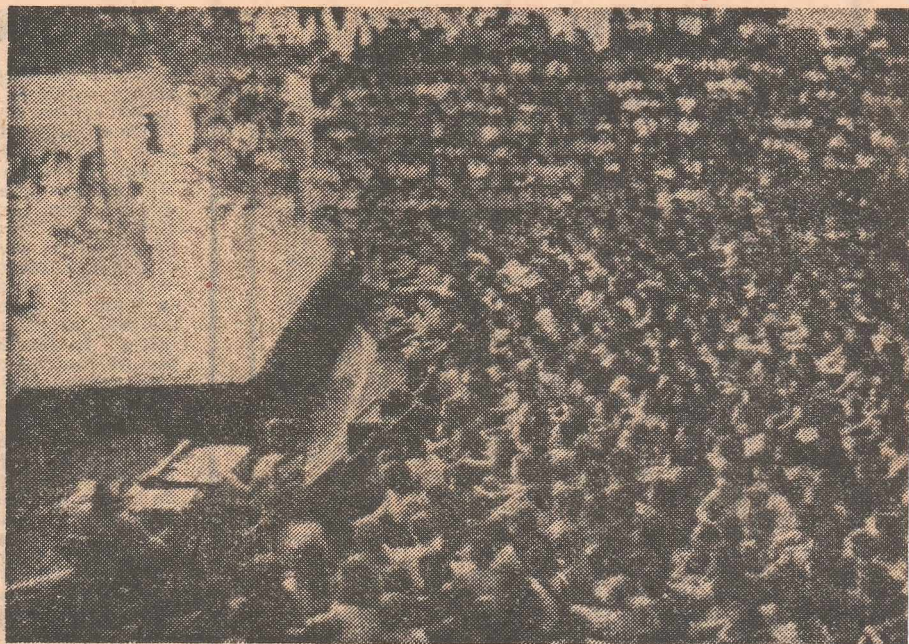
Miercuri, membrii Cenaclului Flacăra își făceau apariția în Sala polivalentă din Cluj-Napoca, unde avea să se desfășoare cel de-al doilea spectacol organizat în acest oraș. Sîntem așteptați cu multă nerăbdare și bucurie, bucurie care va face ca prima parte a spectacolului să nu se desfășoare așa cum era firesc. Mult zgomet, multă mișcare stingheresc desfășurarea unor momente din spectacol.

Într-o astfel de atmosferă revine în scenă, la cererea spectatorilor, Alex. Zărnescu, cîntînd cu tandrețe „Dor de Eminescu”, transformînd întreg spectacolul într-o furtună în care ropotul stropilor de ploaie este înlocuit de aplauze. Se cîntă, se dansează, se recită.

Ștefan Hrușcă a cîntat cu dăruire „Rugă pentru părinți”, iar grupul feminin Ecoul, „Taină”, cîntec foarte solicitat de tinerii aflați în sală. „Am așteptat cu multă nerăbdare această întîmplare a Cenaclului Flacăra — ne scrie Carmen Gabriuță —, încît ea a devenit la un moment dat pentru mine o necesitate. Îmi spuneam mereu că acest lucru trebuie să aibă loc așa cum pe pămînt trebuie să plouă, trebuie să fie soare, trebuie să fie pace. Cînd spun Cenaclul Flacăra, spun tinerețe”.

Poetul Adrian Păunescu aduce un cald omagiu tuturor învățătorilor, iar George Nicolescu dedică acestora cîntecele sale. Vasile Șeicaru cîntă cu tot mai mult

Cluj, Sibiu, Brașov —

Cluj-Napoca, o redescoperire definită

succes „Aruncarea în valuri”, iar întreaga sală cîntă „Trăiască România, trăiască tricolorul”.

ILEANA CALINOVICI ■

A treia seară

Cluj-Napoca, 1 iulie, ora 20

A treia seară, consecutivă, la Cluj-Napoca, a însemnat întîlnirea cenaclului cu cei mai apropiați, înfocați și statornici spectatori. Cu toate că sala nu a mai fost suprapopulată ca în primele două seri (lucru explicabil și prin faptul că spectacolul n-a fost anunțat decît cu cîteva ore înainte) numărul și modul de participare al spectatorilor au asigurat succesul ultimei seri, seară memorabilă, ca și tot turneul desfășurat la Cluj, garanția revenirii noastre într-un Cluj care ne-a primit cu brațele deschise.

Cea de-a treia întîmplare de muzică și poezie s-a desfășurat, putem spune, normal, fiindcă normal este să ne întîlnim cu tineri exuberanți, cînd cîntecul o cere, sau profunzi, cu tineri dornici de a cînta cîntecele cele mai îndrăgite ale cenaclului, uneori chiar luînd-o înaintea celui ce cîntă, cu oameni dornici de a participa la actul de cultură, spontan, așa cum le dictează simțămîntele, nedepășind limitele unei libertăți riguroase.

Spunem normal, fiindcă normale ni se par acum lucruri la care nici nu visam, cîștigate prin muncă și seriozitate, lucruri care poate umora li se par încă stranii, și fără a căuta să înțeleagă în esență actul de cultură care este Cenaclul Flacăra, mesajul său, încercări diferite interpretări neavenite și minciunoase.

E minunat să poți vedea oamenii adunați ca la o școară, într-o sală destinată în special activităților sportive, cîntînd cîntece de țară, cîntece despre ei și pentru ei, oameni veniți cu inimile deschise, în numele artei, la sărbătoarea culturii, într-un oraș cu atîta tradiție în cultură. Și e bine cînd strădania celor ce compun Cenaclul Flacăra se îmbină cu aceea a minunatelor gazde, prietenii noștri din organizația de tineret, pentru binele tuturor, pentru permanenta luptă de perpetuare a unei puternice culturi naționale. Încheind un turneu de trei zile în Cluj-Napoca, nu putem uita numele celui care s-a ocupat pe toată perioada de buna desfășurare a lucrurilor, om prezent și și noapte în apropierea cenaclului, activistul Dorin Micu, căruia găsim aici locul să-i mulțumim.

AL. BERTZI ■

Sibiu: Reîntîlnire după 5 ani

Sibiu, 2 iulie, ora 20

După o absență de cinci ani, Cenaclul Flacăra a fost prezent, în fine, vineri, 2 iulie, la Sibiu. Sala de spectacole a Casei de cultură s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru cei veniți, în număr foarte mare, să petreacă clipe de neuitat alături de membrii cenaclului. Cîntă sete de cultură la acești minunați oameni, care ne primesc cu un „Bun venit!”, „Vă așteptam de mult!”

Dialogul scenă-sală se stabilește încă de la primele cîntece. Publicul sibian demonstrează că, deși lipsit ani buni de întîlnirea cu cenaclul, l-a urmărit evoluția, peste tot în țară. Cîntecele sînt re-luate de public cu multă ușurință: „Căciula”, „Decembrie”, „Dor de Eminescu”, „Rugă pentru părinți” s.a. La „Trăiască România” se scandează și se cîntă cuvinte atît de dragi nouă tuturor: „Pace, Ceaușescu, România!”

Ce poate fi mai frumos decît atunci cînd simți cum pulsează în același ritm toate inimile celor veniți să-și umple

Vie

Pentru deschiderea largă spre tinerii în spațiul formativ al dînei de care au dat dovadă, Cei tuturor prietenilor săi, publicul și din Făgăraș, Comitetelor județene secretari, tovarășii Ștefan Mocuș de asemeni, activiștilor Comitetelor zăției U.T.C. din Făgăraș, socialistă Sibiu.

sufletele cu lumină, bucurie, poate fi mai plăcut decît cînd vezi rotul patriei că se manifestă în des libertate? Cenaclul Flacăra oferă un fel de cadru în care tinerii nu numai asistă la spectacol, dar și participă mod activ la actul artistic.

Pe lângă momentele frumoase ale spectacolului, au existat și cîteva momente mai puțin potrivite disciplinei desfășurării în general a spectacolelor cenaclului. Părerile greșite ale unor spectatori în legătură cu unele forme de manifestare din cadrul cenaclului au făcut atmosfera extraordinară, creată în urmă în acel moment, să îmbrace o oarecare umbră de tristețe, atît pentru noi, cît și pentru gazde. Grație intervenției și timp a poetului Adrian Păunescu se reface atmosfera familiară cenaclului tuturor manifestărilor sale.

Astfel, la ora 23,50 reîncepe întîmplarea de muzică și poezie. Revin în publicului: George Nicolescu cu cîntecul „Ca lumina ochilor”, conducătorul cenaclului recită „Manifest pentru sănătatea pămîntului”, Nicu Alifantiu cîntă „Zădăraș”. La ora 1,30 sala cîntă cu Vasile Șeicaru „Imposibila nuntă”. Se reiau surile cîntecului „Ordinea de zi” și „Via noastră unde e / Viața noastră făcut cu ea?”

Întîmplarea a durat mult după miezul nopții: membrii cenaclului au dat tot ce au avut mai bun în ei.

Consemnăm debutul tinerei sibiene Doina Cosma, care a cîntat: „Dor de țară”, pe versuri de D. Corbea și „Seri-versuri de George Bacovia. Seară la ceput tensionată, noapte admirabilă.

ȘTEFAN HRUȘCĂ

Parte din „Cîntarea României”

Sibiu, 3 iulie, ora 21, Sibiu, 3 iulie, ora 21,

Această întîmplare a cenaclului a una dintre cele mai frumoase din turneu, sala fiind la înălțime. Pe au evoluat în fața publicului sibienuș A. Mica, M. Stan, Doina Cosma, Mih. Giurgiu, Nicolae Cenani (prestatie excepțională, comic de mare viitor), Il. Calinovic, Ion Hagiu, grupul 2 1/2 Otelu Roșu, Marian Corjos, Ștefan Hrușcă.

Mulți dintre membrii cenaclului învățători sau profesori, adevărați în mături ai celei mai tinere generații, pre ei e vorba în fraza „învățătorul o luminare, care se consumă luminînd alții”. Biletele care ajungeau la conducătorul cenaclului erau care mai de care mai emoționante. Cornelia Bărbulescu ruga pe Ștefan Hrușcă, „să se roage pentru părinții ei” interpretînd „Rugă pentru părinți”. Foarte multe bilete cu „Dor de Eminescu” în interpretare: Alexandru Zărnescu, chitarist excelent care, în ultima vreme, se afirmă ce în ce mai puternic și ca folkist. Al. Bertzi a cîntat împreună cu sala, „Păduri” și „Dragu mi-i veselie”, cîntec tradiționale ale cenaclului. acomp

IN PERIOADA 20 IULIE — 21 AUGUST

CENAACLUL FLĂCĂRA ÎN JUDEȚUL CONSTANȚA

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, aduce la cunoștința iubitorilor săi că în perioada 20 iulie — 21 august va fi prezent în județul Constanța. Programul amănunțit va fi publicat în numerele viitoare.

Aminăm totodată că în jurul datei de 25 august cenaclul va încerca să răspundă numeroaselor cereri, nesatisfăcute încă în județul Sibiu.

De asemenea, organizațiile locale din județul Brașov au făgăduit să lase loc unui șir de întîlniri cu tinerii din localitățile județului, concretizate într-o microstagiune de spectacole ce ar urma să aibă loc între 5 și 15 septembrie, 1982.

incredibilă energie a tineretii revoluționare

oferi, prin cantecele noastre. Ne-am despărțit, nu înainte de a le fi făgăduit că oricând au nevoie de noi :
„Și-asa-mi vine un alt gând
Să conțatăi pe noi oricând“.
Adică spre sfârșitul lui august 1982.

MAGDALENA FINNA ■

Bună rețăsire, Brașov!

Brașov, 4 iulie, ora 20

După o absență de durată, Cenaclul Flacăra a revenit, iată, în municipiul Brașov, în seara de 4 iulie 1982. Prezența sa aici a reușit să refacă, pe parcursul celor aproape patru ore de spectacol, distanța spre sufletele aceora care, prin participarea lor, au dovedit și acum, ca de fiecare dată prin locurile pe unde ne-am perindat, o aceeași nescăpată sete de cultură înțeleasă ca un act plenar, liber consimțit.

Începutul este frenetic, dar, ceea ce este și mai surprinzător, într-o deplină receptivitate. Oamenii cîntă și se simt bine ca într-o împlinire a unei condiții esențiale a actului artistic. Se cîntă în limba sîrbă, apoi în greacă. Oamenii simt nevoia de a se ridica de pe locurile lor, înălțându-și brațele, într-o uniune care ne poartă gîndul cu mult mai departe de acest pur și simplu fapt. Se cîntă în rusă, engleză, arabă, ebraică. „Să fie pace-n lume“, cuvintele ce traduc întocmai semnificația acestui moment. Ele sînt rețuate la unison de muntele de oameni din sala sporturilor. Un cor extraordinar, a cărui forță remarcabilă, susținută de ardentul mesaj pe care-l transmite, emoționează. Cîntecul lui Nicu Alifantis, „Trăiască România“, înalță cota entuziasmului la parametrii săi maximali.

Impresionantă capacitatea de adaptare a acestui public, pe care, chiar și numai după acest prim spectacol dintr-un sir pe care l-am dori cît mai lung, îl putem situa de pe acum în primele cinci, șase din țară. Iată de ce atunci cînd grupul 2 1/2 cînta versurile Elenei Farago, „Larg deschideți poarta sufletelor toate / N-am venit să cerem ci-am venit să dăm“, ni s-a părut că acel moment traducea pentru noi toți, artiști și public, realitatea identității intenționale fără cusur în care ne găseam. Aceste versuri, puse pe muzica de maximă sensibilitate creată și interpretată de cei aproape trei din Oțelu Roșu par expresia cea mai adecvată pentru ceea ce este și vrea să fie, putînd totodată să fie genul folk, atunci cînd este bine reprezentat.

De fapt, fiecare spectacol poate fi considerat o pledoarie pentru arta adevărată, vie în măsura în care este legată de însăși viața oamenilor. În acest sens, poetul Adrian Păunescu a ținut să precizeze la această nouă întîlnire a cenaclului faptul că actul nostru artistic este act politic în toată puterea cuvîntului, atunci cînd exprimarea sentimentelor de adîncă vibrație devine expresia libertății însăși.

Iată motive pe care nu le putem considera decît foarte întemeiate, pentru care adresăm, încă și încă o dată, acelorora care mai cred că acest gen artistic pendulează undeva în zona zdrăngănitului la chitară, invitația de a veni să-i asculte pe Hrușcă, Alifantis, Seicaru și ceilalți, pentru a auzi și simți cît conțată vocea și cuvîntul în această muzică numită tînără, nu datorită vreunei inchipuite lipse de experiență în raport cu viața, ci tocmai datorită adevărului și vitalității ei.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Paralelism

în convergență

Făgăraș, 5 iulie, ora 20
Făgăraș, 5 iulie, ora 21, afară

Manifestarea de la Făgăraș debutează cu turație redusă. Dorința de a satisface solicitările miilor de tineri care nu avuseseră acces în sala de spectacole, inerția în găsirea unei soluții curajoase au contribuit la demarajul lent al întîmplării de muzică și poezie de la Făgăraș.

În timp ce se caută modalitatea de comunicare și cu tinerii de afară, pe scenă evoluează Ileana Calinovi, grupul bănărean 2 1/2, Nicu Cenar, Mihaela Giurgiu, Alexandru Mica. În timpul recitalului lui Mihail Stan, de afară se aud aplauze puternice. Conducătorul cenaclului își încheie prima parte a dialogului cu tinerii ce nu putuseră intra în sală, hotărînd împreună cu reprezentanții C.C. al U.T.C. și organizația locală de tineret desfășurarea concomitentă a două spectacole. Fusesse găsită soluția! Începea întîmplarea! Ora 20,40 și cele cîte sute de tineri ce înconjuraseră intrarea la cabine îl ascultă pe Duce Bertzi. În sală continuă recitalul actorului Mihail Stan. Din acest moment totul se va petrece normal. Adică minunat. Membrii cenaclului încep naveta între scena sălii și spațiul din spatele autocarului cenaclului — scena de afară — unde se cîntă pe viu, fără amplificare, decămdata.

Conducătorul cenaclului anunță în sală : „Vom desfășura spectacole în paralel, ceea ce ni se pare onorant. Oamenii doresc cultură și noi simțim aici pentru că dorim să le-o oferim. Și le-o vom oferi! Tutozor!“

Publicul din sală „crește“. Cu toții cîntăm „Trăiască România!“.

Se lansează la Făgăraș „Cîntec pentru adormit copiii“ pe versuri de George Tărneanu. Autorul muzicii și al lansării : Nicu Alifantis. Succes. „Minunea“ lui Sorescu este aplaudată de sutele de spectatori de sub cerul liber. Ca și Mihail Stan.

Tumulul sălii se stinge. Este 23,20. Cele două proiectoare de pe zidurile Casei de cultură luminează acum talazul a peste o mie de capete.

La Făgăraș, întîmplarea a făcut să fie infirmată axioma paralelismului. Cele două paralele s-au întîlnit în noi înșine, în viața noastră, a tuturor !

ȘERBAN CHIOSAN ■

A fost minunat!

Brașov, 6 iulie, ora 19

Am promis, am revenit. A doua zi în mijlocul publicului brașovean. Sala plină. Spectacolul debutează sub un nor de tensiune care stăpînește publicul și pe membrii cenaclului. Motivul, unul singur și foarte important. Mulți, foarte mulți tineri stau încă pe-afară, sînt îndepărtați de sală de oamenii de ordine. Adrian Păunescu privește scena încercînd să lămurească această situație. Discuțiile durează, tensiunea crește. Curg bilete după bilete, se cer explicații, se dau sugestii, se simte nevoia acelei liniști atît de necesare creării actului artistic.

Pe scenă între timp spectacolul a demarat, Ion Hagiu cîntă „Căciula“, Alexandru

Mica, un cîntec popular, Ileana Calinovi — „Nu mor caii cînd vor ciinii“, Constantin Dragomir — „Drumul“, Mihaela Giurgiu, din orașul „Popescu“, cîntă „Joc“ pe versuri de Ana Blandiana, Continental, aceeași trupă atît de dăruită cenaclului, ridică sala în picioare cîntînd în limbile sîrbă, greacă, rusă, engleză, arabă, ebraică.

Se cîntă „O șansă păcii“, urmează Nicu Alifantis cu „Trăiască România“, „Rar“, „Toamna în parc“ și „Gelozi“, apoi „Decembrie“... Adrian Păunescu reintră în scenă, în aplauzele sălii. Discuțiile din culise nu au rezolvat încă nimic.

Cereri de bilete sînt numeroase, tinerii doritori de cultură, ceva sau cineva ne stă în cale.

Nu e tîrziu și vom face ceva. Între timp cîntă Grupul 2 1/2 „Cîntec sfînt“, Marian Corjos, despre „Povestea lui Ioan Opincă“... Un grup de tineri de naționalitate germană ne scriu că la Cenaclul Flacăra toate naționalitățile formează un întreg. E foarte adevărat, iar grupul Ecoul dovedește din plin acest lucru cîntînd un cîntec în limba maghiară, limba maternă a Magdalenei Finno, alături de prietena ei, româncea Sorina Feier. Urmează Alexandru Zărnescu cu „Dor de Eminescu“. Sala cîntă, Vasile Seicaru o face să explodeze cu „Beatles“, „D-ale noastre“, „Aruncarea în valuri“, „Actorul“... Cu toată aparatul de care dispunem se pare că simțim puși în pericol. Care unde și-au ascuns wații acești minunați oameni din Brașov ?

Și ar mai fi ceva de spus. Publicul conștient e în pericol de a pierde înțelegerea. „Ne simțim fantastic ! Vă iubim mai mult decît o putem spune. Vă mulțumim din suflet !“ Simțim acest lucru și vă simțem recunoscători. Urmează grupul Mesaj cu „Gogin“, Ștefan Hrușcă cu „Rugă pentru părinte“, „Sacra banalitate“, „Raza cerului senin“, o variantă a cîntecului popular „Nerocul“, Duce Bertzi ne cîntă o altă variantă a aceluiași cîntec popular, „Omul pădurii“, „Dragă mi-i veselie“, apoi George Nicolescu cu un amplu recital face să se cutremure totul în jurul nostru.

Cenaclul continuă. Din păcate, miile de solicitări pentru un nou spectacol în ziua următoare nu pot fi onorate de organizații locale care ne spun că sala este deținută unor reparații urgente.

Din sală mai primim un bilet emoționant, cel mai impresionant pentru că ne exprimă și oglindește foarte exact mentalitatea tineretului brașovean, a tineretului minunat al acestei țări. Semnează Victorița Debrică din Brașov : „În tumultul aplauzelor noastre să descoperiți respectul ce-l purtăm tuturor celor ce doresc PACE pe PĂMÎNT. Răsuna cetina brazilor, vibrează inimile oamenilor, surșură izvoarele și... răspunde ecoul grijii pentru om din partea celui mai drag fiu al acestor plaiuri, Președintele nostru. Vă mulțumim, somu conducător de țară legendară. Și prin noi vă mulțumeste „tot ce mișcă-n țara asta“. Toți români, maghiari, germani, într-o singură voce cîntăm, slăvîm : Ceausescu, Partidul, Poporul ! Trăiască Tricolorul ! Iar tu, drag cenaclu, să ne trăiești mulți ani și să ne reprezinti cu succes la toți tinerii de pe acest pămînt“.

Asta s-a întîmplat la Brașov și a fost minunat !

NICU ALIFANTIS ■

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578.

(continuare în pagina 17)

ință

nevoilor de exprimare ale oamenilor înțelegerea vie, pentru solicitarea mulțumeste și pe această cale piile Cluj-Napoca, Sibiu, Brașov Cluj, Sibiu și Brașov, primilor ulei și Gheorghe Dumitrache și, T.C. din Cluj și Brașov, organizație județean de cultură și educație

„Sic“, format din Andrei Păunescu, chitară solo, G. Nicolescu — chitară-bas, V. Seicaru — baterie și Emil Zoyan la violă.

În un moment dat, conducătorul cenaclului a „dispărut“ pur și simplu, cu o e din membrii cenaclului. Aflînd că erau sute de oameni care nu au t, poetul Adrian Păunescu și cîțiva re membrii cenaclului au susținut o nplare de muzică și poezie în fata r de afară.

Întîmplarea de la Sibiu a continuat cu nai multă ardoare. S-a cîntat în sîrce, grecește, rusește, englezește, în nică, s-a adus un omagiu politicii edintelui țării, tovarășului Nicolae utescu, cîntîndu-se „O șansă păcii“ rea bătălie a contemporaneității), s-a at „Trăiască România“, S-a ris cu pul satiric „Mesaj“ din Craiova, iar le Seicaru, G. Nicolescu și grupul „femi“ în „Ecoul“ au susținut recita-de o mare valoare artistică. Cenaclul ăra e parte integrantă din Festivalul onal „Cîntarea României“, care tre-șă fie un concurs al adevăraților ri, așa cum l-a proiectat președintele , tovarășul Nicolae Ceausescu.

MARIAN CORJOS ■

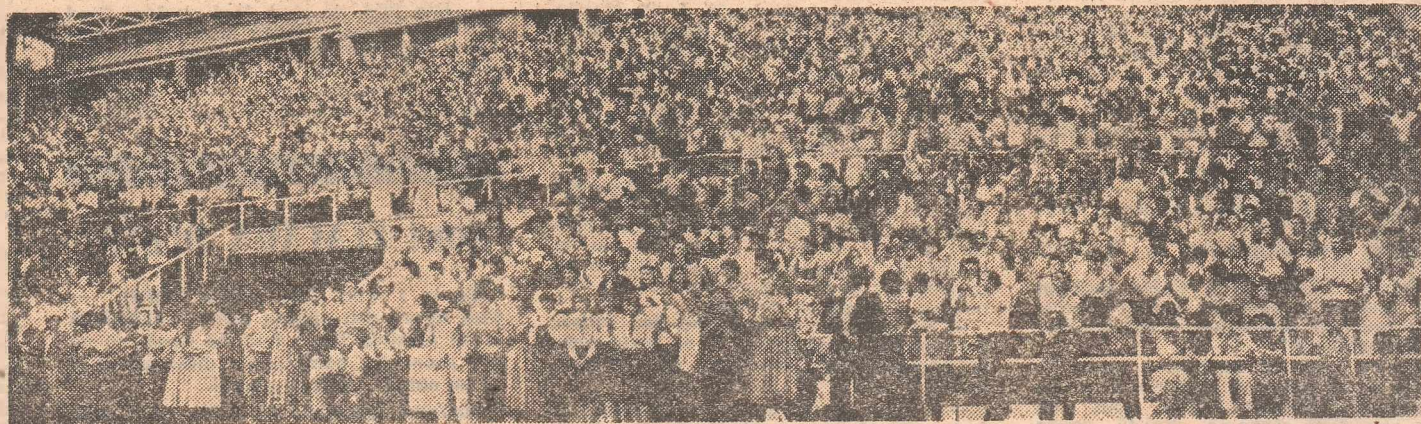
imposibilul — posibil

Sibiu, 4 iulie, ora 11

La cererea publicului sibian, Cenaclul ăra al Tineretului Revoluționar a inut duminică, 4 iulie 1982 orele 11, de-al treilea spectacol de poezie și ică. Încertă încercare — datorită ca-ilei ; la Sibiu, imposibilul a devenit bil.

Preșterele din împrejurimile stadionu-ferestre care păreau ferecate de ური, acoperite de jaluzele s-au des- larg spre viață, spre lumină. Bă-ii locatari se uitau „ca la un alt ăd“, neînțelegînd la început ce se nplă. Și-au dat însă repede seama că orba de un lucru bun, de un lucru nos, fiindcă nu în toate zilele vezi eni cîntînd și dansînd pe o vreme toate te ademeneau spre odihnă și are. De pretutindeni, conducătorul elului primea bilete emotionante de ămire pentru efortul depus în toți ii ani : „Pentru a doua oară în de- de trei zile, participăm cu entu- m (deși nu mai simțim la prima tine-) la marelui spectacol oferit de mem- Cenaclului Flacăra. Nu ne putem i un cadou mai frumos la aniversarea toriei noastre (3 iulie) decît aceste tacle. Mulțumim omului cu suflet și ire românească, poetului Adrian Pău- ru, pentru tot ceea ce face prin inter- iul cenaclului, de aproape nouă ani zile, în folosul nostru, al spectatorii în folosul culturii socialiste româ- i, și-l rugăm să uite incidentele de ri seara, și să nu ne dea uitării... că o dată vă mulțumim (Elena și Ale- ăru Tărăboi).

acordurile cîntecului „Ordinea de ne-am despărțit de publicul sibian, lie care, după atîția ani de distanță, a primit cu sufletul însetat de bucu- și seninătatea pe care le-o puteam

Brașov : un public de nota zece, dacă notele ar fi doar pînă la nouă

Tumageanian pe scenele lumii

Acum, când pe scenele lumii s-au tras cortinele, artiștii intrând într-o bine meritată vacanță, unul dintre cei mai reprezentativi cântăreți români care ne-au reprezentat cu cinste pe marile scene europene a fost baritonul Eduard Tumageanian de la Opera Română din București.

Cunoscutul critic parizian Jacques Lauchamp de la Le Monde, seria: „Românul Eduard Tumageanian a compus un Rigoletto involburat. Avind o voce extraordinară, baritonul român a cucerit de la început publicul”. Le Figaro: „Din fericire, Verdi n-a fost sacrificat prin regia modernă. Și acest lucru se datorează, în mare măsură, remarcabilei distribuții dominată de românul Eduard Tumageanian”. Alte ziar și reviste de specialitate scriu: „Eduard Tumageanian este un artist desăvârșit. Românul este un cântăreț de talie mondială”. „Românul Eduard Tumageanian, în rolul titular, are o voce de bariton plină și bogată, cu accentele dramatice cerute de partitură”. „Este de regretat că acest cântăreț este distribuit să se producă numai într-un singur rol. Avem imaginea unui autentic maestru”. „Cântărețul s-a identificat cu perfecțiunea, etalându-și talentul scenic și vocal. Avem de-a face cu o interpretare ieșită din comun”...

Acum citova zile, într-un apartament din Drumul Taberei, l-am reîntâlnit pe Eduard Tumageanian: „Am venit acasă să-mi petrec concediul. Citeva zile la mare și la munte. Apoi, din nou la muncă. Aveam invitații să-mi petrec zilele libere pe tot felul de meleguri străine. Dar nu pot concepe să încep un nou an de muncă fără să respir aerul României, care nu poate fi înlocuit cu nimic...”. „Cum a fost anul care a trecut?” „Nu știu cum se face, dar stagiunea de stagiu debutez permanent alături pe scenele europene, cit și la noi acasă. Din acest motiv, vacanța mea este scurtă fiindcă

trebuie să lucrez mereu. În stagiunea trecută, pe scena teatrului din Basler, am debutat în trei roluri. Este vorba de rolurile titulare Rigoletto și Nabucco din creația lui Verdi, și de Sancho-Panza din Don Quijote. Dar rolul cel mare, să-l numesc așa, rolul de referință din viața unui bariton, o mare piatră de încercare, a fost Rigoletto. Punerea în scenă a fost semnată de cunoscutul regizor Jean-Claude

Auvray care a transpus opera lui Verdi într-un cadru modern, în timpurile noastre. Chiar dacă în multe cronici acest fapt a fost criticat — spectacolul s-a ridicat la cele mai înalte creații lirice. Partitura n-a avut nimic de suferit — a fost vorba doar de redarea modernă a unei lucrări clasice. Am cântat alături de cântăreața franceză Ghilaine Raphael și tenorul canadian Paul Frey. Colaborarea

s-a desfășurat în cele mai bune condiții. O echipă de televiziune din România a înregistrat pe peliculă întreaga repetiție generală. Curînd, după cite știu, filmul va fi difuzat pe postul nostru național de televiziune. Și așa mai spune ceva: în foarte multe cronici se specifică faptul că școala românească de canto poate concura oricînd, pe orice scenă lirică, școala de canto italiană. Aceste afirmații, pe orice artist care reprezintă România peste hotare îl bucură, dar îl și obligă foarte mult. N-o să mă credeți: în afară de sala de spectacole și hotel, cel puțin eu, n-am fost nicăieri. Acum înțelegeți de ce îmi doresc din tot sufletul să-mi petrec zilele de vacanță, acasă, în România. În stagiunea viitoare întreaga echipă de la Basler este invitată într-o serie de spectacole la Paris, la Theatre des Champs-Elysees, spectacole care vor fi transmise în direct la televiziune. De asemenea voi cânta la Frankfurt în Tosca și sint solicitat în Anglia, la Cardiff și Londra”. „Anul trecut ați avut mult de lucru și pe scena Operei Române din București...” „Desigur. N-am uitat și n-am neglijat activitatea de zi cu zi de la Opera din Capitală. Am cântat în Ernani, Tannhäuser și Paiațe. În ciuda faptului că premierile de la Opera Română sînt mult mai rare, din cite știu, la ora actuală, pentru viitoarea stagiune, sint programat să debutez în Rigoletto și Carmen. Dar, spre regretul meu, nu am fost distribuit în Bal mascat. În schimb, noua conducere a Operei din București, recopiativă, m-a întrebat ce aș dori să interpretez în viitoarea stagiune. Doresc să apar cu citeva roluri de bună calitate. Apoi, la Electrecord am fost solicitat să imprim un disc de lieduri. Și o dorință mai veche de-a mea este să prezint la televiziune o întreagă serie de lucrări din literatura clasică europeană mai puțin cunoscută publicului. Personal, cele mai mari satisfacții le am tot acasă. Și vă spun: pregătesc încă citeva surprize...”

SORIN POSTOLACHE

„Publicul nu doarme, nu e cazul să-l trezim cu formule-trucuri”

(Urmare din pagina 9)

pune și a ordona materia sensibilă într-o viziune scenică originală, devine un mod indirect de a recunoaște că regia e slabă, sau inexistentă. Tot alt de răsucită, dar posibilă, e, în alt sens, aprecierea actului regizoral, doar pe criteriul inventivității formale, al „propunerii regizorale interesante”, al „căutării”, atunci cînd lipsește capacitatea de a fixa, de a aprofunda și de a exprima coerent sensurile piesei.

— O chestiune pe care am mai ridicat-o în „Flacăra”: ce părere aveți despre prezența dramaturgiei clasice românești în repertoriile teatrelor noastre? Ni-i asociem în suficientă măsură pe clasici pentru făurirea teatrului contemporan?

— Nu. Mai ales calitativ sintem datori. Pieseile lui Caragiale, de pildă, s-au bucurat în ultima vreme de atenție și s-a reușit, cu ele, o serie de spectacole de mare interes. S-au reușit, în fapt, noi exegeze și, în ciuda unor controverse pe care le-au iscat, acestea au dovedit un lucru extrem de important. Și anume, că arta spectacolului, gîndirea teatrală, regizorală și interpretativă românească se pot manifesta creator, se pot dezvolta în spiritul celui mai pretentios sincronism și gust contemporan, pe texte ale dramaturgiei noastre originale. În urmă cu citiva ani abordarea dramelor filosofice ale lui Blaga și Camil Petrescu a confirmat aceleași exigențe, iar spectacolele au înfirmat definitiv opiniile despre „neteatralitatea” unora din cele mai valoroase opere ale culturii noastre. Păcat însă că în abordarea dramaturgiei lui Caragiale s-a petrecut, după părerea mea, un fenomen de mimetism regizoral, de preluare, ca pe o rețetă, a unei modalități derivate din acel de neuitat „D'ale carnavalului” al lui Lucian Pintilie.

— Lipssește de mai mulți ani — în repertoriile teatrelor noastre — drama istorică... Nu credeți?

— Acum se pregătește la Național „Vlaicu Vodă”.

— Totuși, stimată Ion Cojar, încă nu ne-ați răspuns întrebării: simteți mulțumit de prezența dramaturgiei clasice în repertoriu?

— Ne-am apropiat încă prea puțin de tot ceea ce ar putea să ne ofere o seamă de texte din literatura clasică, din cea dintre cele două războaie. Există opere care n-au fost jucate decît foarte rar, altele care n-au fost jucate niciodată. Ele așteaptă, răbdătoare, timpul și omul dăruit, care să le acorde interes. Fiecare generație ar trebui să-și rezerve cel puțin o parte a potențialului creator pentru redarea, într-o imagine mereu proaspătă, mereu la zi, a vechilor valori. Există vreun regizor important în lume care să nu-și fi definit profilul de artist al scenei fără să-și lege numele, în primul rînd, de operele dramaturgiei propriului popor, de operele clasice ale culturii sale naționale?

— Dar autorul contemporan? Cum îl folosim la impunerea teatrului nostru? Îi jucăm oare suficient de mult și suficient de bine pe autorii de azi? Pe dv., de pildă, ce autori și ce texte contemporane v-au interesat în ultima vreme?

— Dacă merită să fie jucată autorii contemporani? Ce mi-ați răspunde dacă v-aș întreba: merită să fie editați scriitorii contemporani?

— Credeți că putem pune semnul egalității?

— Nu. Între a edita un text și a juca o piesă e o deosebire fundamentală. Textul se citește și se păstrează. Este un „lucru” (chiar dacă nu un „simplu lucru”) cum spune filosoful. Un „lucru” care poate fi păstrat în depozit și scos ca orice bun, după dorință. Dar spectacolul de teatru e un act perisabil. E ca o suflare, e ca o flăcără. Se pot fixa o suflare, o flăcără? Textul e partitura. Spectacolul e muzica conținută și comunicată prin ea. S-ar putea face cultură muzicală limitîndu-ne la editarea și stocarea de partituri?

— Vreți să spuneți că acest exemplu e valabil și pentru cultura teatrală?

— Exact. Tratatamentul de care se bucură un text pînă la punerea lui în scenă, modul cum e trecut prin complexul operațiilor de acceptare presupun o responsabilitate nu numai față de autor și piesă, ci mai cu seamă față de cultura națională, căreia un text, odată creat, îi aparține.

— Chiar dacă un critic sau altul i se opune?

— Și temutul Sarcey s-a opus pieselor lui Ibsen, dar asta nu le-a împiedicat să devină mai celebre decît numele criticului ce le-a respins. Un text valoros, mai devreme sau mai tîrziu, își găsește drumul spre public. După zece de ani de cînd au fost scrise, piese ca „Jocul ieilor” și „Danton” de Camil Petrescu au triumfat în spectacole, prima la Teatrul Mic, a doua la Național.

— De ce oare atîtea piese eu care teatrul nostru de azi se mindrește au așteptat ani și ani pînă să vadă lumina rampei?

— Din cauza „considerentelor” unor referenți improvizai sau ale unor critici funcționari, fără cultul valorilor. „Proști sub clar de lună” de T. Mazilu, „Moartea unui artist” și „Jocul dragostei și al morții în desertul de cenușă”, ambele de Horia Lovinescu, „A treia teapă” a lui Marin Sorescu, „Simple coincidențe” și „Ape și oglinzi” de Paul Everac, „Jertarea” lui Băieșu și unele din piesele lui D.R. Popescu sint doar cîteva din multele exemple, ce din păcate, se pot da.

Azi e limpede că acele „considerente” care au provocat intrizieri, locații de valori, pot produce mari pierderi unei culturi. Numai că nouă, românilor, nu ne e proprie lentoarea. Ritmul lent e de împrumut; el e și împotriva firii, și împotriva intereselor noastre.

— Să revenim la regizorul Ion Cojar. Vă întrebam ce autori și ce texte contemporane v-au interesat în ultimul timp.

— Ultima piesă care m-a interesat a fost „Săptămîna patimilor” de Paul Anghel, pe care am adaptat-o și am regizat-o la radio și pentru un eventual disc; și care mi-a prilejuit, în sfîrșit, întîlnirea cu acest deosebit om de condei, dar și de înțelegere specifică a fenomenului teatral. Din aceștia nu sint mulți! Acum lucrez la adaptarea, tot pentru radio, și, poate, pentru cealaltă față a discului, a piesei „Regele descult”, de același autor. O fac din credința că asocierea, într-un ciclu, a unui autor ca Paul Anghel cu un artist ca Gh. Cozorici, prin două sau chiar trei portrete — Ștefan, Burebișta și, eventual, Mihai din „Viteazul” — ar însemna, chiar și numai pe bandă sonoră, un act bine cîvenit amîndurora. Alte piese care m-au mai interesat au fost „D-l Montaigne bea ape minerale” de D.R. Popescu și „Hardughia” de M.R. Iacoban. Dar acum cred că trebuie să caut altceva sau să aștept și eu pînă cînd Montaigne va încăleca pe calul său de lemn și își va rosti singure eseurile; sau pînă cînd se va înțelege că arhitectii și edilii care nu cultivă

cultul monumentelor unice ale națiunii române, considerîndu-le hardughii, trebuie arătați cu degetul.

— Aceeași întrebare în legătură cu actorii noștri: sint ei folosiți cum trebuie? Ce stele ale scenelor noastre sint, după părerea dv., țînute, nemeritat, în umbră?

— Eu cred că în teatrul românesc nu există stele. Au existat cîndva, pe vremuri. Acum nu există decît mari actori. Foarte mari actori. Extraordinari actori, minunați actori, dar actori, nu stele. Mari, uriași pe scenă, modești anonimi pe stradă. Dar de vreme ce și prestația lui Radu Beligan, George Constantin, Florin Piersic, Gh. Cozorici, Mircea Albulescu, Marin Moraru, G. Dinică, Octavian Cotescu, V. Hebingiuc, Draga Oiteanu, Gina Patrichi, Vali Seciu, Stela Popescu, Coca Andronescu și mulți alții, să mă ierte că nu-i pot insira pe toți, mari actori, și prestația unui participant din corpul de ansamblu, sint ponațate la fel — în ciuda deosebirilor și calitative, dar și de cantitate a muncii, a efortului depus — se naste o mare discrepanță între ceea ce vede, ceea ce înțelege și mai ales ceea ce crede publicul, pe de o parte, și pe de alta, ceea ce e de fapt realitatea noastră administrativă, internă. Actorii mari țînuiți în umbră nu prea există. Unii se consideră mari fără a fi, și acestora nu li se pot satisface, e drept, pretențiile. Dintre aceștia cred că există destul. Actorii cu adevărat mari nu priddesc cu propunerile de roluri și rar se bucură de o seară liberă.

— Dar actrițele?

— Aici problema se pune mai acut. Știți că piesele — toate — au mai multe roluri de bărbați...

— Pepiniera de creștere a regizorilor, actorilor și actrițelor este I.A.T.C. Sînteți profesor aici. Ce direcție pedagogică slujiiți?

— Din 1954, de cînd, încă student fiind la regie, marea noastră actriță și profesoară Aura Buzescu mi-a propus să-i fiu student la clasa de actorie pe care o conducea, am început prin a învăța să slujesc pedagogia pozitivă. Adică acel mod de a-1

Nou! FLACĂRA REBUS!

De la 1 iulie 1982, revista REBUS — care apare sub egida revistei FLACĂRA — se prezintă într-o formulă nouă, cu un mai pronunțat caracter de divertisment și cu un număr sporit de pagini.

Sumarul numărului 13 (601), care coincide cu împlinirea a 25 de ani de la apariția acestei publicații, cuprinde, printre altele:

Cuvinte încrucișate • Matematică distractivă • Parodii de Mircea Micu • Anologia umorului • Caricaturi • A.B.C. rebusist • O enigmă de Dorci Dorian • Planeta șah de U. Vătureanu • Filatelia • Un test care vă edifică dacă sînteți sau nu o persoană echilibrată • Iosefini vă prezintă un ulitior număr de prestidigitatie • Curiozități geografice • Un interviu cu Dem Rădulescu

și multe alte surprize, sperăm, cit se poate de agreabile pentru cititori.

Nu uitați! La 15 iulie va apărea numărul 14 al revistei FLACĂRA-REBUS.

învăța pe alții „cum e bine”, „cum trebuie să facă”... Așa învățasem și eu. Trep-tat, am citit, am văzut, am învățat și altfel, pînă am ajuns la concluzia că nu era bine cum începusem. Că acel mod al meu de a lucra îl obliga pe alții să simtă și să gîndească cum simțeam și cum gîndeam eu. Mai tîrziu, a trebuit să aflăm că nu există în arta actorului calificativul „bine”, că, mai ales, utilizarea acestui calificativ în școală este cel mai mare pericol, distrugîndu-i studentului orice șansă de a fi sincer. Treptat, am ajuns la niște concluzii metodologice pe care le dezbăteam și le confruntam cu, pe atunci, foarte tinerii Octavian Cotescu și Petrică Vasilescu, sub îndrumarea plină de tact a profesoarei Beate Frecdanov.

— Iar azi?

— Azi slujesc o direcție pedagogică de esență strict autohtonă, originală, născută într-un grup de profesori cu vederi pedagogice și artistice apropiate. O direcție pe care sintem în curs de a o dezvolta, ca apoi s-o consemnăm într-o nouă ediție a manualului de arta actorului. E o direcție, cum spuneam, de esență autohtonă, clădită pe tradiția școlii realiste românești de teatru, și care încearcă, prin fiecare gest, prin fiecare cuvînt, prin fiecare temă propusă și prin fiecare studiu, să nu deplaseze, să nu deformeze, să nu îngusteze nimic din structura personală, din individualitatea fiecărui student. Altfel spus, să-i predăm acestuia întreaga metodă de gîndire și de exercițiu psihofizic, fără să-i alterăm personalitatea, fără să-i timorăm creativitatea. Ci, dimpotrivă, să-i insuflăm, din prima clipă a condiției sale de ucenic al teatrului, întreaga răspundere a actelor lui.

— La ce lucrați în prezent, ce proiecte aveți?

— O parte din preocupări vi le-am dezvoltat. O alta este punerea în scenă a piesei „Schimbarea la față” (al doilea titlu al ei: „Cutia cu maimuțe”) de G. M. Zamfirescu. Este ultima piesă pe care a scris-o G.M., și, pînă acum, ea nu a fost jucată niciodată. Este o puternică satiră politică a lumii burgheze. Acțiunea e situată într-o perioadă istorică precisă, vizînd lumea și interesele capitalului din România anilor 1938—1939. Acest text mi se pare important prin ceea ce aduce nou în concepția despre viață și istorie a autorului. E pentru prima oară că apare, în soluția unei piese de G.M. Zamfirescu, posibilitatea și necesitatea unei schimbări radicale, a revoluției. Știți că G.M. recurgea la finaluri tragice; și Sam și Nastasia se sinucid, ca urmare a lipsei de perspectivă. De această dată apare, în conștiința eroului, o perspectivă, o speranță, o încredere în posibilitatea răsturnării de la putere a burgheziei. Este deci un text care se apropie de gîndirea politică revelată de G.M. Zamfirescu în articolele sale, completînd portretul unui scriitor care, a fost, toată viața, alături de cei mulți.

— Alte proiecte?

— Sint, ca toți colegii mei, ca toți oamenii de artă ai acestei țări, sub profunda impresie a cuvintelor rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. și, recent, la Congresul educației politice și al culturii socialiste. Cuvinte care ne cheamă, pe noi, oamenii artei, să facem totul pentru a promova acele înalte valori — patriotice, revoluționare și umaniste — care să slujească nemijlocit și eficient la educarea noului om al României socialiste. Misiunea pe care ne-a încredințat-o președintele țării e uriașă, și, în lumina ei, trebuie să ne regîndim, în spirit critic, activitatea, să-i potențăm virtuțile și mesajul educativ. Cu pasiune, cu hotărîre și cu răspundere. Pentru a face din arta noastră, cu adevărat, o redutabilă armă a noului.

Nonaudiența de la audiențe

Joi, 1 iulie. Geologul Nicolae Isailă, tatăl elevei Luiza-Virginia, ne povestește că dimineața, la prima oră, a vrut — pentru a treia oară în câteva zile — să depună un memoriu la Ministerul Educației și învățământului și că ar fi fost refuzat. De către cine? „Funcționara de la registratură”. Nemulțumit, omul a dorit să se înscrie la audiență. „Nu se poate totuși...”. În redacție, spusele geologului au întâmpinat suspiciuni: nu-i posibil ca un drept acordat prin lege oricărui cetățean al republicii să fie anulat de către... Dar — nu-i așa? — cum practica este criteriul adevărului, hai să vedem...

Ora 9 și patruzeci și cinci de minute, în fața ghișeului din strada Spiru Haret: — Vrem să depunem un memoriu...

— Așteptați!
Tonul funcționarei este dur, de parcă toată viața n-ar fi mîncat altceva decît oțel înalt aliat. Ce să așteptăm? În fața noastră nu-i nimeni la rînd, în schimb în spate încep să se adune... Așteptăm, deci. Stăm rezemați de pervaz și privim și auzim ce se petrece dincolo de gemuleț. Funcționara se întoarce în scaun, ne arată spatele și pare-se că numără zecile de hirtii din fața dumisale. Le așază pe teancuri. Mi-am numărat vreo 320 de băți de inimă, după care:

— Tovarășa, noi vrem...

— Așteptați!
Pe ușa funcționarei scrie **intrarea strict oprită**, ceea ce nu împiedică două persoane să treacă dincolo de prag și să se întrefină cu aceea care-i pentru noi dipolul mumei din binecunoscutul proverb... „Ce faci dragă, te-ai dantelat?” „Da de ce să nu...” O fi vreo aluzie la împletitura lejeră pe care o poartă rebarbativa „noastră” numărătoare de hirtii?! Mai trec 320 de băți de inimă, inutilele băți de inimă de la ghișeu...

— Tovarășa...
— Ce doriți??
— Vrem să depunem un memoriu...
— Nu primim contestații!!
— Un memoriu e altceva, nu-i o contestație.

— Pentru mine e totuna și nu primesc decît cu aprobare. Astea-s dispozițiile. Nu primim decît cu avizul tovarășului inspector. Vorbiți cu dumnealui, e în camera alăturată...

Tocmai că nu e! Inspectorul recomandat nu-i de găsit nicăieri. La ușa pe unde ar trebui să intre dumnealui „rîndul” e noduros, viguros și nervos. Cetățeanul Teodorescu Dumitru (str. Baba Novac nr. 1, București) se declară gata să ne îngurgiteze: „Eu am fost aici primul...”! Îl tragem de-o parte, îi explicăm ce și cum și ne lasă... înainte mergătorii. „Inspectoratul tot n-a venit”, îndrăznim din nou, la ghișeu. Stați acolo că vine. Și stăm pînă ne plictisim. Apoi deschidem ușa camerei pe care scrie 3C. „Aici se fac înscrieri pentru audiențe”. Înăuntru găsim două persoane. Bărbatul este acela care ne ia în primire:

— Ce doriți?
Îi explicăm că vrem să ne înscriem în audiență la ministrul adjunct. „Nu se poate!” De ce? „Nu se poate! Rezolvați cu inspectorul de alături.” Nu-i de competența dumnealui și apoi tovarășul inspector nici n-a venit, deși conform programului trebuia să fie acolo. „Așteptați că o să vină”. Dar de ce nu ne înscrieți pentru audiență? „Iar respectați? Așa e legea, învățați-vă s-o respectați.” Care lege? „Unde lucrezi dumneata?” (Întrebarea era pentru mine). Răspund: La revista Flacăra.

Zimbetul excedat și oxidat s-a transformat într-un amabil. Explicațiile devin suvoii. Vrem audiență? Nimic mai simplu: La cine? De ce v-ați deplasat? Puteați s-o obțineți și la telefon. Cetățeanul Ionescu Isailă privește năucit. El care a venit personal, care s-a învîrtit de trei ori de la serviciu ca să poată depune un memoriu, ca să se poată înscrie la o audiență și... nimic, află acum că n-avea decît să formeze 333440 și să-i ceară pe tovarășii directori Rușitaru ori Marian, ba dacă dorea putea să ceară interiorul 164, iar șefa de cabinet l-ar fi înscris la audiență chiar la tovarășul ministru Tripsa... Am auzit și alte lucruri frumoase despre felul cum se fac audiențele la Ministerul Educației și învățământului... pe care nu le-am crezut. De ce?

Pe coridor, la ușa inspectorului care „dă liber” memoriilor ori audiențelor, coada crescuse diform.

B. MIRCEA

Opinia unui alegător

Condiția obiectivă și indolența

Auzi de la o vreme din ce în ce mai des formula: „din cauza condițiilor obiective” anume situație a rămas ne-rezolvată, sau lucrarea cutare nu s-a mai terminat la timpul potrivit sau ce începusem cu avînt în cutare loc, s-a cam poticnit, sau termenul pentru care se luaseră niște angajamente nu s-au mai ținut etc., etc., și toată lumea răsufflă ușurată de orice răspundere, bilanțurile ocolesc situația, lucrarea, termenul, „condiția obiectivă” le apare onora ca o adevărată salvare și am asistat odată la o consfătuire la care un înalt demnitar județean justifica nestrîngerea la vreme a recoltei, rămasă, firește, pe cîmp și degerată și, evident, pierdută, prin „condiția obiectivă” atmosferică: „exact atunci a nins”, — zicea el liniștit, de la o tribună foarte serioasă, însă cineva a atras atenția că a nins, într-adevăr, dar nu în zona aceea. Ca să se scape de răspundere „organul local”, cum i se zice cu un termen foarte barbar pentru biata limbă română, extinsese din birou și în virtul creionului ninsoarea și îndăpășise, de la căldurică, și zecile de hectare neculese cînd trebuia.

Aici, veți zice, e vorba și de spus minciună și despre cit se mai minte, și e adevărat, însă eu vreau acum să rămînem în zona în care operează „condiția obiectivă”, formulă magică pentru mulți tovarășii ai noștri care se apără bine cu ea și reușesc să scape, adesea, basma curată. Sigur că în

unele cazuri condiția obiectivă poleiește elegant minciuna și îi dă un aer intelectual, însă am observat că ea e folosită cu succes și cînd se încurcă itele, în cîte un loc, și descurcarea lor ar duce la adevăruri prea complicate, implicînd pe cine cu gîndul nu gîndesți citeodată și atunci „chestiunea condiției obiective” apare mai mult decît ca o salvare personală, ea apare ca un curajos act științific prin care chipurile se ia cunoștință „lucid și responsabil”, de un adevăr care e departe de a ne umple de bucurie.

Cele mai multe din „condițiile obiective” sint, altfel, foarte posibil de evitat dacă n-ar funcționa, și pe o scară destul de largă, indolența și dezinteresul și lipsa participării la viața de slujbă a atîtor confrăți și tovarășii ai noștri care vîd bine cu ochii lor cum nu merge treaba în cîte un loc dar nu întreprind nimic și așteaptă ca să se producă „salvatoarea condiției obiective”, adică momentul cînd nu se mai poate face nimic și, sigur, „obiectiv vorbind”, se ajunge la trista concluzie concentrată în replica unui țaran care, într-o zi toridă de vară, în care totul fierbea ca într-un cuptor al iadului, stătea moleșit pe o bancă, undeva pe peronul unei gări moldovene uitată de Dumnezeu. Descult, cu o cămașă flendurită, scoasă de căldură, firește, din pantalonii de pînă și descheiați la gîtul șirolind, ca și obrazul și fruntea de nădușeală colclită, țaranul trăsese bine pe frunte o închisă căciulă de oaie și era limpede că bietul lui cap fierbea sub căciulă în vîpia care ardea totul în jur.

— Bine, măi nene — se arătă stupefiat un orășean aflat întîmplător pe acel peron și jurîndu-și moartea pentru repetarea greșelii de a mai pleca la drum pe o astfel de caniculă — pe căldura asta de iad, că nici să vorbesc nu mai pot, dumneata stal cu căciula asta imensă pe cap?!

— Asta-i situația! răspunde liniștit și împăcat țaranul, ca un martir al

neputinței în fața unei situații de ne-trecut.

Trec de trei ani aproape pe șoseaua care duce la Pitești, venind dinspre Rimnicu Vilcea și la cotul dealului Dedulești, mi se pare, se tot lucrează fără nici un spor la repararea unei alunecături de teren; o variantă improvizată uzează mașinile statului și pe ale cetățenilor și de fiecare dată, cînd trec, nu lucrează mai nimeni.

— Nu mai terminați, măi băieți? întreb într-o zi, adus la exasperare de acest șantier pe care parcă nimeni nu-l vede, nici de la județ (Argeș), nici de la ministerul de resort.

— Asta-i situația! răspunde un zdrăhon care-și făcea somnul, ziua în amiaza mare, pe un buldozer cit casa.

O indolență criminală paralizază atîtea inițiative, secătulește atîtea energii, pune sub semnul întrebării munca atîtor oameni și, pînă la urmă, totul se justifică exact ca în povestea țaranului cu căciula prin „Asta-i situația!” Adică ne aflăm în fața „condiției obiective” peste care nu se poate trece...

Mie mi se pare că măcar în ceea ce privește indolența și salvarea indolenților prin formula „cauze obiective” putem interveni trecînd lucid și activ dincolo de constatare. N-am văzut pe nimeni la el acasă justificîndu-se prin „Asta-i situația” și lăsînd să se aleagă praful de agoniseala lui.

— Cum să las, domnule, finul în ploaie? Păi e munca mea! — rîspundea intrigat un țaran întrebînd de mine intenționat mirat de ce se grăbește așa cu strînsul finului.

Însă griul lăsat în ploaie am văzut pe lanurile unor I.A.S.-uri în Bărăgan, și cartofii uitați, în sac, pe cîmpuri întregi, spre Izvorul Mureșului anul trecut.

Ce nu e în regulă? Asta-i problema și nu constatarea din: „Asta-i situația!”

DINU SĂRARU

De 250 de lei trădare

Dintr-o scrisoare datată 17 februarie 1982 (topica și ortografia aparțin petentei): „Tovarășe Redactor-Șef. Subsemnata Rotaru Gherghina din Galați, în disperarea în care sint, mă vîd nevoită să apelez la umanitatea dvs., să mă fac auzită de dvs. Am considerat că, împărțirea dreptății, este un act de mare responsabilitate, un postulat. Lucrez în sfera unde se împarte dreptatea, mai sint încă, avocat, la BCAJ Galați. Spun «mai sint încă» pentru că cineva dorește să fiu aruncată pe drumuri. Sint victima unei mașinațiuni. Se afirmă că aș fi dat o justițiabilă drept altă la făcutul unui angajament. Se dorește cu orice preț fie mutarea mea disciplinară pentru cîteva luni, și știînd că nu voi putea merge avînd copilul problemă și și soțul voi fi radiată, ori direct radierea. Vreau să fiu lăsată în pace și să muncesc ca și pînă acum să-mi cresc copilul în liniste. Oare inspecția nu poate observa și ce fac alții, cum unii avocați semnează cu adevărat în fals pe alții și nu mai ajung la comisia de disciplină pentru a fi judecați și mutați disciplinar sau radiati? Cum se face la mine atîta caz? Vă rog respectuos analizați starea mea deplorabilă, cu un copil grav bolnav, cu un soț cardiac, eu și nici copilul nedormînd zi și noapte, fiind acum tirat la Comisia de disciplină la Galați ore întregi și peste cîteva zile imi aștept verdictul. Rog de urgență să analizați situația mea».

Citeam rîndurile sus reproduse, iar gîndul mi s-a dus glont la replica celui țaran care — după ce o zi întreagă se tot uitase la o girafă — a plecat bolborosindu-și că „asta e ceva care nu există”. Ca să ne lămurim am trimis reclamația la Ministerul Justiției. Care ne-a răspuns: „Avocata a fost trimisă la comisia disciplinară pentru faptul că, în exercitarea profesiei, de conveniență cu justițiabilul Mirică Dumitru, a introdus și a susținut la Judecătoria Galați, o acțiune prin care cerea sistarea pensiei de întreținere pe care acesta o datora copiilor săi, afirmînd, neadevărat, că s-ar fi împăcat cu soția sa, care avea în îngrijire copiii. Acțiunea a fost introdusă în numele mamei copiilor, pe care avocata nici nu o cunoștea, obținînd în mod fraudulos delegația de a o reprezenta în proces. În acest mod, prin

inducerea în eroare a instanței judecătorești, a fost obținută o hotărîre, prin care patru copii au fost lipsiți de întreținerea ce li se cuvenea de la tatăl lor”.

Afirmările din adresa ministerului sint categorice; nu mai puțin cele din scrisoarea petentei. Și atunci?

Ne-am deplasat la Galați. Am discutat cu oamenii „din sfera unde se împarte dreptatea”. Am consultat dosare. Am copiat și am înregistrat acte. Foarte scurt. Pentru 250 de lei onorariu — chitanța 3249 — avocatul delegat Rotaru Gherghina a trădat interesele unei mame cu patru copii. Cazul — mi s-a confirmat ulterior, în discuții cu specialiști din București — este unic: Luni, 18 mai 1981, la BCAJ Galați, avocata Rotaru Gherghina se prezintă însoțită de o femeie al cărei nume de familie este Mirică și care se legitimează cu buletinul de identitate nr. 488 898 emis de miliția Galați. În contractul nr. 3022 scrie clar că justițiabila Mirică Chiraca, personal — atenție! — o angajează pe avocata Rotaru ca s-o reprezinte într-un proces al cărui obiect va fi sistarea pensiei de întreținere pe care o datorează soțul, Mirică Dumitru, de care-i despărțită în fapt, dar cu care s-a împăcat de cîteva zile. Semnătura e chinuț, dar lizibilă: Mirică. Atîta. Mirică!

Procesul pornește, pensia este sistată.

Mirică Chiraca, mama celor patru copii, dorește să afle de ce nu mai primește suma de 900 de lei stabilită prin hotărîre judecătorească și cuvenită lunar. Stupefiată află că ea este aceea care a cerut respectiva sistare. Face recurs. Arată că buletinul cu nr. 488 898 este într-adevăr pe numele de Mirică, dar nu și Chiraca. Acela trecut în contractul de angajament nu-i buletinul ei, ci al fostei soacre, Mirică Zamfira, care aceea a angajat-o pe avocata Rotaru! O dată demascată neregula a fost anulată. Recursul a repus copiii în drepturi. Pentru abaterea comisă avocata Rotaru a fost adusă în fața Comisiei de disciplină de pe lângă Colegiul de avocați al județului Galați, care decide transferarea disciplinară pe timp de zece luni în BCAJ Vrancea. Nemulțumită

avocata Rotaru face întîmpinare la Comisia centrală de disciplină. Care constată pe 25 iunie că dosarul trimis de la Galați îi mai lipsește o piesă — caracterizarea avocatei Rotaru Gherghina. „Drept” pentru care se mai obține un termen... Și iată că deși a trecut mai bine de un an de la comiterea neregulii, Gherghina Rotaru a rămas practic nesancționată... Lucrul pare ciudat: să nu se fi știut la Galați că dosarul a plecat incomplet?

Nu-i singura ciudătenie a acestui caz incredibil. Comisia de disciplină l-a reproșat avocatei Rotaru — pe drept, sintem convinși — că „a cerut și a obținut în mod fraudulos de la BCAJ Galați o delegație...”. Dar știu este că nu avocata Rotaru și-a eliberat acea delegație. Cum se face că cel pus să supervizeze încheierea contractului de angajament l-a semnat, dînd astfel liber unei acțiuni care acolo, pe loc, în ziua de 18 mai 1981, dînt-o privire, ar fi putut să fie stopată?! Și cum se face că instanța n-a observat că delegația avocatei Rotaru era nesemnată? (Ni s-a spus: „Nu delegația este importantă, ci contractul de angajament”. Dacă-i așa, de ce nu se desființează toate delegațiile? De ce se menține un lucru inutil? Desi personal nu credem că delegațiile ar fi inutile...) Apoi. Cum se face că instanța — tocmai pentru ca să se asigure că apără eficient interesele minorilor — nu a dorit o verificare suplimentară a faptului că mama celor patru copii ar fi aceea care cerea într-adevăr sistarea pensiei? Sau de ce n-a procedat așa reprezentantul autorității tutelare?

Sint întrebări la care, în numele opiniei publice, dorim să primim răspuns în termenul stabilit de Legea presei. Dincolo de acestea rămîne un gust amar și o mamă (avocat) a trădat o altă mamă (casnică) pentru un onorariu de 250 de lei. După care mama (avocat) reclamă jur-împrejur apelînd — în numele „umanismului” — la înțelegerea noastră...

MIRCEA BUNEA

CENACUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

(Urmare din pagina 13)

La propunerea conducătorului cenaclului, poetul Adrian Păvulescu, a fost instituit un nou concurs al celor mai bune cronici primite din rîndul spectatorilor. Dintre cele primite am ales spre publicare pe următoarea:

Ce bine e să fii tînar în România

Uneori o așteptare de aproape o lună poate să fie mai grea decît una de peste cinci ani. Cam în acest mod a așteptat publicul clujean revenirea Cenaclului Flacăra.

Cenaclul Flacăra e înhămat la o imensă căruță de plumb, hamurile-i sint foarte tăioase și să ne gîndim că-n seara zilei de 29 iunie au fost purtați de ea cam vreo 5000 de oameni. Am fost transportați într-o lume a permanenței, între noi n-au mai existat bariere de comunicare, eram un tot — o imensă flacăra.

Spontan a fost, de asemenea, și faptul că în Cenaclul Flacăra unei tinere clove de la un liceu clujean, Monica Băcăuanu, i s-a dat posibilitatea să cînte „Foale verde, spic de piine”, cîntecul Ilenei Sărăroiu (deși acest cîntec mai fusese prezentat într-o manieră fantastică de către George Nicolescu) — iar vocea ei a răsunit liberă, atît de liberă cum libere sint gîndurile și aspirațiile noastre de astăzi.

Ne-am bucurat aseară că sintem tineri în România, am învățat să iubim mai mult și, ce coincidență, tot în cursul zilei de ieri, mai înspre dimineață sau poate înspre seară, la Geneva începeau negocierile oficiale sovieto-americane privind reducerea și limitarea armamentelor strategice. Este inutil să mai amintesc dorința unanimă a tuturor: „Să fie pace în lume”; inutil și totuși nici o amenințare, nici un război nu va putea stînge din noi dorința de pace, prietenie și fraternitate.

GRIGORE GABRIEL COJOCARU
29 de ani, muncitor

L. Kalustian

SIMPLE
NOTE

Scenial

Curînd, L. Kalustian, colaboratorul revistei noastre, va fi prezent în librării cu o amplă culegere de eseuri, Simple note, vol. II (Editura Eminescu, 1982). Noua sa carte reunește intervențiile săptămînale din Flacăra, revăzute și în parte amplificate cu date noi, alcătuiind o vastă frescă a unor fapte de cultură a căror amintire și influență se prelungește pînă în zilele noastre în forme uneori neașteptate. Verbul exact și cuprinzător al publicistului L. Kalustian reface din fragmente uitate un întreg de o surprinzătoare vivacitate.

BOICIL: O LUPTĂ ÎN ADEVĂRATUL SENS AL CUVÎNTULUI!

Ginduri pentru aniversare

Se implinise, iată, 10 ani de când cercurile largi de cititori, suferinzi totodată, au luat cunoștință de preocupările unui medic din Timișoara, pe numele său Vasile Boici. Astăzi, când vorbim despre Boicil și Vasile Boici amintim două valori consacrate ale medicinei românești, de succese ale căror ecouri au trecut de mult granițele țării. Că n-a fost întotdeauna așa, că pînă la impunerea definitivă a Boicilului s-a dus o luptă în adevăratul sens al cuvîntului, o luptă aspră pe alocuri, o dovadă și această pagină de revistă, în care am extras, în fragmente, o parte dintre articolele publicate de noi pe această temă.

În fapt, cine era Vasile Boici acum 10 ani? Era autorul evasicunoscut al unui preparat cu deosebite calități antialgice, dar care putea avea soarta unui medic de țară, trăind și murind în anonimat. Lucrul acesta, la urma urmei, n-ar fi avut chiar așa de mare importanță, de vreme ce Vasile Boici își făcea treaba cum trebuie, îngrijindu-se atent de sănătatea bolnavilor din circumscripția unde fusese arondat. Dar a fost evident încă de la primul articol semnat de el ce urma să devină artizanul desprinderii lui din anonimat, poetul Adrian Păunescu, doctorul Vasile Boici avea ceva de comunicat întregii țări, tuturor bolnavilor suferinzi de reumatism și alte boli pe măsură, lumii medicale de asemenea. Acest lucru, desigur, l-a împus în cele din urmă — chiar dacă, să nu uităm nici un moment, o destulă dificultate. Așadar, „Flacăra” l-a susținut vreme de un deceniu pe Vasile Boici nu pentru că ar fi fost simpatic, pentru că ne-ar fi plăcut ochii lui frumoși sau felul cum așeza frazele una după alta, ci numai pentru că medicul timișorean reprezenta o valoare, pentru că descoperirea care îi aparține trebuia să intre în patrimoniul național de spiritualitate și practică medicală. Aceasta s-a și petrecut de la o vreme — și nu ne ferim să spunem că simțem mîndri că nu ne-am mulțumit doar cu sesizarea existenței Boicilului, cu înregistrarea „la rece” a cazului, ci ne-am bătut cu consecvență pînă la rezolvare, pînă la așezarea lucrurilor pe făgașul lor normal, chiar dacă a fost nevoie pentru asta de ani de zile!

Astăzi, Vasile Boici reprezintă o bătălie cîștigată de „Flacăra”, desigur, în interesul celor suferinzi, al medicinei românești. După el, de-a lungul anilor, au apărut încă alții, între care Ioan Pușcaș, Mihai Leontopol, Constantin Băcanu, Nicolae Chisuiu, Dinu Florea, Mihai Zavergiu sau Tamara Păunescu nu reprezintă decît cîteva nume. Pe toți, ca și pe Boici, „Flacăra” l-a susținut și îi susține intrucît rolul nostru, misiunea de gazetari comuniști le-am înțeles întotdeauna în direcția îndrumărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru promovarea valorilor proprii, a noului în toate sectoarele de activitate. Aniversarea a 10 ani de luptă pentru Boicil reprezintă, așadar, un prilej de mîndrie pentru „Flacăra” și, în același timp, de angajare în continuare pe același drum. Reușitele, faptele concrete sînt întotdeauna mai presus decît vorbele.

DUMITRU GRAUR

(Urmare din pagina 1)

ține pe banda de magnetofon pe care am ascultat-o. Dar o neîncredere care este. Într-o oarecare măsură, explicabilă îl ține pe Vasile Boici departe de posibilitatea de a experimenta, la nivelul dorit, leacul său. Propun celor în drept să ofere condițiile cele mai bune doctorului Boici din Timișoara, pentru ca, la București, la Institutul de fiziologie, el să experimenteze, în fața noastră, a tuturor, leacul său. De ce nu? Cine își asumă răspunderea unui „nu” înainte de verificare? (Adrian PĂUNESCU — „Magazin” — 28 X 1972)

DIN NOU, O VINDECARE MIRACULOASĂ

(Scrisoare de la prof. D. Suvagău, Sec. gen. nr. 16, Timișoara, în care se făceau referiri la vindecarea miraculoasă a unei boli, artroză mai exact, care dura din anul 1958.) În final: „Spre marelui regret n-am primit pînă azi nici un semn de la organele în drept, care sînt datoare — conform legilor țării — să răspundă sesizărilor presei și care sînt datoare și conștiinței lor profesionale și morale, cu un răspuns, mai ales cînd acesta ar putea însemna un pas către alinaarea altor suferințe”. (Adrian PĂUNESCU — „Magazin” — 11 XI 1972)

AL CUI E NOUL ?

„Zeci și zeci de scrisori îmi cer socoteală, pentru nerezolvarea cazului medicului Vasile Boici din Timișoara. Mi-e rușine de mine însumi și mi-e și mai rușine de atîția suferinzi, ale căror dureri nu tin seama de treptele birocraticii și vin peste oasele lor. (...) Dar întreb eu: a cui e descoperirea lui Vasile Boici? E, oare, chiar atît de importantă sansa de a avea un medic în stare să vindece boli grave, încît să nu răspundă NIMENI repetatului nostru apel? (...) Atrag atenția că, acum, nu e prea tîrziu să valorificăm o sansă pe care se pare că destui străini se arată gata să o valorifice. Dar, pentru asta, trebuie să avem ureche care să audă noul”. (Adrian PĂUNESCU — „Magazin” — 18 XI 1972)

DOCTORUL BOICI ARE CUVÎNTUL

„Dar este inacceptabil ca, de 18 ani încoace, un medic să vindece în România boli atît de perfide și nimeni să nu facă nici cel mai neînsemnat gest de protejare a șansei; de 18 ani nimeni n-a avut timp să cerceteze serios cazul Boici?” (Adrian PĂUNESCU — „Magazin” — 2 XII 1972)

Articole din suita LUMEA CA LUME

„MIRACOLUL BOICIL” ÎN FAZĂ INDUSTRIALĂ

„Dezlegarea oficială a infiorării substanței Boici de către „Terapia” a fost semnată cu ocazia unei ședințe de lucru organizate la Timișoara de Ministerul Sănătății și Academia de științe medicale, pe data de 20 III 1973. Medicamentul a primit numele „Boicil-forte”, la dorința autorului. Pînă la 10 august a fost expeditat staționarului experimental, creat pe lângă Spitalul clinic nr. 2 din Timișoara, peste 30.000 de fiole”. (Extra-se dintr-un interviu cu Ștefan Mureșan, directorul Fabricii de medicamente „Terapia”, Cluj). („Flacăra” — 8 IX 1973)

MĂRTURII DIN PRIMELE ZILE DE LUCRU ALE DOCTORULUI VASILE BOICI DUPĂ BREVETAREA MEDICAMENTULUI SĂU

„Doi cetățeni din Calafat, soț și soție: — Doctore, mi s-a spus de către cineva din București că toți care ne-am tratat cu Boicil murim după șase luni. Fiti bun și vedeți cînd împlinim șase luni, cît mai avem de trăit?”

Doctorul, calm: Ieri ați împlinit șase luni...

Pentru cazul doctorului Boici hiperbola a căpătat, uneori, proporții homerice. Unii au spus că mor jumătate din cei tratați. Profităm de ocazie și le răspundem tuturor: „Vor muri toți”. Dar fiecare la vremea lui. Și nici unul nu va muri de Boicil. Dovada: aproape 12.000 de cazuri tratate. Altfel de ce ar fi 30.000 de bolnavi înscrisi pentru tratament? Din România, S.U.A., Iugoslavia, Danemarca, Italia, Venezuela, Canada, Ungaria și cine mai știe de unde”. („Flacăra” — 24 XI 1973)

INTERES NEOBIȘNUIT ÎN JURUL UNEI SPERANȚE NUMITE BOICIL

„În pofida rezultatelor excelente, apariția pe piață a Boicilului a întârziat, dar apariția lui în public — prima — a avut loc nu demult, odată cu inaugurarea Expoziției realizării economiei naționale. Boicilul fiind găzduit în pavilionul de chimie, unde a stîrnit un interes neobișnuit”. (Cu toate acestea, Boici își exprima regretul de a „nu putea asigura tratamentul decît unei zece părți din numărul bolnavilor care sosesse la Timișoara în nădejdea de a găsi alinaarea pentru dureri”). („Flacăra” — 21 IX 1974)

ULTIMA IZBÎNDĂ A BOICILULUI

„Dr. Aurel Lepădatu: „Tratarea lui Detroit și însănătoșirea lui deschid un nou drum în medicina veterinară”. (Reportaj despre salvarea celui mai valoros taur din țară, adus cu bani gozi din Danemarca). („Flacăra” — 12 X 1974)

„DOCTORUL BOICI ȘI BOICILUL AU REVOLUȚIONAT LUMEA DIN PUNCT DE VEDERE AL REUMATISMULUI” (ARAGON EXPRES)

Ziare din Iugoslavia, Italia, Spania etc. subliniază importanța medicamentului. În ianuarie sosesse 80 de bolnavi spanioli etc. Dar... Așezînd aici, în această pagină, răsunețul internațional de care se bucură medicul timișorean și invenția sa, ne vedem nevoiți, cu părere de rău, să diluăm tonul optimist al finalului. În ciuda tuturor promisiunilor, Boicilul n-a apărut încă în circuitul public, adică în farmacia, datorită nestabilității prețului de vânzare. E greu de aflat unde s-au încercat lucrurile. Care aprobare n-a sosit. Diverselor foruri implicate în trimiterea medicamentului către farmaciile pazează responsabilitatea de la unul la altul, în vreme ce fabrica „Terapia” din Cluj-Napoca, proprietara brevetului, amină —

datorită motivelor explicate mai sus — producerea pe scară largă a medicamentului”. („Flacăra” — 28 XII 1974)

BOICIL: CONFIRMĂRI ȘI PERSPECTIVE. DE CITEVA SĂPTĂMINI, MEDICAMENTUL SE AFLĂ ÎN FARMACII!

„Revenim astăzi cu noi amănunte, a-nunțînd mult așteptata apariție în farmacia a Boicilului sub formă de fiole injectabile, ambalate în cutii, la preț de 35 de lei cutia. (...) Inițiat inițial numai pentru un an. Centrul experimental de la Timișoara a împlinit de curînd doi ani de existență, numărul tratamentelor efectuate depășind cifra de patruzeci de mii”. („Flacăra” — 31 V 1975)

CE MAI FACE DOCTORUL VASILE BOICI ?

„Consecventă, presa străină a continuat să se intereseze de activitatea și realizările medicului timișorean. Într-un amplu reportaj publicat de ziarul belgrădean „Vecernje Novosti”, se subliniază marile

Născut la 11 ianuarie 1914 în satul Suzad, comuna Bogda, Timiș. A terminat mai înții Academia comercială, apoi, urmînd unei pasiuni mai vechi și statornice, s-a înscris la Facultatea de medicină din Timișoara, pe care a absolvit-o tîrziu, către 40 de ani, fiind apoi repartizat la Moravița. Mama lui a fost moașă comunală. La Moravița pune la punct un nou leac împotriva durerilor reumatismale, al cărui renume se răspîndește cu viteză fulgerului. Dar, după propria mărturisire a lui Boici, tratamentul a trebuit să rămînă în clandestinitate aproape 18 ani! Apoi, ca o şansă a vieții, a apărut Adrian Păunescu. „Dacă nu exista Adrian Păunescu, spune mereu doctorul Boici, atunci nici Boicilul n-ar fi existat vreodată!” Probabil că așa și este.

Medicamentul său, cu deosebite acțiuni antialgice și troficizante, și-a dovedit mai ales din punct de vedere practic utilitatea. Asta era totuși lucrul cel mai important, de care a fost informat și poetul Adrian Păunescu, deținătorul unor rubrici sociale în ziarul „România liberă” și în revista „Magazin”. Așa a aflat lumea despre Vasile Boici.

În ziua de 8 noiembrie 1973, OSIM a decîș brevetarea medicamentului, ca invenție ce astfel era recunoscută în mod oficial. Ministerul Sănătății a dispus inițierea la Timișoara a unui Centrul experimental pe bază de Boicil, tratamentul s-a extîns la Băile Felix și Herculane. Rezultatele au fost extraordinare. Fiolele injectabile au început să se producă la Fabrica de medicamente „Terapia” din Cluj-Napoca. Anul 1975 a însemnat, practic, intrarea în circuitul oficial al tratamentului cu Boicil-forte, aplicat de acum nu numai la Timișoara, de autorul său, ci și în multe clinici și spitale din țară. Ceea ce nu înseamnă, în nici un caz, că n-au mai fost probleme în continuare.

merite ale tratamentului cu Boicil-forte în ameliorarea și vindecarea maladiilor reumatismale, tratamentul fiind socotit, cităm, iefin, prompt și deosebit de eficient (...). Afară de blocul atrio-ventricular despre care aminteam, Vasile Boici mai are un al înimă. Amărăciunea că Ministerul Sănătății nu dirijează către Centrul experimental medici tineri și pasionați la specializare, pentru aprofundarea metodei de injectare care este, de asemenea, originală. Medici mai vin, care cum poate, pe banii și pe conceiul lor, iar lucrul acesta nu i se pare inventatorului firesc. Nici nu este”. („Flacăra” — 29 IV 1976)

DOCTORUL BOICI S-A REÎNTORS LA CLINICĂ

„După ce, ani la rînd, a alinat durerea din oasele a mii și mii de pacienți, trîndu-le reumatismele cu medicamentul gîndit și realizat de el la Timișoara, doctorul Vasile Boici a devenit el însuși pacient, ajungînd pe masa de operație. Operația în sine a durat patru ore, calculul billiar care a fost înlăturat avînd mărimea unei nucii. Totodată, s-a extirpat vezica billară și au fost extrase mai multe piatricele migratoare care amenințau blocarea ca-

nalului coledoc. Au urmat cinci zile la reanimare și o reîntoarcere în salonul de spital, pentru alte trei săptămîni. Încă trei săptămîni a stat în casă, mai mult în pat, iar de cîteva zile s-a prezentat din nou la lucru. la Centrul experimental. (...) În altă ordine de idei, doctorul Boici declară că așteaptă cu nerăbdare apariția broșurii despre Boicil, scoasă prin grija CNST și prin strădania doctorului Radu Ozun, din Ministerul Sănătății”. („Flacăra” — 2 IX 1976)

MEDICAMENTUL „BOICIL FORTE” ȘI-A RECONFIRMAT MAREA SA VALOARE TERAPEUTICĂ

„Au trecut, așadar, 20 de ani de cînd doctorul Boici a efectuat primele experiențe de laborator și primele testări pe animale, utilizînd extractul vegetal obținut din hellebodus species; trei ani de la obținerea brevetului de inventator și doi ani de la fabricarea medicamentului ce-i poartă numele. Două decenii, răstimp în care, divinizat de unii și contestat vehement de alții, asaltat de mii de suferinzi, dar în același timp neînțeles și denigrat de nu puțini colegi de breaslă — doctorul Boici a luptat aproape singur, handicapat nu o dată de greutatea și privațiuni aparent insurmontabile. Transformat într-o vreme în personaj de legendă, grație unei adevărate literaturi orale, medicul timișorean a izbutit treptat să cucerească atestarea oficială a metodei sale curative, să devină ceea ce era de fapt: o personalitate contemporană a școlii naționale de medicină. Astăzi despre efectele miraculoase ale medicamentului „Boicil-forte” vorbesc cu respect recunoștință nu numai beneficiarii direcți, bolnavii tratați și vindecați, ci primul rînd numeroși medici reumațiști care, la ora actuală, dispun deja de o cludentă experiență în administrarea verificarea eficienței terapeutice în diverse unități medicale din țară. Masa rîndă, ținută recent în cadrul celui de-doilea. Congres latin de reumatologie, izbutit să demonstreze tocmai acest lucru, vorbitorii făcînd uz în primul rînd de o bogată cauzistică, de rezultate factuate pe esanțioane largi de pacienți”. („Flacăra” — 30 IX 1976)

CERCETAREA DE LABORATOI A CONFIRMAT VALOAREA DEOSEBITĂ A BOICILULUI

„Avînd de înfruntat o sumedenie de aversități, unele datorate relei-voințe, a tele explicabile prin poziții antiștiințifice, fiindcă numai așa poate fi etichetată respingerea deliberată a unei idei, fără verificarea ei prealabilă. Boicilul și-cîștigat anevoie un loc sub soarele medicinei românești, la impunerea și brevetarea sa contribuînd în mod decisiv valoarea excepțională a medicamentului, probată prin ameliorări și vindecări plasate dincolo de orice dubiu, la care s-a adăugat, mai ales în vremea din urmă, sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, for care, înaintea ministerului lui de resort, a manifestat un interes deosebit față de Boicil. (...) Iată că astăzi putem afirma, nu fără satisfacție, că ultimul dintre rezervele legate de impunerea Boicilului a fost spulberată. Cu puțin timp în urmă, prin intervenția energetică a CNST, Boicilul a intrat în posesia unei documentații științifice remarcabile, care nu numai că nu vine să contrazică efectele practice obținute de medicamentul în discuție, CI CONFIRMĂ ÎNTRU TOTUL CALITĂȚILE DE EXCEPȚIE al Boicilului. Astfel, după cum menționează un raport științific semnat de profesorul doctor docent Ștefan Gavrilăscu, rectorul Institutului de medicină din Timișoara, în urma studierii efectelor terapeutice ale Boicilului la 400 de bolnavi cu diverse afecțiuni reumatismale, s-a putut constata că: „Boicilul este un preparat cu efecte antialgice puternice; preparatul este bine suportat de bolnav, efectele adverse fiind puțin importante și foarte rar întîlnite” etc. (...) („Flacăra” — 18 VIII 1977)

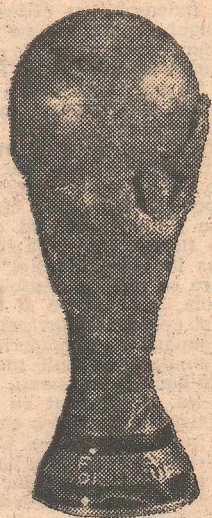
SUPUNEM ATENȚIEI: SITUAȚIA BOICIL

„Existența Boicilului nu mai poate fi pusă la îndoială. După trei ani de practicare a tratamentului, după răspunsuri implicite date multora dintre cei neîncrezători, Boicilul există. Ca medicament și tratament. Fiolele cu Boicil își au locul în farmacia. Nu numai în România, ci în multe țări producătoare de medicamente, Boicilul e recunoscut ca atare. De la 1 Iulie 1973 la 31 octombrie 1977 pentru taxele de tratament, consultații și spitalizare s-a încasat de la cetățenii străini suma de 877 356 lei în valută.

Și totuși... S-a conturat, oare, deplin un statut al Boicilului? S-au făcut oare toate cercetările științifice necesare? Dacă da, așteptăm comunicarea lor. Dacă nu, sintem datori să solicităm grabirea lor. Centrul metodologic există el, oare? A primit doctorul Vasile Boici vre-o recompensă pentru ceea ce a dat medicinei și, în fond, țării lui? Dacă da, am dori să popularizăm faptul. Dacă nu, am dori să grăbim rezolvarea (și a acestei situații) pentru ca să nu fie prea tîrziu. Dintr-o călătorie la Timișoara (de unde și transmitem rîndurile de față), aflăm cîteva noutăți și considerăm că supunîndu-

E SIGUR, ACEASTĂ CUPĂ VA RĂMÎNE ÎN EUROPA!

A luat sfârșit, sub cerul incins al Spaniei, și al doilea tur al Mondialului '82. Sita a cernut și, spre surprinderea multora, au rămas în afara semifinalelor echipe bine cotate, între care „vedetele” cii de Sud, actuala campionă mondială Argentina și marea favorită Brazilia înaintea partidelor de joi, Polonia - Italia la Barcelona și R.F. Germania - Franța la Sevilla, o singură certitudine: Cupa va rămâne în Europa! Bătrînul continent a cîștigat marea bătălie a fotbalului și a nervilor, una din reprezentantele sale urmînd să devină, duminică seară, noua campionă a lumii.

O scenă care a făcut vilvă, dînd culoare Mondialului: șeful Federației kuweitiene, a coborît din tribună spre a-l convinge pe arbitrul Stupar să anuleze un gol marcat de Giresse la scorul de 3-1 pentru Franța! După ce se zice că a amenințat cu retragerea echipei din teren, gesturile sale au fost interpretate în acest sens, șeful l-a determinat pe arbitru să revină asupra deciziei sale inițiale și să anuleze un gol valabil! Urmarea: Stupar a fost suspendat, iar Federația din Kuwait amendată cu 12.000 de dolari. Șeful însă se apăra în ziarul spaniol „Marca” din 25 iunie: „noi nu sîntem dintre aceia obișnuși să ia terenurile cu asalt. Asta e o chestiune foarte clară. Dacă eu am intrat în teren, am făcut-o numai pentru a salva meciul”. Supărat pe F.I.F.A. care l-a chemat la ordine „asa cum un profesor își cheamă elevul”, el și-a ieșit din fire („F.I.F.A. e mai ceva decît mafia”), dar a acceptat că „tengo grandes amigos en la FIFA”. N-ar fi exclusiv însă, sugerează ziaristii prezenți la „El Mundial”, ca la Congresul F.I.F.A., programat pentru zilele de 10 și 11 iulie, la Madrid, șeful Fahd, el însuși membru în Federația internațională, să retrătească afirmațiile făcute. Se zice că, rugat să comenteze, „Joao Havelange ar fi lasat o porțiuță deschisă: „ce nu spune omul la nervi”.

Mingile, o problemă?

Mingile folosite în Spania, în exclusivitate marca „Tango” aparținînd reputei firme „Adidas”, sînt pe punctul de a deveni subiect de discuție și, mai mult încă, de controversă. Acuzat de primirea unui gol parabil în meciul cu U.R.S.S. de la Sevilla, portarul brazilian Valdir Peres s-a apărut în felul următor: „mingile cu care se joacă sînt parcă anume concepute pentru atacanți. Fîind cînd prea puțin, cînd prea mult umflăte, ele capătă traiectorii neastepărate, obligîndu-ne la o vîgilență deosebită și, mai periculos, expunîndu-ne la surprize dintr-o parte sau alta”. Declarația a trecut, firește, neobservată, golul au pricina fiind pus pe seama lipsii de abilitate sau de formă a portarului Valdir Peres, a carui valoare rămîne, oricît s-ar strădui al

meș înainte meciului cu Brazilia, Maradona și-a exprimat temerile. Cred, a zis el, că vîrsta de aur a fotbalului argentinian se va sfîrși odată cu acest Mondial. Partida cu Brazilia a confirmat această rețineră, campionii lumii, învingîți net cu 3-1, părăsind competiția încă din turul II. Decepția a fost, firește, imensă, iar ziarile argentiniene au reacționat în consecință, atacîndu-l violent pe selecționerul Luis Cesar Menotti. Iată cîteva mostre: „Menotti va pleca, asta e sigur” („Convicción”), „Menotti n-a acordat încredere tinerilor spre a-si păstra protejajii” („Cronica”), „E nevoie de un nou antrenor, care să conducă discret, fără complexe de superioritate, fără ambiții nemăsurate și, mai ales, cu talent” („Nacion”). Cel vizat, „om admirabil”, cum l-a numit Maradona în ciuda multor neînțelegeri („Diego” n-a fost folosit, reamintim, în amicalele cu Polonia și Cehoslovacia dinaintea mondialelor), și-a păstrat însă calmul, căutînd să se explice. N-am renunțat la Kempes, a declarat el, socotînd că Mario poate găsi oricînd o soluție salvatoare, iar Maradona, e drept nu în cea mai bună formă, a clacat din cauza per-

Nota de plată

secuțiilor la care a fost supus sub ochii complici ai arbitrilor. În cîntinuire: „deși mi s-a propus, nu-mi voi reînnoi contractul. Sînt foarte legat de Ramos Costa, președintele Valenciei, dar asta nu înseamnă că-l voi antrena echipa. Succesorul meu la cîrma naționalei nu va acorda, e sigur, încredere acelorași băieți și asta mă face să cred că e sfîrșitul unei epoci de glorie”. Înaintea plecării spre casă, la o ultimă conferință de presă, Maradona a refuzat să vorbească. Ziaristii însă au notat că arăta rău și că nu se răscese de 3-4 zile. Passarella și Ardiles n-au ieșit nici ei din mutenie, iar Kempes, golgeterul din 1978, foarte slab la „El Mundial, n-a zis decît „imi pare atît de rău de parcă mi-ar fi murit o rudă apropiată”. Fumînd țigară de la țigară, Menotti și-a asumat întreaga responsabilitate a eșecului, subliniînd că „nu sînt un general care să abandonează trupa la ora retragerii. Vreau să cad primul”. Avionul care l-a purtat pe foștii campioni ai lumii spre Argentina a aterizat luni în zori, pe aeroportul din Buenos Aires. Am ales special această cursă, a făcut haz de neceaz purtătorul de cuvînt al Federației, ca să n-aiă cine ne flutera? Amatori însă s-au găsit, marcînd cu huidulele lor, vorba lui Menotti, sfîrșitul unei epoci de glorie. O glorie, s-o spunem deschis, la care au contribuit nu doar „don Cesar” și ai săi, ci și arbitrii Mondialului din 1978. Mai corect zis, bășica s-a dezumflat, Menotti urmînd să achite, primul, nota de plată.

să demonstreze contrariul, sub cea a coechipierilor săi din cîmp. Numai că, în curînd, alte două opinii au readus problema în prim plan. Dacă Eder, unul din atacanții formației lui Tele Santana, și-a exprimat entuziasmul, „cu o astfel de mîngie poți încerca orice și n-ai de ce să te temi că nu vei reuși”, în schimb, un alt portar, Allan Rough (Scoția), s-a plîns de calitatea lor, afirmînd că „sînt capabile de tot felul de poze”. Chemat și-și dea cu părerea, Leao, cel care a apărut poarta Braziliei la mondialele din 1974 și 1978, a aruncat o piatră în grădina lui Valdir Peres: „nu există o problemă a mingilor. E o greșală să dai vina pe ele pentru a evita senza unora greșeli inadmisibile”. Chiar așa, vorba mai veche în fotbal, mingile se rostogolesc la fel pentru toată lumea, dar una e Dasaev sau Nkono și alta Valdir Peres!

Ultima linie dreaptă

S-au încheiat, luni seara, și întrecerile din cadrul grupelor, El Mundial '82 intrînd de-acum în ultima sa linie dreaptă, care începe, în 8 iulie, cu meciurile semifinale. Să încercăm, stimați cititori, pe baza celor văzute și a celor citite, o scurtă analiză a partidelor din grupe.

Grupa A

Rezultate: U.R.S.S. - Belgia 1-0; Polonia - Belgia 3-0; Polonia - U.R.S.S. 0-0.

La golaveraj, grație celor 3 goluri înscrise de Boniek în poarta Belgiei, s-a calificat echipa Poloniei, surprinzător reîntră în circuitul „marilor puteri” ale fotbalului, dar foarte aproape, iată, de performanța din 1974, cînd a dobîndit medaliile de bronz ale mondialelor din R.F.G. Antonin Piechniczek a reușit, într-un interval relativ scurt (n-are decît un an și jumătate de cînd antrenează naționala), să închege o garnitură solidă, cu o apărare fermă, un mijloc laborios (excelent Matysik) și un contraatac fulgerător, animat de Boniek și Smolarek. În meciul de „quite ou double” cu U.R.S.S., polonezii au jucat economicos, iar Boniek, acest Daniel Olbrychski al fotbalului din țara sa, n-a strălucit, izbutînd doar să primească un cartonaș galben, care-l va obliga să privească semifinalele de pe tușă! Nici adversarii însă, cărora le trebuia o victorie datorită golaverajului mai slab (+1 față de +3), n-au avut forța de a sparge o apărare calmă și exactă. Sovieticii au atacat, e drept, mai mult, dar fără eficiență. Nici Blohin n-a fost în apele sale, iar lui Senghelia, ca de obicei, nu i-a ieșit mai nimic. Păcat că, prin eliminarea echipei din competiție, nu-l vom mai vedea apărînd pe Dasaev, unul din cei mai dotați portari ai Mondialului.

Belgia, fără portarul Pfaff și fundașul Gerets (acesta încă în convalescență după o comotie), n-a mai rezistat, lăsînd în urma ei numai victoria din debut, 1-0 cu Argentina.

Beskov: „N-am bătut Polonia pentru că linia noastră de mijloc a evoluat slab”; Thys: „Ca să fii sincer, mă așteptam la mai mult de la băieții mei în grupă, dar așa a fost să fie”; Piechniczek: „Fără Boniek, ne va fi foarte greu în semifinale”.

Grupa B

Rezultate: R.F.G. - Anglia 0-0; R.F.G. - Spania 2-1; Spania - Anglia 0-0.

După un egal „de salon”, l-a revenit Spaniei rolul de arbitru în grupă, dar gazdele Mondialului n-au fost la înălțimea așteptărilor. Au pierdut meciul cu R.F.G., un meci în care Littbarski (22 de ani, F.C. Köln) l-a păcălit pe apărătorii lui Santamaria și, mai ales, pe portarul Arconada, au terminat la egalitate, greu, cu Anglia, trăgînd de timp din răspuțeri.

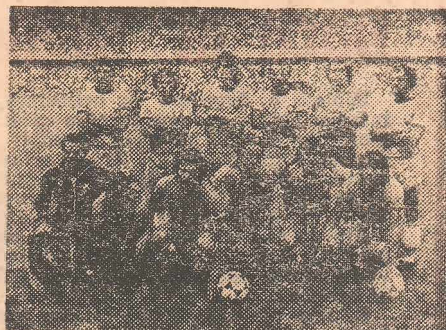
Insularii, cărora le trebuia o victorie la cel puțin două goluri în fața Spaniei, au aruncat în joc și ultimele „cărți”, Keegan și Brookling, primul incomplet refăcut, dar n-au izbutit să marcheze, deși ocazii au avut. Prin eliminarea Spaniei, gazdele unui mondial au rămas în afara semifinalelor pentru prima oară după 1970, dar președintele Comitetului de organizare al campionatelor, Raimundo Saporta, și-a manifestat optimismul: „nu cred că scoterea Spaniei va influența reușita competiției”. Ca și, în turul I, Camerunul, Anglia a părăsit întrecerea fără să fi cunoscut înfrîngerea.

Derwall: „Sînt pe deplin satisfăcut de echipă”; Greenwood: „În general, am jucat peste ceea ce se aștepta de la noi. Am folosit o serie de jucători tineri, cărora lecția Mondialului le-a prins, sînt convins, foarte bine”; Santamaria: „N-am nimic de reproșat nimănui, am fost eliminați de o echipă mai bună” (n.n. R.F.G.).

Grupa C

Rezultate: Italia - Argentina 2-1; Brazilia - Argentina 3-1; Italia - Brazilia 3-2.

S-a calificat, împotriva tuturor pronosticurilor, squadra azzurra, victoria ei în fața Braziliei pe cit de nescontată, pe atît de meritată, aruncînd Roma și întreaga Italie în delir! Un carusel fantastic, transmitem France Presse, s-a desfășurat în „cetatea eternă”, mii de tifosi manifestînd pe străzi pînă noaptea tirziu. Deși a prestat un fotbal economicos și, în mare parte, lipsit de spectaculozitate, echipa lui Bearzot s-a arătat, față de meciurile din preliminarii (3 egalari), în creștere, învingînd de fiecare dată fără dubii. Zoff a apărut „ca la carte” (ce-ar fi însemnat Brazilia cu Zoff în poartă?), iar apărătorii italieni, adică restul jucătorilor de cîmp mai puțin Rossi, s-au bătut pentru fiecare mingie cu o energie și o ambiție extraordinare. După ce l-a anihilat (nu totdeauna sportiv, e drept) pe Maradona, nepuizabilul Gentile l-a luat în primire și pe Zico, făcîndu-și datoria pînă la capăt. Marea surpriză a oferit-o însă Paolo Rossi. Reîntră după o suspendare de 2 ani, dictată pentru amestecul său în afacerea „Fotonero”, Rossi n-a conving pînă luni seara, selecționerul Bearzot fiind

A venit în chip de mare favorită, prima la toate „bursele”. După 2-3 cu Italia, a plecat în chip de mare invinsă. Dar, deși n-a ajuns nici măcar în semifinale, de această echipă ne vom reaminti oricînd cu plăcere. E Brazilia lui Zico, Socrates, Eder și Falcao, dar și a lui Valdir Peres și Loui-sinho.

vehement atacat de presă pentru încăpățînarea de a-l menține între titulari. Contra Braziliei, Rossi și-a reconfirmat clasa, „copilul teribil” al fotbalului italian marcînd 3 goluri, unul mai frumos și, firește, mai util ca celălalt.

Dacă Argentina nu prea a contat, ea avînd 11 vedete, dar nu și o echipă, Brazilia în schimb a crezut, pînă în minutul 90 al partidei cu Italia, în steaua sa. Peie, în glumă?, în serios?, mai crede și acum: „nu se poate! Brazilia e cea mai bună formație a Mondialului nu accept iduca că ea a fost eliminată?!” Socrates și ceilalți însă n-au mai fost lăsați să-și facă jocul, fiind surprinși și incomodați de stilul „pe viață și pe moarte” al italienilor. Aceștia, deși un pic teatrali, deși un pic cabotini, s-au calificat, repetăm, pe merit, dînd dovadă de virtuozitate și alcătuiînd un „11” omogen, harnic și ambițios.

Bearzot: „Brazilienii ne-au luat în glumă și asta le-a fost fatal. Am exploatat fiecare din erorile lor”; Santana: „Ar fi meritat, cred, să cîștigăm acest campionat, dar am greșit lăsînd prea multe spații libere în apărare. Acest jucător abil și inteligent care e Rossi ar fi trebuit marcat mai strîsnic”.

Un jucător căruia echipa Franței îi datorază mult: Michel Platini.

Grupa D

Rezultate: Franța - Austria 1-0; Austria - Irlanda de Nord 2-2; Franța - Irlanda de Nord 4-1.

Calificarea Franței, după jocurile bune din turul I, n-a mai surprins pe nimeni, deși puțini erau cei care, înainte de campionatul, acordau formației lui Hidalgo vreo șansă! Franța a cîștigat datorită liniei mediane, alcătuită din fotbalisti tehnici, energici și neobosiți. Fostul internațional englez Geoff Hurst, azi în „comandamentul” lui Greenwood, zicea: „Cînd ai în teren băieți ca Platini, Giresse, Tigana, Genghini și Laros, n-ai de ce să te temi!”. Băieții lui Hidalgo au zburdat în partida cu nord-irlandezii (aceștia de nerecunoscut, fără vlagă și cu un portar, reputatul Jennings, mereu depășit), aducîndu-i aminte antrenorului Billy Bingham de meciul de la mondialele din Suedia (1958), 4-0, cînd antrenorul nord-irlandez de azi a evoluat ca aripă dreaptă. Ca și Irlanda, Austria „s-a stîns” în preliminarii, portarul Konclia nepuțin rezista de unul singur. Selecționerul Schmidt a renunțat în cele din urmă și la Frankl, dar n-a găsit nici o soluție. După 24 de ani, echipa „cocoșului galic” s-a calificat, la o medalie.

Hidalgo: „Mi-a fost teamă de Irlanda, dar băieții mei au jucat mai bine. Ită gîndesc tot mai serios la finală”; Bingham: „Cred că pentru o țară ca a noastră, cu numai un milion și jumătate de locuitori, s'ajunge la un singur meci de semifinale e formidabil”; Schmidt: „Atacul n-a dezamăgit”.

Lumea în care trăim

Dacă ar îngheța cheltuielile militare...

Faptele o dovedesc cu prisosință: în ultimii ani cursa înarmărilor a evoluat într-un ritm infernal. În șase ani fondurile alocate pe plan mondial înarmării, producerii, perfecționării și stocării de noi arme — mai ales a armelor atomice, ca și a altor tipuri de arme de distrugere în masă — s-au dublat. În 1981 pentru înarmare s-au cheltuit circa 650 miliarde dolari. O sumă fantastică.

Așa se face că lumea dispune astăzi de o capacitate distructivă enormă, de uriașe arsenale supraaglomerate cu unele dintre cele mai moderne și sofisticate arme și sisteme de arme.

Este o realitate îngrijorătoare care neliniștește profund toate popoarele lumii. Este o realitate cu atât mai îngrijorătoare cu cât ea s-a agravat în perioada care a trecut după 1978, anul în care a avut loc prima sesiune specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite consacrată dezarmării. O realitate care a evoluat într-o direcție opusă total concluziilor și documentelor adoptate cu acel prilej. În loc să se diminueze, cursa înarmărilor a continuat în ritmuri tot mai înalte, a sporit neconținut volumul cheltuielilor militare, s-au intensificat eforturile pentru crearea și producerea de noi tipuri și sisteme de arme cu capacitate de distrugere tot mai mare.

Astăzi, mai mult ca oricând, problema fundamentală a omenirii, este pacea sau războiul. Pe deplin conștienți de pericolul unui război nuclear, de urmările deosebit de grave pe care cursa înarmărilor le are pentru întreaga omenire, poporul român apreciază că trebuie să se facă totul ca la actuala sesiune specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite consacrate dezarmării să se ajungă la adoptarea unor hotărâri și măsuri concrete menite să pună capăt acestei evoluții primejdioase. Există posibilitatea și trebuie făcut totul pentru a se opri rușinoasa cursă a înarmărilor, să se ajungă la instaurarea unui climat de încredere și colaborare. Este sensul major al programului românesc de dezarmare prezentat de la tribuna O.N.U. din îndepărtarea prezidențului Nicolae Ceaușescu.

După cum se știe, în scopul stăvilirii cursei înarmărilor, încă cu mulți ani în urmă, România a propus cu diferite prilejuri, și în diferite foruri internaționale, inclusiv la O.N.U., ca un prim pas, ca o primă măsură efectivă pentru trecerea la dezarmare, reducerea cheltuielilor bugetare militare. România consideră că cheltuielile militare mereu mai mari, provoacă imense dificultăți și grave distorsiuni în dezvoltarea economico-socială a tuturor țărilor, îndeosebi a celor în curs de dezvoltare, accentuează criza economică mondială, reprezintă un obstacol major în calea lichidării subdezvoltării și a instaurării unui ordinii economice internaționale, a obținerii unor progrese reale pe calea realizării stabilității economice și politice mondiale. Și încă ceva — creșterea bugetelor militare înseamnă noi arme și noi stocuri de armamente, iar existența acestora înseamnă, de cele mai multe ori, așa cum o dovedește experiența, accentuarea stării de tensiune și încordare, de conflicte între diverse țări. Iată de ce, în programul privind poziția și propunerile

României cu privire la problemele dezarmării, prezentat sesiunii speciale a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, program ce reflectă inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, țara noastră propune, în scopul stăvilirii cursei înarmărilor, înghețarea cheltuielilor militare la nivelul anului 1982, și trecerea la reducerea lor, până în 1985, cu 10-15 la sută.

Fondurile astfel eliberate ar putea să fie folosite în proporție de 30 până la 50 la sută pentru sprijinirea eforturilor țărilor în curs de dezvoltare, iar restul pentru crearea de noi locuri de muncă și realizarea altor măsuri de ordin economic și social în țările care efectuează aceste reduceri. Vă puteți imagina efectele binefăcătoare ale unei asemenea măsuri pentru popoarele țărilor în curs de dezvoltare, dacă — așa cum au calculat specialiștii — numai 1,5-2 miliarde de dolari afectați suplimentar în fiecare an ar putea determina lichidarea în 10-15 ani a analfabetismului pe întreaga planetă. Sau alt exemplu: afectarea unei sume de 18-20 de miliarde de dolari anual țărilor în curs de dezvoltare ar putea conduce la supraviețuirea celor circa 50 de milioane de oameni, dintre care 12 milioane de copii, care mor anual din cauza foametei și a bolilor provocate de subnutriție.

România consideră că pentru încurajarea eforturilor în domeniul reducerii cheltuielilor militare o însemnată deosebire ar avea adoptarea unei declarații a Adunării Generale a O.N.U. cuprinzând principiile care trebuie să guverneze activitățile statelor în domeniul înghețării și reducerii bugetelor militare.

Este o idee ce degajă realism și responsabilitate. Realism, deoarece este pe deplin posibil să se ajungă încă de pe acum la reducerea bugetelor militare, ceea ce ar fi în interesul tuturor statelor. Responsabilitate, deoarece reflectă seriozitatea și grija cu care România abordează cele mai acute probleme ale lumii de astăzi. Aceasta și explică faptul că propunerea țării noastre s-a bucurat de o largă apreciere în rândurile participanților la sesiunea specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Dealtfel, numeroase declarații și comentarii ale presei internaționale s-au referit la valoarea politică și practică a aplicării unei asemenea măsuri.

Dar realizarea ei depinde de voința statelor, a tuturor membrilor Organizației Națiunilor Unite de a realiza pași clari în direcția dezarmării. Momentul core fapte concrete. Începutul este, de obicei, greu. Dar el trebuie făcut. Acum, înalte de a fi prea tirziu. Pentru a salva planeta de distrugerii, pentru a asigura pacea lumii trebuie stopată netrăzită cursa înarmărilor. Ceea ce înseamnă înghețarea cheltuielilor militare, și, apoi, reducerea lor.

Este o idee în consens cu aspirațiile popoarelor, o idee pe care o regăsim pe pancartele celor ce manifestează în zeci și sute de orașe ale lumii pentru pace și dezarmare.

O idee pentru care România socialistă militează cu convingerea că poate fi realizată imediat, fără tergiversări.

AL. PINTEA

Mondo umano ?

Comorra și armistițiul

Între atâtea războaie — mai mari sau mai mici — cu atâtea implicații și, îndeosebi cu atâtea victime și pagube materiale pe care le consemnăm, iată unul în care se consemnează un armistițiu. În seara zilei de 24 mai, automobile de diverse mărci, cu pasageri numeroși sau puțini, dar cu foarte multe măsuri de precauție, s-au îndreptat spre Varcaturu. Este o mică localitate de pe coasta italică, la nord de Neapole. S-au strins cel puțin șase sute de membri ai celebrei Comorra (lumea interlopă italiană). Au ajuns la vila „familiei” Nuvoletta, care se află la cutite cu clanul Cutolo, apreciat a fi cel mai celebru și cel mai sangvinar dintre liderii grupurilor „comorriste”. În prima jumătate a lunii mai, dintre cei 20 bandiți impușcați, 15 erau oamenii lui. Confruntat cu asemenea probleme și mai ales cu o realitate ce nu-i mai suride, Cutolo a cerut întrunirea. (Cîndva, banda lui număra mii de membri, iar acum carabinieri cred că ea „s-a dezagregat” fie pentru că pe aceștia i-a apucat frica, fie pentru că și-au pierdut încrederea în el. Se presupune că, astăzi, el mai are doar 500-600 fideli).

În aprilie, Cutolo ajunsese în închisoarea de pe Asinara, o insulă aflată la nord-vestul Sardiniei, fiind acuzat că servise ca intermediar între stăstirele „Brigăzii roșii”, care luaseră un oșteac, și reprezentanții unui partid politic italian. S-a constatat atunci că, deși Cutolo se bucura de un regim special, Asinara — își primea liber vizitatorii, beneficia de un telefon și de televizor în celulă — în rest, exilul nu-l prea priia. Nu mai putea veghea asupra afacerilor sale, cîndva atât de prospere.

Așadar, Cutolo s-a neliniștit asupra viitorului bandei sale și a comunicat opinia omologilor săi. Mulți i-au împărțit-o, avînd în vedere atât scandalul provocat de afacerea tratatelor secrete cu teroriștii, cât și exasperarea crescîndă a comercianților supuși unui racket sistematic și ororile crimelor Comorrei care determinaseră autoritățile să strîngă lațul. Raidurile și perchezițiile s-au înmulțit ca și arestații și armele recuperate. Au ajuns după gratii tot felul de „patriști”: „O, Califfo”, căutat de un an, a fost prins în aprilie, la fel în mai, și Puteta Maresca, considerată figură legendară a pogrei napolitane, și iubitul ei, Umberto Ammaturo, prieten al lui Cutolo; în iunie Michele Zaza, „regele contrabandei cu țigări”, a fost arestat și el. Fugării, interpeleți de autorități, șefii de clanuri au ajuns la concluzia că și războiul dintre ei este un pericol grav și-au decis să-i pună capăt. În prealabil, clanul Bardellino și-a trimis liderul tocmai la Toronto să-i consulte pe „nașii” americani. De aici, Antonio (37 ani) care și-a realizat un imperiu prin transformarea automobilelor furate, a venit nu cu statul ci cu o veritabilă somație a „nașilor” americani: „Reglementările voastre de conturi ne deranjează afacerile. Să vă tacă armele sau vă retragem ajutorul”. Și, s-a spus, este un limbaj pe care Comorra îl înțelege bine: după ce 30 de luni luptele intestine dusese-ră la 528 victime, după ce, în aprilie 1981, au încercat un armistițiu iată, la 25 mai a.c., sommet-ul capilor săi ajunge la un armistițiu, e adevărat provizoriu. Aflînd știrea, ziarele au semnalat că pînă și Comorra ajunge la un armistițiu...

DUMITRU CONSTANTIN

Palatul artei VII

Alături de Muzeul de artă de ceară al filmului și ca o anexă a acestuia, se află „Palatul artei VII”, o interesantă și originală colecție de capodopere ale picturii și sculpturii universale reproduse din ceară, în mărime naturală, permițînd astfel vizitatorilor o contemplare în trei dimensiuni mai ales a tablourilor.

Sculpturile sînt reproduse exacte după originale, cel mai adesea făcute din același material ca și acestea, adică marmura.

Statul de ceară costumate, luminate cu piese de decor, sînt prezentate aici în ansambluri identice cu acelea din tablourile respective pentru a da autenticitatea.

Dar să descriem cîteva din aceste minunății.

Pe un perete întreg este expus ansamblul creat după celebrul tablou al lui Leonardo da Vinci (1452-1519) „Cina cea de taină”. Compoziția însăși a ansamblului reprodus îi conferă acestei sui generis copii titlul de capodoperă.

O altă compoziție, „Mona Lisa pozînd pentru Leonardo da Vinci”, reproduse celebrul tablou al Giocondi de o manieră inedită; o statuie de ceară îl înfățișează pe pictor în fața sevălului pe care se află tabloul la care lucrează, iar alături de acesta modelul pe care-l pictează artistul, toate reproduse cu o minuțioasă fidelitate.

Se știe că ultima mare pictură a lui Leonardo, la care acesta a lucrat 4 ani, înfrunghiează zîmbetul enigmatic, vestit în întreaga lume. Cea care i-a pozat a fost a treia soție a marchizului del Giocondo. Ea poartă o rochie închisă, fără inele pe degete, probabil ca semn al doliului pentru copilul său care murise de curînd.

O copie după faimoasa pictură a lui Heinrich Hoffman, pictor german (1824-1895), „Cristos în grădina Getsemani”, este expusă printr-o impresionantă reproducere în ceară în trei dimensiuni.

Tabloul picturii englez Sir Thomas Lawrence (1769-1830), „Fata în roz”, radiază o impresionantă tinerețe în portretul atât de exact reprodus în statuie. Ea devine și mai pregnantă cînd realizezi că această Sarah Moulton Barret a murit la vîrsta de 12 ani, în același an cînd a pozat pentru acest tablou. Edward, fratele fetei, a fost tatăl poetei Elisabeth Barret Browning.

Celebra pictură a lui Thomas Gainsborough (1727-1788), „Băiatul în albastru”, cea mai vestită operă a picturii englez, a fost achiziționată de Galeria Huntington la prețul de 150 000 dolari, cu mulți ani înainte (valoarea actuală a tabloului este evaluată la cîteva milioane de dolari).

Sir Joshua Reynolds, un rival contemporan al picturii englez, observa că albastrul nu poate fi nicodată amestecat împreună într-o pictură. Artistul i-a dovedit că greșeste cu acest portret al unui tânăr fiu de fierar.

Pictor prodigios, Rembrandt van Rijn (1600-1669) a realizat peste 650 tablouri, dintre care vreo 60 sînt autoportrete. Unul din aceste autoportrete este reprodus într-o copie rotundă în ceară.

„Portretul mamei artistului”, de James Mc Neill Whistler, pictor american (1843-1903) a fost numit de acesta „Combi-nație de gri și negru”. Pictorul nu bănuia nicodată că tabloul poate deveni un ansamblu al maternității renumit în întreaga lume. Originalul acestui tablou se află la muzeul Louvre din Paris.

„Gotic american” se numeste tabloul picturii americane contemporane Grant Wood (1892-1942).

Se vede aici o reproducere a unui cuplu de fermieri, tipic pentru vestul mijlociu (Middlewest). Se observă că bărbatul stă în fața hambarului, femeia în fața bucătăriei, fiecare în domeniul său propriu de activitate. Bărbatul stă ușor mai în față dominînd femeia, probabil un indiciu al relațiilor lor personale. Sora lui Grant Wood a pozat pentru această pictură. Ea a vizitat recent Palatul artei VII și a admirat copia din ansamblu.

Într-o sală alăturată se află expuse cîteva statui. La stînga este „Sclavul” de Michelangelo (1475-1564), una din statuile care urmau să împodobească mormîntul Papei Iuliu al II-lea. Originalul acestei statui se află la Louvre.

La dreapta găsești statuia „Venus din Milo”, creată de un necunoscut artist grec cu 200 de ani înainte erei noastre.

Copile după ambele statui, aflate la Louvre, au fost realizate de artiștii muzeului francez.

Alte două grupuri reprezintă copii după celebrele statui, „Leda și Lebăda” și „Moise”.

Prima, al cărei original se află la Muzeul Național Bargello din Florența, Italia, a fost realizat în marmură albă de către un artist din Florența.

A doua statuie, „Moise”, de Michelangelo, este tot o copie în marmură după original. Terminată în 1545, această capodoperă i-a fost comandată marelui artist de către Papa Iuliu al II-lea pentru mormîntul său din Piața Sf. Petru din Roma.

Un impresionant ansamblu realizat din statul de ceară reproduce scena crucificării de pe muntele Golgota.

Un alt ansamblu îl reprezintă pe pictorul francez Henri de Toulouse Lautrec pictînd o dansatoare de can-can în ambianța amețitoare de culori de la Moulin Rouge.

Tabloul lui Rembrandt, „Aristotel contemplînd bustul lui Homer”, este reprodus în ceară după originalul aflat la Muzeul Metropolitan din New York, care l-a achiziționat pentru suma de 2 300 000 dolari. Bustul lui Homer a fost făcut la Louvre, după originalul aflat în capitala Franței.

„Regele Ludovic al XIV-lea”, tablou de Hyacinthe Rigaud, pictor francez (1659-1743), împodobește unul din pereții expoziției Palatului artei VII. Acest portret a fost făcut cînd regele avea 63 ani.

Plăcîndu-i foarte mult, regele l-a păstrat în Palatul de la Versailles și a trimis altul la Madrid, făcîndu-l, totodată, pe Rigaud pictor de curte.

Statuia, decorul și costumul au fost realizate la Paris.

„Cavalerul care ride”, pictura maestrului olandez Frans Hals (1580-1666) e reprodusă într-o statuie de o mare veridicitate. Se știe că în acest tablou, care reprezintă un cavaler pe fața căruia trece expresia fugară a unui zîmbet, ochii personajului urmăresc pe cel care privește pictura prin toată încăperea. Reproducerea în ceară reușește să dea această senzație.

În curtea Interloară a muzeului admirăm „Pieta” de Michelangelo, replica exactă a originalului, creată în Italia din aceeași marmură de Carrara, folosită chiar de Michelangelo. Construirea acestei copii a durat doi ani și ea cîntărește opt tone.

Magnifica sculptură a aceluiași „David”, este sculptată dintr-un singur bloc de marmură, la fel ca și originalul lui Michelangelo. Ea măsoară 6 metri înălțime, cîntărește 10 tone și construirea ei a durat doi ani.

A. IOSEFINI

Lumea se amuză

(După „LUDAS MATYL” — Ungaria).

Octomvrie, itinerar moldav

Din anumiți pomi se scutură frunze măruntel, ca bănuții de aur. La Huși pădurile sunt de aur, și fosnesc, fosnesc. În fața sălii de la Vaslui, actorul C. Tănase (1890-1945), cum e săpat în piatră, privește într-o cofetărie în care fumatul e strict interzis! Niște petunii violacee și chircite îi străjuiesc soclul.

Sala cinematografului e de pe timpul lui, neschimbată, să nu-ți tragi sufletul. Încăpe o mină de vasluieni. Altădată, comediantul juca pentru ei fără bani. De unde rețeta la liota lui? ... Natalița... Tucki... Violeta... Lizica...

Codruț trecuse de la „Colos”, unde venise în uniformă de licean, la el. Și, prin scenă, în prostăvan, umbra cu o luminare aprinsă, ieșind și intrând în culise, să-i găsească... nasul! Onceanu, cumnatul lui Tănase, avea tipografie și agenție. Mai târziu, a venit Leiba Goldstein, dosit de mine după decoruri într-o epocă de prigoană... Avea cafenea și pasiune de teatru, spectacolele încheindu-se la el, cu... știuca umplută.

Pe o piatră împrejmuitoare a bisericii Sfântul Dumitru, zidită de Ștefan cel Mare, la Suceava, aștept mașina de Fălțiceni. Deși spre întâi noiembrie, e cald ca vara, să prinzi raci și să iei din cer un siniliu de suflet curat... Toamna bucovineană e cu oameni obosiți, cucuind pe zidul bisericii, cu amintirea lui Arone Pumnul și Eminescu pe pleoape... O fată, ce buchisește „Sportul”, nu știe cum se numește creștinocul edificiu secular, pe care se sprijină cerul limpede al Sucevei. Are acasă, în rama oglinzii, fotografia ba-laoacheșe a lui Pelle...

De lângă altă biserică, centrală, m-a primit cu piatră înțepentă în vint scripcarul Stupca, Ciprian Porumbescu. Și mai sfântul aprig Ștefan cel Mare. Să-l aștepte onorabilă, ca artă, față de moldildeata — rusinea rusinilor! — urcată pe soclu, în fața teatrului ce-i poartă numele, la Botosani. Proiectat pe fatada edificiului, Eminescu e ciung, meschin, cine l-o fi intruchipat diletant, dind mai multă importanță soclului decit statuii, făcînd din zimbrul poeziei românești o arătură care dezonorează, perpetuînd un blestemat amatorism. Cerul era pur și lumina de la Ipotești nestingherită, prin apropiere...

Curtea bisericii „Adormirea”, la Fălțiceni, e asternută cu aurul anotimpului și cu soare. La colțul străzii Nicu Gane, deși dimineața vine cu brumă groasă și cororii s-au tot dus, o fetiță tipărește tro-tuarul descultă. Bănuții toamnei, frunzele, îi sună pe degetele picioarelor, a căldură bătrînă, arsă, de disperat regret. Fata nici nu se sinchisește și intră la „Un glonte pentru general”, la cinema.

Bătrînul Weissman își păstrează dugheana, frizerie, și la destul de înaintată vîrstă continuă să radă, fără să-i tremure mina. Primește să-mi pună la fiecare turneu un afiș în perete, cu condiția să nu-i înțep cu prea multe pioane zidul. Afișul e zugrăvit recent și costă...

Numele lui Vasiliu-Birlic, fălțicenean, îmi sare tot timpul în ureche. Toți îl pomenesesc ca o mindrie, dar și ca o preocupare. Un șofer mi se adresează:

— Are restaurant scotit! „La calul bălan”.

Zadarnic îl contrazic. Inutil îi tin piept; omul se depărtează cu convingerea că am interes (mai știi, i-oi fi asociat!) și că adevărul e de partea lui. Nefericitul, dacă-și ia inima în dinți pînă la București, să se convingă, dă peste Costache Perioiu în ismene, somat de Muți Rosmarin (drăcoasa Vasilica Tastaman) să nu nege aventura de dragoste a tordantei farse „Birlic”, care l-a miruit cu popularu-i nume...

De la Ițcani se urcă pescari în mașină. Apa Sucevei e bontăniță. Pește umbilă pe lângă plută și n-o ia în gură. Rădăuștii nu mai e în soare. Frig, cerul piclos și dă în spre ploaie. Cîteva picături mi-au și atins așezele din gard. Le prind să reziste, cu cioporul de bucovinence în splinarea mea. Rid toate, căci vedeta zimbește cu degetul pe buze. La balerinele crăcite, să se dea, spre ploaia ce amenință și spre privirile curios hulpave. Una din femei, tinerică, se ține a ști mai precis ca celelalte:

— Comicarul asta te face să rizi al dracului! E unul mic. L-am văzut! Mă duc și amu... Vineri 31.

În mașină, spre Suceava, călugărița de lângă mine e cireasă pișcată de soare înțaritat.

La clopotele vecerniei va fi cu cel de sus și, poate, cit de cit, cu tinărul care nu-l slăbește cu întrebări pîrgul buzelor cărnoase, ochii vii jucăuși sub fruntea lînă, încadrată de scufia cernită, potrivită mecheherește...

La Ițcani, frunzele desprinse plîng în vînt, ca o cohortă a tristelor aduceri aminte din trecut... Anotimpul de aur s-a pierdut pe șinele de cale ferată, în drum spre București. Rapidul Ștefan cel Mare îndeamnă la drum, cu toate acele macazelor depășite.

GABY MICHAILESCU

Cronica șoselei

Dorin și regretele lui tardive

Conducerea mașinii este nu numai o problemă care ține de pricepere, de tehnică, așa cum gîndesc și susțin mulți, ci, așa spune, înainte de toate, o chestie de civilizație, de politețe, de bun-simț. Bineînțeles că nu neg cu nimic rolul imens al experienței, al priceperii, al cunoașterii mașinii.

Așa cum omul a învățat (și mai învață încă) să se folosească de cuțit și furculiță, de periuța de dinți, de săpun, iar apoi să manipuleze aparate de uz casnic, întii simple de tot și apoi pe cele ultrasofisticate din zilele noastre, tot așa el a învățat să se folosească de automobil. Cu deosebire că, manipulînd defectuos domesti-cile dispozitive, el se poate cel mult frige ori tăia la deget, pe cînd folosirea anapoda a autoturismului îl poate costa viața lui, a familiei, a celor din jur.

O brută care-și terorizează familia, brutalizează și mașina, brutalizează circulația prin tot felul de încălcări grosolane, care seamănă panică în rîndul par-tenerilor de drum ori prin invecțiile care sînt mai nocive decit bioxidul de carbon emanat de eșapamente. Un slogan al traficului spune foarte înțelept despre omul de la volan: „Așa cum trăiește, așa și conduce”. În loc să te injure prin viu grai, bătăranul te injură cu mașina, de-pășîndu-te și bîgîndu-te în șanț, trimi-tîndu-ți lumina proiectorului în ochi, stropîndu-te din cap pînă în picioare.

Nu trebuie să fii mare cunoscător în ale automobilului pentru a realiza că a rula non-stop 10-12 ore, cum fac unii în sezo-nul vacanțelor, e un act de inconștiență, de ignoranță, de lipsă de civilizație, care frizează bunul simț. Și nu numai atît, dar a-ți planifica rațional o călătorie e în primul rînd o problemă de igienă. Așa cum omul știe să-și întrețină curat cor-pul, să-și curețe hainele și să se odih-nească atunci cînd e obosit, tot așa el știe sau trebuie să învețe să știe să se oprească spre a se odihni pe parcursul călătoriei cu mașina. Și aci, însă, o deosebire. Dacă într-o seară s-a delectat, vîzîndu-l pe Maradona stre-cu-

rîndu-se ca un spiriduș spre poarta ad-versă și s-a culcat în loc de 10-11 seara, să zicem la 1, ce riscă? Să moțăie a doua zi în tramvai și la lucru. Bineînțeles că e rău. Dar de aici și pînă la a conduce moțîind e diferență mare, riscul căpătînd proporții catastrofale.

„Eu sînt șofer profesionist, învățat cu greul, tîbăcit prin ploii și vînt, deși nu am decît 25 de ani” — obișnuia adesea să afirme Dorin, șofer la o autocoloană din județul Arad. „Mie îmi place să risc, căci niciodată riscînd, n-am pierdut” — zicea același Dorin. „Cum adică, Dorine? Ce vrei tu de fapt să spui cu riscul asta?” „Să fii mai clar! Plec deseori de aici din Mangalia (convorbirea avea loc dimineața la plajă) și pe la 9 sînt acasă, la Arad”.

Ideea că automat toți șoferii profesio-niști trebuie să fie și buni șoferi amatori, pe care o vehiculează unii, e falsă. După ce o viață întreagă ai pilotat un mas-todont lent, care se comportă total diferit față de autoturism la viraje, la accelera-ții, în pante, rampe etc., nu-l chiar așa de simplu să te adaptezi cerințelor unui fel, sprinten și micuț automobil care, la fel unuși cal nărvaș, nu suportă să fie brutalizat. Dacă patrupele își manifestă nervozitatea ridicîndu-se pe picioarele din față (ori din spate) în sus, autoturismul menține și cu roțile în sus.

Dorin, plecat conform planificării la orele 22 din Mangalia, nu prea se simțea în apele lui. Nu se obișnuise încă cu drumul lung și frînțele Daciei 1310. Ba îșișea ca din pușcă, ba ajungeau, cînd frîna mai brusc, și el și prietena sa, cu capul în parbriz. La oboseala fizică acu-mulată pe plajă se adăuga tot mai mult cea nervoasă, ca urmare a neobișnuinței cu mașina, a luptei cu somnul care lua proporții cu fiecare kilometru parcurs. Monotonia autostrăzii, care nu punea pro-bleme șoferului, transforma tot mai mult deplasarea într-un calvar. Îl chinuia și gîndul la ce va spune fata, în caz că el, care se lăudase peste tot ce teribil e la volan, va interrompe călătoria ca un ne-putincios, ea, care nu pierdea nici o oca-zie să-l persiflize, mai ales cînd era în grup. Va umple tot Aradul cu povestea abandonului. Și-o imaginea pe Geta cu gro-pitele ei în obraz și ochii ei negri care luceau parcă și mai tare cînd ridea de el. „Nu se poate, merg înainte”. Tata

Scrisori pentru „Flacăra”

Consăteanul

La începutul acestei veri, oamenii din Te-leorman, pe unde și-au dus lumina atîția și atîția scriitori, au organizat un festival sub numele lui Marin Preda, început cu o expoziție de fotografii în care versurile, de acum binecunoscute, „Dor de Preda” erau expuse pe un întreg panou.

Mi-a povestit odată Constantin Toiu că fiind el pe o cimble pe care Galaction îl făcuse pe Mahmud să-și piardă papucii și pe unde gînerase vîntul poeziei lui M.R.P. și pe unde se avîntase, mergînd încet, Stelaru a întîlnit un călugăr care l-a întrebat dacă l-a cunoscut pe Zaharia Stancu și Toiu l-a spus că l-a cunoscut și că-l cunoaște și atunci călugărul l-a rugat să-i transmită felicitări pentru fap-tul că a făcut din Călmățui un fluviu cit Mississippi.

Așa cred și eu că s-a întîmplat și mi-am

spus și eu că această e arta. Iată, de exemplu, că Marin Preda a făcut din Si-liștea un univers despre care nu poți să spui nici că nu era, nici că era. Aceasta e arta — ea are forța de a te face să-ți pui întrebarea dacă ești sau nu ești. Lu-mea lui Preda există. M-a tulburat pro-poziția unui fost coleg cu el de școală, acum o jumătate de secol. Nu știa cum să-l evoc. Nu știa ce să spună despre el: „Dumneavoastră îl cunoașteți mai bine”. „Noi?” — l-am întrebat pe acest coleg de școală cu Marin Preda mergînd cu el spre marginea satului. „Cine l-a cunoscut mai bine, noi sau dumneata?” Și el mi-a răspuns: „Dumneavoastră care l-ați citit mai cu atenție. Noi eram prieten, l-am văzut crescînd, dar dumnea-voastră l-ați citit mai cu atenție. De unde să fi știut eu că era scriitor?”

Apoi a adăugat aceste propoziții care m-au tulburat: „Dacă mi-ar fi spus, n-aș mai fi vorbit cu el. Trebuia să-mi fi spus!” Am rămas uimit.

— Și ce-ai fi făcut?, l-am întrebat. N-ai mai fi fost prieten cu el? Și iată și încheierea:

cea Ștefănescu, chiar dacă se teme de Hemeius, chiar dacă aleargă cu un cal pe care nu-l cunoaște foarte bine, speră să atingă primul linia de sosire. Ion Oană (Vigan) este mulțumit de rezultate-le antrenamentului, dar vede în Sondaj un cal cu mari resurse și ca atare un ad-versar puternic. Traian Marinescu (Sondaj) afirmă în primul rînd că „este difi-cil să-ți lauzi calul” și că „ar vrea să re-pete performanța cu Turel, deși lupta va fi foarte grea”. Florea Pașcă dorește să-i ofere lui Excelent un buchet de flori, iar M. Dumitru, cel mai tînăr antrenor, este hotărît să obțină locul întii. Sandi Ionescu speră să facă o cursă pe măsura frumusetii armăsarului Plocon. Oricum, derbiul rămîne o luptă pentru glorie, pe care n-o putem anticipa decit sub for-ma părerilor, rămîne o luptă deschisă și un spectacol, să sperăm cel mai frumos.

ELENA ȘTEFANESCU

se culcase pe bancheta din spate. „Vezi ce faci. Ca să-ți dovedesc cită in-credere am în arta ta de pilotaj, uite, mă cule. Noapte bună!” „Na, mă lasă acum și singur”.

„Pe autostradă, în apropiere de Pitești, am avut deodată impresia că dintre ar-buștii spre centrul șoselei se strecoară o turmă de oi. Am frînat brusc, să le fe-resc. Mi-am dat seama că ațipisem. Geta s-a trezit, dar am liniștit-o repede. Noroc că am fost atent, altfel era să cosces pe unuși care a traversat șoseaua”. „Bravo Dorine, am spus eu că ești un pilot ne-maipomenit. Dar frînează și tu mai cu milă”. „Data viitoare ce mai mint?, mă gîndeam eu”.

„Mi s-a întîmplat încă de trei ori pînă la Craiova să ațipesc. De fiecare dată m-am trezit pe acostamentul opus. Noroc că la ora aceea șoseaua era absolut goală. La ieșirea din Craiova, parcă m-am mai înviorat puțin. Am deschis geamul să pătrundă în mașină răcoarea dimineții. Soarele începuse să-și trîmîță razele în parbriz, dar scîlpirea lui și lumina pu-ternică parcă îmi măreau starea oboșeli. Ajunsesem la epuizare. Mă gîndeam că în timpul zilei lupta cu somnul va fi mai ușoară, deoarece circulația te soliciță mai mult”.

„Am auzit apoi țipete, larmă mare. Ațipisem din nou. Zgomotul m-a trezit brusc. Criminalule! — strigau oamenii. Oare la care strigă, nu cumva oi fi lovit pe cineva? Treaz complet, poate chiar prea treaz, cobor iute din mașină. Lîngă roțile din față, două trupuri inerte. Băieți tineri de vîrsta mea. Veneau de la mun-că din schimbul trei. I-am lovit pe la spate. N-au mai avut cum să se ferească. Greu poți să presupui că cineva care rulează pe dreapta poate ajunge să se-sească oamenii care circulă corect, pe poteca situată pe stînga în afara asfaltu-lui”.

„Aceasta este relatarea lui Dorin, făcută după accidentul în care și-au pierdut via-ța doi tineri. De regulă, cei care adorm la volan se autopedepesc intrînd în pomi, în ziduri, în parapete. Rar supra-viețuiește cineva. Povara de pe conștiința lui Dorin e însă mai eruntă decit grozăvia accidentelor în care oamenii dispar în cîteva clipe.

VICTOR BEDA

„Nu. Nu mi-aș mai fi permis”.

Discuția, cum ziceam, s-a produs lîngă un lan de griu de la marginea satului. Ascultasem pînă atunci mai mult de douăzeci de cuvîntări despre Marin Pre-da. Au venit acolo oameni cunoscuți — prozatori, poeți, critici, oameni de știință — oameni. Dar cuvîntul acestui om al pămîntului a fost copleșitor. Gîndește-te și tu: un coleg din școala primară cu Marin Preda care își arată nedumerirea: „Trebuia să-mi fi spus”.

Ce să-i fi spus? Că avea să fie scriitor? Pe mine mă interesa gîndul său cel mai adînc. Și l-am pus o întrebare capitală: — Și ce mai citești dumneata?

Și el mi-a răspuns întinzîndu-mi mina spre lan.

— Acum citesc griul. Că Preda, pentru mine, de-acolo vine.

Mai am să-ți povestesc că poetul Ioan Alexandru a propus ca satul în care s-a născut Marin Preda, comuna Siliștea-Nouă cum se cheamă acum, să poarte numele scriitorului. Adică să i se spună comuna Marin Preda.

VASILE BĂRAN

Periplul muzeelor

Monumentul lui Ștefan cel Mare de la Podul Înalt, Mausoleul Penes Curcanul, Muzeul Vasile Pârvan din Birlad, Muzeul județean Vaslui, Muzeul orașenesc Huși, iată reperele unui itinerar de vacanță la care participă mii de tineri din orașele și satele județului Vaslui. Genericul aceste-i acțiuni, **Intîlnirea tinerilor cu istoria**, demonstrează elocvent că Biroul de tu-rism pentru tineret își valorifică din ce în ce mai convingător valențele cultural-educative. Dar valoroasa acțiune la care ne referim ar fi putut rămîne totuși doar la stadiul de îmbogățire a informației tu-ristice dacă ea n-ar fi fost însoțită și completată de o serie de elemente forma-tive. Astfel, cu prilejul vizitei la muzeul județean, muzeograful acestuia au prezen-tat expuneri pe teme istorice și au pro-iectat seturi de sugestive imagini de diascop privind momentele semnificative din arheologia acestor milenare meleaguri românești. La Muzeul orașenesc Huși tinerilor vizitatori din orașul Vaslui și din comuncle Tătărăni, Crețești, Hocenii, Pă-dureni, Stăniilești și Berezeni le-a fost prezentată, însoțită de bogate ilustrații, expunerea „Cetăți dacice din zona Huși”. La ora cînd răsfoiți acest număr al „Fla-cării” la Mausoleul Penes Curcanul are loc un sugestiv montaj de muzică și poe-zie patriotică, iar după-amiază, la Clu-bul tineretului din Vaslui se va desfășu-ra o interesantă gală cuprinzînd projec-ții de filme și diapozitive pe teme turis-tice. În sfîrșit, miine, cu prilejul înche-derii acestei acțiuni complexe, în pîdurea Brodoc, tineri din Huși, Birlad, Vaslui se vor întreci într-un concurs de dru-metie și orientare turistică; ceva mai târziu, la Podul Înalt vor răsună acordu-rile solemne anuntînd evocarea perso-nalității lui Ștefan cel Mare, spiritul tufelar al manifestării artistice intitulată „Neam de eroi”. Versurile „vesnicului tînăr” Alecsandri vor marca momentul de înche-deră al acestui itinerar prin sufletul, dar și prin timpul Moldovei românești din totdeauna.

HARALAMBIE LEREA

CEAUȘESCU - PACE - DEZVOLTARE

Correspondență specială pentru „Flacăra” de la O.N.U.

„Joie de vivre”

Ne-a primit în biroul său de la etajul 38, cu o punctualitate demnă de anunțat ora exactă. Dumitru Tinu și cu mine solicitasem o întrevedere, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite pleca a doua zi în Europa, probabil pe masa sa de lucru, o masă ca oricare alta, din biroul său, un birou nici mai mare, nici mai mic, nici mai altfel decât al altor notabilități din ierarhia O.N.U., pe care le-am văzut, așadar pe masa din biroul său din colțul clădirii, cu vedere spre East River și spre Queens și spre Aeroportul Kennedy de unde avea să plece a doua zi către alte zări, se găseau probabil destule lucrări care să fi concurat dorința unui interviu venind din partea a doi gazetari, aflați cu treburi la Națiunile Unite exact acum când timpul i se arată a fi atât de limitat.

Ne-a primit, cum spuneam, cu o punctualitate demnă de case mari și am rămas pe scaune față în față până când întrebările ce ne sedeau pe limbă s-au epuizat și am plecat doar după ce în același colț de birou unde purtasem discuția ne-am fotografiat împreună. (Vreau să cred că la ora cind privirea vă cade peste rîndurile de față vă sînt știute opiniile consemnate de noi, cuvintele frumoase despre România și președintele ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe care îl numea cu admirație unul din cei mai activi lideri politici ai vieții internaționale, urmează să-l întâlnească foarte curînd, măturînd că această întîlnire îl va fi folositoare în calitatea sa de secretar general al Națiunilor Unite. Dacă acest lucru nu s-a întîmplat încă, el se va produce curînd.)

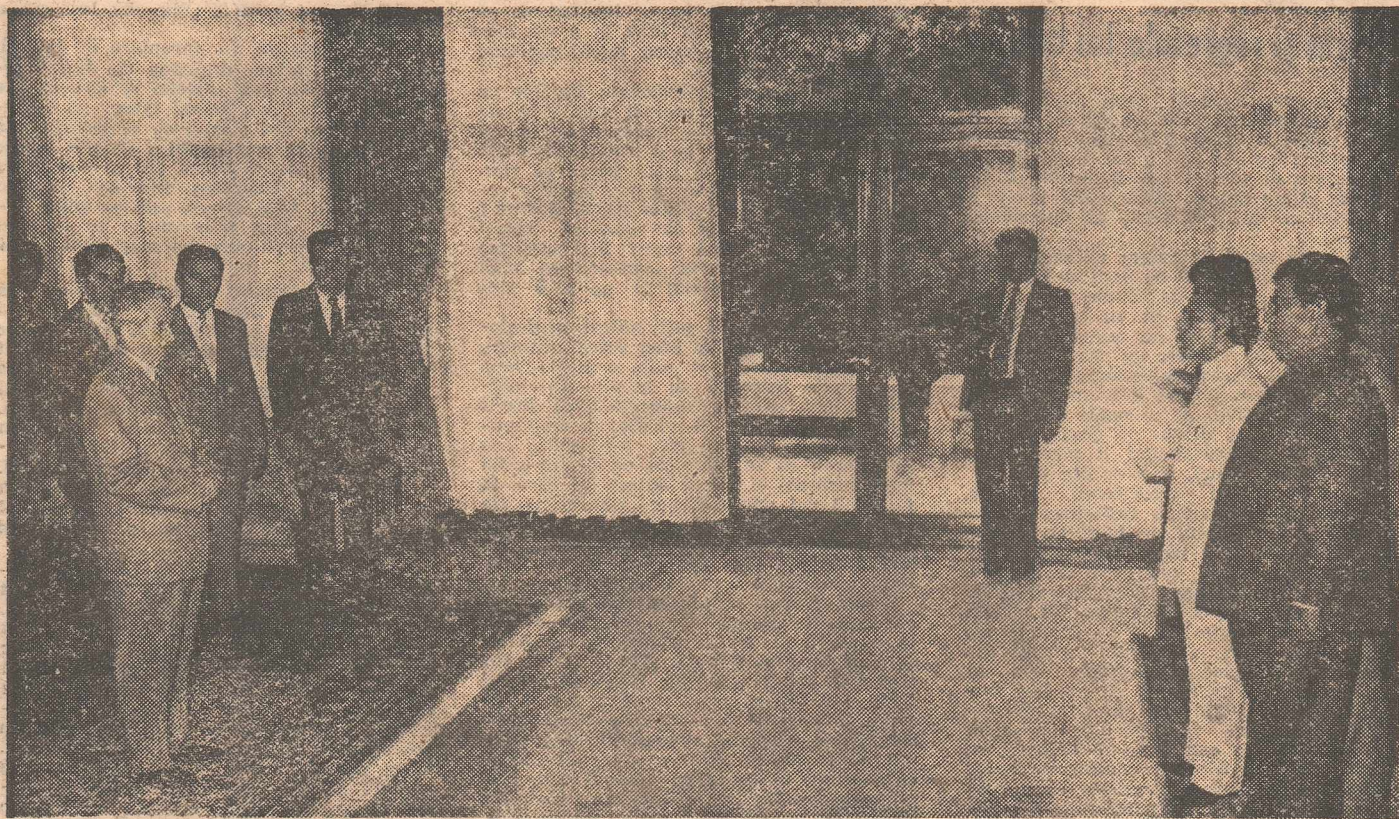
Ziua în care vede lumina tiparului acest număr al revistei „Flacăra”, este ultima din cele afectate sesiunii generale a Adunării Generale a O.N.U. și în mod practic, dacă nimic neprevăzut nu va apărea în sfîrșitul ei vom ști și rezultatele cu care ne îmbogățește actuala sesiune a statelor membre, reprezentate de președinții lor, de primii miniștri, de miniștrii de externe, ca o dovadă a interesului pentru problemele discutate și pentru soluționarea lor. Cît de aproape vor fi aceste rezultate puse alături de speranțele cu care am așteptat, de înfrigurarea cu care am urmărit noua sesiune specială consacrată dezarmării vom vedea astăzi seara cînd în sala Adunării Generale se va auzi lovitura în masă a președintelui său.

Îmi vine în minte un segment din convorbirea noastră cu domnul Javier Perez de Cuellar, secretarul general al O.N.U.: Tineretul este un alt nume pentru viitor. Tineretele înseamnă dorința de a trăi. Ea este „joie de vivre”, cum i se părea că sună mai plastic, abandonînd pentru moment engleza.

Teribilă plăcere de a trăi în lumea de azi, în toate vîrstelor sale, de pe întreg pămîntul și prea insistenț și prea puternic a fost afirmată această plăcere și dorință de a trăi în viață, cum n-a fost poate niciodată, ca ea să fie ignorată, subapreciată, dusă cu vorba, ținută la distanță, tratată cu somnolență și ingrățitudine.

Cu gîndul la nepotolita „joie de vivre” existentă în fiecare din noi pretindem să strîngă mina și să se rotească mîna ce duce spre poiența unde crește, floare de nufăr, cuceritoare, pacea lumii.

NEAGU UDROIU ■

Un program de asigurare a libertății și vieții popoarelor

Declanșarea și întârzierea a unui proces real de dezarmare — iată felul acțiunilor consecvențe ale României în favoarea păcii pe planeta noastră. În acest cadru se înscriu Apelul pentru pace al poporului român, semnat de peste 18 milioane de cetățeni și adresat sesiunii speciale a O.N.U. consacrate dezarmării, precum și poziția și propunerile României prezentate aceleiași sesiuni din impunitărea președintelui țării și potrivit mandatului dat de Marea Adunare Națională.

Potrivit propunerilor românești, pentru înfăptuirea obiectivului fundamental, oprirea curselor înarmărilor și realizarea de pași efectivi de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, se impun măsuri hotărîte, dintre care amintim: încetarea producției de arme nucleare și trecerea la reducerea treptată a stocurilor existente pînă la lichidarea lor totală și interzicerea definitivă a tuturor armelor nucleare, precum și a celorlalte arme de distrugere în masă; înghețarea cheltuielilor militare la nivelul anului 1982 și trecerea la reducerea lor, pînă în 1985, cu 10—15 la sută; convenirea între cele două blocuri, între cele două părți, a unui plafon maxim pentru principalele armamente; oprirea amplasării și dezvoltării rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa, retragerea și distrugerea rachetelor existente, eliminarea de pe continent a tuturor armelor nucleare; convocarea unei conferințe de creștere a încrederii și dezarmare în Europa; crearea de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii; convenirea retragerii tuturor trupelor străine în interiorul granițelor naționale.

Dar nu se poate vorbi de pași concreți în direcția păcii și dezarmării atîta timp cît în lume au loc conflicte armate, persistă focare de încordare. De aceea, România consideră că trebuie să se acționeze neîntîrziat, cu mai multă hotărîre pentru soluționarea tuturor conflictelor dintre state exclusiv prin mijloace pașnice, pentru stingerea actualelor conflicte și reglementarea lor pe cale politică, prin tratative, pentru prevenirea oricăror noi conflicte și confruntări militare. Pentru realizarea acestui scop, țara noastră a propus adoptarea de către Adunarea Generală a O.N.U. a unei Declarații privind reglementarea tuturor diferendelor dintre state exclusiv prin mijloace pașnice, precum și crearea în cadrul O.N.U. a unui organism special care să acționeze în direcția organizării tratativilor și soluționării problemelor dintre state numai pe această cale.

La fel de importante și pline de conținut sînt și propunerile privind asigurarea unui control strict al dezarmării, adoptarea unui program global de dezarmare, creșterea rolului popoarelor în soluționarea tuturor problemelor care privesc pacea și progresul umanității, răspunderea și rolul deosebit ce revin oamenilor de

știință, creșterea rolului și răspunderii O.N.U. în înfăptuirea dezarmării.

Prin realismul care le inspiră, prin caracterul lor de lucru, propunerile României au stîrnit, pe plan internațional, un viu interes, bucurîndu-se de o largă apreciere. Astfel, ambasadorul Pakistanului la O.N.U., Ahmad Mansur, a declarat: „Apreciam ca o inițiativă importantă ideile avansate de România, care vizează încetarea producției de arme nucleare și trecerea la reducerea treptată a stocurilor existente pînă la lichidarea lor totală și interzicerea definitivă a tuturor armelor nucleare”. Un alt ambasador la O.N.U., Amre Moussa (R.A. Egipt), referindu-se la propunerea românească privind înghețarea cheltuielilor militare, spunea: „Considerăm această propunere ca foarte importantă. Ea exprimă legătura intrinsecă dintre dezarmare și dezvoltare, dintre eforturile de înlăturare a pericolelor de război și cele vizînd edificarea unei noi ordini economice internaționale. Apreciam în mod deosebit poziția activă și constructivă a României, a președintelui său. Actualele propuneri se înscriu pe linia unui șir de inițiative realiste prezentate cu perseverență de România. Cu asemenea inițiative, prin eforturi comune, se poate menține efectiv spre obiectivul dezarmării”. Reliefînd ideea românească privitoare la răspunderea tuturor statelor în oprirea curselor înarmărilor, în înlăturarea pe-

ricolului de război, Jan Martenson, directorul Centrului O.N.U. pentru dezarmare, a declarat: „Am avut plăcerea să-l întîlnesc pe președintele Nicolae Ceaușescu, o personalitate politică atașată cauzei dezarmării și ale cărui idei și propuneri mi-au lăsat o profundă impresie. Și România a dovedit de-a lungul anilor că aduce o contribuție importantă în această direcție. Trecerea cu prioritate la măsuri de dezarmare nucleară — așa cum sublinia România — apare ca o cerință de cea mai mare stringență”. Aprecieri asemănătoare au făcut și alte personalități.

Incadrîndu-se în activitatea intensă și susținută în sprijinul cauzei dezarmării și păcii desfășurată de România în ultimii 17 ani, sub impulsul hotărîrii al tovarășului Nicolae Ceaușescu, recente propuneri ale țării noastre la O.N.U. reprezintă un adevărat program privind soluționarea radicală a problemei dezarmării, acum cît încă nu-i prea tîrziu. Programul românesc de dezarmare se prezintă sub imperativul trecerii la măsuri concrete, al trecerii de la vorbă la faptă. „Acum este nevoie de fapte — spunea conducătorul partidului și statului nostru —, nu de propagandă; este în pericol existența omenirii, viața popoarelor, și este necesar să acționăm în strînsă unitate cu toate forțele, pentru a apăra libertatea, independența și viața popoarelor”.

ION D. GOIA ■

Om al anului 1981

„Adunarea pentru Integrare Națională din India” (N.I.A.), organizație internațională pentru pacea mondială, conferă, prin hotărîrea juriului său cuprinzînd membri ai parlamentului indian și alți oameni eminenți, președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, titlul de „Om al anului 1981” pentru serviciile aduse omenirii și securității internaționale, pentru faptul de a fi creat un puternic curent în rîndul conducătorilor lumii spre a da importanța cuvenită păcii și a salva umanitatea de dezastrul unei catastrofe nucleare”.

La ceremonia înmînării, care a avut loc în stațiunea Neptun, prof. Raj Baldev, președintele N.I.A., a arătat că acordarea distincției „Om al anului 1981” constituie o strălucită recunoaștere a impresionantelor acțiuni inițiate de președintele Nicolae Ceaușescu, de România iubitoare de pace, între care se disting grandioasa demonstrație populară care a avut loc în București la 5 decembrie 1981, istorica cuvîntare rostită de șeful statului român cu această ocazie, scrisorile adresate președintelui Leonid Brejnev și președintelui

Ronald Reagan, precum și mesajele adresate guvernelor și parlamentelor, urmate, în acest an, într-o impresionantă continuitate, de Apelul purtînd 18 milioane de semnături al poporului român către popoarele lumii, precum și de recente inițiative și propuneri prezentate de România la sesiunea specială a O.N.U. consacrată dezarmării. „Este convingerea noastră profundă — a spus vorbitorul — că singura cale pentru salvarea omenirii de pericolul unui război nimicitor este aceea arătată de președintele Nicolae Ceaușescu — și anume oprirea, pînă nu este prea tîrziu, a curselor înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmare nucleară, înlăturarea războaielor din viața omenirii”. Cu prilejul aceleiași ceremonii, Bharadwaj Ramachandra, deputat în parlamentul indian, sublinia că „înalta distincție de „Om al anului 1981” — pe care delegația noastră are marea onoare și bucurie de a v-o remite astăzi pe pămîntul României, adevărată țară a păcii — reprezintă nu numai o apreciere a organizației noastre, a juriului N.I.A.; aceasta este, totodată, expresia unei aprecieri și aprobări universale, a opiniei publice, a popoarelor, care văd în dumneavoastră un strălucit și neobosit campion al luptei unite pentru dezarmare și pace. Sînt convins că decernarea ace-

stei înalte distincții reprezintă o nouă contribuție la dezvoltarea bunelor relații dintre România și India, la întărirea păcii, înțelegerii și colaborării în întreaga lume”.

Mulțumind pentru distincția primită, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că o consideră îndeosebi ca o apreciere a luptei poporului român pentru pace, pentru dezarmare, pentru o lume în care fiecare popor să se poată dezvolta liber, fără teama vreunei agresiuni, și de asemenea, ca o apreciere a relațiilor bune dintre România și India, a colaborării dintre popoarele noastre. Alături pentru dezvoltarea economico-socială a celor două țări, cit și pentru cauza păcii în lume.

Survenită într-o perioadă în care noile inițiative de pace românești la O.N.U. cunosc un larg ecou pozitiv pe plan internațional, conferirea distincției de „Om al anului 1981” tovarășului Nicolae Ceaușescu constituie o ilustrare vie a înaltei aprecieri de care se bucură activitatea neobosită a conducătorului partidului și statului nostru în slujba deciziilor supreme de pace și dezarmare ale întregii omeniri, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, pentru prietenie și colaborare între toate națiunile.

ION CODRU ■

Flacăra Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nătescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) — 14 57, 25 66; Secția cultură învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Stănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, ceranță, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cusnărenu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) — 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENI — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU